

KNIPSELMAP

Coöperatieve zuivelfabriek

WINTERSWIJK

1895 – 2001

INHOUD-LIJST

Datum	Onderwerp	Melk mln.KG	M.geld 100 kg.	Boter kg.	Kosten 100 kg.
Snelkeuze	Xx / 1920 / 1930 / 1935 / 1940 / 1960 > / BIJLAGEN				
1893	Knipsel				
1894	Knipsels: oprichting, 1e dir. J. Stienstra Oosterwolde				
1895	Knipsels:				
1899	Knipsels:				
1900	Knipsels:				
1900-08-18	Verslag vergadering CZ. De Eendracht				
1901-04-06	Terugblik 6 jaar C.Z.W. Gegevens 1900	6,834			
1903					
1903-03-11	Verslag CZ Winterswijk met gegevens 1902	7,353	f 3,54	f 1,16	
1904					
1904-01-06	Verslag vergadering CZ Winterswijk				
1904-04-06	Verslag vergadering met gegevens 1903	7,059	f 3,72	f 1,17 ⁶	f 0,53
1905	Knipsels				
1906	Knipsels				
1907	Knipsels gegevens 1906	8,700	f 4,15	f 1,27 ³	
1908	Verslag vergadering met gegevens 1907	9,108	f 4,00 ⁵	f 1,26 ²	f 0,52 ⁷
1909	Knipsels				
▲					
1910	Knipsels gegevens 1910 uit '12-07-31	10,809	f 4,19		f 0,57 ⁹
1910-05-28	Dir. J. Stienstra <i>uitvinder</i> van test vuile melk.				
1911	Knipsels gegevens 1911 uit '12-07-31	10,511	f 4,50	f 1,40	f 0,52 ⁶
1912-04-13	Knipsel: Gegevens uit jaarverslag 1911	10,809	f 4,50	f 1,40	f 0,52 ⁶
1912-07-06	Zure melk: plan voor terugsturen en boete van ½ ct.				
1912-07-31	KVK. Uitgebreide gegevens boterfabriek				
1912-12-21	Verslag najaarsverg. Coöp. Zuivelf. Winterswijk.				
1913-03-25	Knipsel: Gegevens uit jaarverslag 1912	11,576		f 1,45 ⁹	
1914	knipsels				
▲					
1915					
1915-02-16	Verslag verg. Coöp. Zuivelf. Winterswijk.				
1916-03-24	Verslag verg. Coöp. Zuivelf. Winterswijk.				
1917	Ontbreekt in www-archief uit 1919-03-21	10,118	f 10,25	f 3,18	
1918-12-30	Verslag verg. Coöp. Zuivelf. Winterswijk.				
1919-03-21	Gegevens uit jaarverslag CZ. Winterswijk geg. 1918	9,670			

1919-11-28	Knipsel: Lijst met melkritten en bedragen				
1919	Geg. 1919 1921-03-21	9,476			
▲					
1920	Knipsel: 25 Jr. bestaan				
1921-03-21	Kort verslag alg. verg. CZ. Winterswijk geg 1920	11,081		f. 2,93	f. 1,34 ³
1922-03-10	Verslag vergadering Coöp. Zuivelf. Winterswijk.				
1923	Geg. 1923 Uit 1925-04-03	14,647	f. 6,33	f. 2,00 ⁵	f. 0,91
1924-03-21	Verslag vergadering CZ				
1924-12-19	Verslag vergadering CZ – 30 jr bestaan				
1925					
1925-04-03	Verslag vergadering CZ. – Gegevens 1924	15,839	f. 7,19	f. 2,30	f. 1,31 ⁶
1927-02-16	Knipsel: Dir <u>J. Stienstra</u> op 56 jr. leeftijd overleden				
1927-10-07	Knipsel: benoeming (zoon) als nw. dir. H. Stienstra				
1927-12-09	Verslag vergadering CZ nw. directeur J. Stienstra				
1929-12-23	Verslag vergadering CZ				
▲					
1930					
1931-12-23	Verslag alg. verg. 1200 leden – 'de roomkwestie'				
1932-12-16	Verslag algemene ledenvergadering				
1933-03-22	Verslag vergadering CZ. – Gegevens 1932				
1933-12-13	Verslag vergadering				
1934-03-21	Verslag vergadering CZ. – Gegevens 1933				
1934-11-28	Oprichtingsvergadering tbc.- bestrijding ver.				
1934-12-19	Verslag vergadering CZ.				
▲					
1935					
1935-01-04	Historische terugblik 40 Jr. Coöp. Zuivelf.				
1935-03-06	Feest Coöp. Zuivelfabriek 40 Jr.				
1935-11-13	Verslag Lezing dir. H. Stienstra: crisiswetgeving				
1935-12-18	Verslag najaarsvergadering CZW.				
1936-12-16	Verslag najaarsvergadering CZW.				
1937-03-xx	Kranten begin 1937 ontbreken in dig. archief				
1937-12-17	Verslag najaarsvergadering CZW.				
1938-03-23	Verslag voorjaarsvergadering CZW.				
1938-12-23	Verslag najaarsvergadering CZW.				
1939-01-11	Knipsel: veroordelingen voor levere vuile melk				
1939-03-31	Verslag voorjaarsvergadering CZW.				
1939-05-01	Ingezonden: plannen der zuivelfabriek Winterswijk				

1939-12-08	Verslag najaarsvergadering CZW.				
1939-12-29	35 Jr jubileum Secretaris Den Haken				
					
1940					
1940-03-13	Verslag alg. verg. Coöp. Zuivelfabriek – Geg. 1939	19,947	f. 4,74 ⁴		
1941-03-21	Enkele gegevens uit jaarverslag 1940				
1941-03-31	Verslag alg. verg. Coöp. Zuivelfabriek				
					
1960>					
1975-06-25	Nw. kaasfabrieken Coberco - Balkbrug Winterswijk				
1976-03-01	Uitbreiding Winterswijk begint eerste helft maart				
1976-03-24	Koopmans bouwt voor 8 mln. nieuwe kaasfabriek				
1978-07-04	Kaasfabriek Winterswijk maakt 12 miljoen kilo Goudse				
1978-10-21	Kaasfabriek Winterswijk de grootste van Europa				
1984-10-10	Hele kaasfabriek van Tebel op trucks naar Winterswijk				
1988-06-06	Bezoek kaasfabriek – Pdf knipsel niet geplaatst				
1988-12-22	Coberco door magische grens - 25 mln. 'ste kilo kaas				
1988-12-22	Coberco door magische grens - 25 mln. 'ste kilo kaas				
2001-02-20	Frico sluit kaasfabriek Winterswijk ---2x				
					
BIJLAGEN					
bijlage-1	Coöp. Zuivelbroek Winterswijk (Uit 100 Jr. GMvL)				
bijlage-2	Verzameling gegevens				

Knipsels DGB 1893

De Graafschap-bode 02-12-1893

WINTERSWIJK.

— De heer G. J. Bieleman, hoofd der Openbare School te Vorden zal den 21 dezer, op verzoek van de plaatselijke afdeeling van de G. O. M. v. L. alhier eene voordracht houden over de oprichting van Zuivelfabrieken op coöperatieven grondslag.

De Graafschap bode 1894-04-28

WINTERSWIJK.

— Met de oprichting eener **boterfabriek** in onze gemeente wilde het tot nog toe, wegens verschil van gevoelen, niet al te best vlotten. Thans heeft het bestuur der afdeling „Winterswijk” van de G. O. M. v. L. de zaak ter hand genomen en een commissie van niet minder dan 50 leden benoemd om te trachten tot overeenstemming te komen.

De graafschap Bode 1894-07-07

WINTERSWIJK.

— De oprichting eener coöperatieve **boterfabriek** alhier is thans verzekerd. Tot heden zijn reeds 1605 aandelen van f10 genomen, en is de melk van 820 koeien toegezegd.

De Graafschap Bode 1894-08-25

WINTERSWIJK.

— Voor de alhier op te richten **Zuivelfabriek** is de benodigde grond aangekocht, terwijl voor een bedrag van ruim f11000 is ingeteekend; het onbrekende kapitaal f16000 à f17000, zal door eene 3½ procents obligatieleening gevonden worden, waarvan reeds dadelijk ruim f3000 is genomen; de levering der machineriën voor de inwendige inrichting enz. zal geschieden door de firma H. T. Pijtersen te Sneek; alles zal op flinke en ruime schaal worden ingericht; het aantal koeien, waarvan de melk is toegezegd, bedraagt nu reeds 800, zijnde ten naastebij het derde gedeelte van het getal koeien in onze gemeente; men hoopt de fabriek met 1 Januari, uiterlijk 1 Februari e. k. in werking te stellen.

De Gelderlander 1894-10-03

WINTERSWIJK, 1 Oct. Tot directeur der coöperatieve **zuivelfabriek** alhier is benoemd de heer J. Stienstra, directeur der boterfabriek te Oosterwolde. De fabriek, die op ruime schaal zal worden ingericht, hoopt men met 1 Febr. e. k. in werking te kunnen stellen.

Leeuwarder Courant 04-10-1894

Appelscha, 1 October. Tot directeur van de nieuw op te richten stoomzuivelfabriek te Winterswijk is benoemd de heer J. Stienstra, thans in gelijke betrekking te Oosterwolde. De nieuwe fabriek te Winterswijk wordt geheel ingericht naar de nieuwste eischen. Voor de fabriek te Oosterwolde is het vertrek van den heer Stienstra een waar verlies, daar hij zich heeft doen kennen als een hoogst bekwaam en ijverig directeur.

De Graafschap Bode 1894-10-06

WINTERSWIJK.

— Tot directeur van de alhier te bouwen coöperatieve roomboterfabriek werd door de commissie benoemd de heer J. Stienstra, thans als zoodanig werkzaam aan de **boterfabriek** te Oosterwolde.

De Graafschap Bode 1895-03-09

WINTERSWIJK.

— j.l. Dinsdagmorgen is de Coöperatieve Zuivelfabriek alhier in werking gesteld. Zij telt thans ruim 300 aandeelhouders en de werkzaamheden zijn begonnen met de melk van 1000 koeien en onder de leiding van den heer Stienstra, vroeger directeur der Zuivelfabriek te Oosterwolde. De afgeroomde melk wordt aan de veehouders terug gegeven, nadat ze is gepasteuriseerd, d. w. z. nadat alle kiemen, die de melk spoedig doen zuur worden of anderen schadelijken invloed uitoefenen, zijn onschadelijk gemaakt. Daardoor is het mogelijk dat het vee steeds zoete melk krijgt, hetgeen een groot voordeel oplevert, wat de voedingswaarde betreft. De room ondergaat een gelijke bewerking als de afgeroomde melk, waardoor een middel is gevonden tot qualiteitsverbetering van de boter en tevens tot het wegnemen van den verkeerden invloed van knollenvoeder.

Leeuwarder Courant 1895-04-17

Winterwijksche**Coöperatieve Zuivelfabriek.**

Aan bovengenoemde Fabriek wordt gevraagd, om dadelijk in dienst te treden, een **ADJUNCT-DIRECTEUR**, volkomen op de hoogte met de Boterbereiding. Salaris f 400.

Brieven vóór of op Zaterdag 20 April.
J. STIENSTRA, *Directeur*.

De Gelderlander 1895-03-24

De nieuw opgerichte coöperatieve zuivelfabriek te Winterswijk is sedert eenige dagen in volle werking.

Ruim 300 veehouders uit den naasten omtrek nemen aan de coöperatie deel. Iederen morgen trekken 18 gelijkvormige, blauw gekleurde karren uit om de melk overal op te halen, en het klinkt wel aardig wanneer men buiten in de verte den hoorn hoort blazen, die den veehouder verwittigt van de nadering der kar. Zoo worden dagelijks 6000 L. melk, van p.m. 1000 koeien verkregen, aangebracht, waaruit ongeveer 220 Ko. boter worden bereid.

Leidsch Dagblad, 25/03/1895; p. 2/12

Dezer dagen is te Winterswijk eene coöperatieve zuivelfabriek in werking gesteld, die voorloopig de melk van ruim 1000 koeien zal verwerken.

De fabriek, welke 300 aandeelhouders telt, is op groote schaal aangelegd en de inrichting moet aan de nieuwste eischen beantwoorden. De veehouders krijgen de afgeroomde melk terug, nadat deze is gepasteuriseerd. Ook de room ondergaat een gelijke bewerking.

De Graafschap Bode 1899-02-11

WINTERSWIJK.

— Naar verluidt zal de coöperat. stoom-zuivelfabriek alhier, drie van hare vier Burmeister en Wains Centrifuges vervangen door drie Alpha's; deze verandering was noodzakelijk geworden door de ieder jaar grootere hoeveelheid **melk**, welke wordt aangevoerd, en die in 1898 reeds bijna vijf en een half miljoen Liter bedroeg; bovendien ontroomen de Alpha Centrifuges scherper, wat voor deze fabriek een meerdere opbrengst aan boter van ± acht duizend gulden per jaar zal opbrengen.

Leeuwarder Courant 24-07-1899

Uit **Winterswijk** vertrokken oorgisteren heeren **Stienstra**, directeur der coöperat. zuivelfabriek, en **Rosen**, grondeigenaar aldaar naar Denemarken, om daar te lande een onderzoek in te stellen naar de werking der coöperatieve slagerijen en de wijze van vleeschverpakking.

De heer **Pijltorsen** te Sneek heeft de welwillendheid de heeren uit **Winterswijk** te vergezellen en hen in Denemarken rond te leiden. Te Kopenhagen zal een ingenieur een machinefabriek, die aan de meeste slagerijen in Denemarken de noodige machines heeft geleverd, zich bij de commissie aansluiten.

Indien de uitkomsten van dit onderzoek gunstig zijn, zal **Winterswijk** waarschijnlijk binnenkort de eerste coöperatieve slagerij in ons land bezitten.

De Gelderlander 1899-12-06

Reeds geruimen tijd geleden werd te Winterswijk, waar in alles, wat coöperatie betreft, levendig belang wordt gesteld, het denkbeeld geopperd, een slachterij op te richten op coöperatieve grondslag, een onderneming zooals ons land er nog geene kent. Nadat voor belanghebbenden en belangstellenden in een vergadering door den heer **Stienstra**, directeur der coöperatieve zuivelfabriek, dit denkbeeld breedvoerig was toegelicht, bezocht deze met den heer **Rosen** en den heer **Pyttersen**, het lid der Tweede Kamer, dergelijke inrichtingen in Denemarken.

Dit onderzoek bracht aan het licht, dat deze inrichtingen groot voordeel voor de aandeelhouders en leveranciers opleverden, zoodat dit den landbouwers-vee-houders werd medegedeeld. Spoedig ging men tot een

voorloopige regeling over. De raming voor de kosten bedraagt ongeveer een f100.000. Men zal deze zien te plaatsen in aandeelen van f10 elk. Doch niet alleen Winterswijk, ook de omliggende plaatsen, als Aalten, Lichtenvoorde, Dinxperloo zijn aangezocht tot het tot stand brengen dezer onderneming mee te helpen, waartoe enkele dezer gemeenten dan ook reeds besloten hebben.

In de gemeente Winterswijk alleen moet reeds voor ongeveer f40.000 aan aandeelen geplaatst zijn. Als deze onderneming tot stand komt, — en alle verschijnselen spreken daarvoor — zal er ongetwijfeld een groote verandering komen in de vee- en varkenshandel in den Achterhoek.

Nieuwe Amersfoortsche Courant, 13/12/1899; p. 3/4

— Te Winterswijk werd reeds sedert geruimen tijd het denkbeeld geopperd, eene slachterij op te richten op coöperatieve grondslag, een onderneming, zooals ons land nog geene kent.

Nadat voor belanghebbenden en belangstellenden in een vergadering door den heer **Stienstra**, directeur der coöperatieve zuivelfabriek, dit denkbeeld breedvoerig was toegelicht, bezocht deze met den heer **Rosen** en den heer **F. H. Pyttersen**, fabrikant te Sneek, dergelijke inrichtingen te Denemarken.

Dat onderzoek bracht aan het licht, dat deze inrichtingen groot voordeel voor de aandeelhouders en leveranciers opleverden, zoodat dit den landbouwers-vee-houders werd medegedeeld. Spoedig ging men tot een voorloopige regeling over.

De raming voor de kosten bedraagt ongeveer f100.000. Men zal deze zien te plaatsen in aandeelen van f10 elk. Doch niet alleen Winterswijk, ook de omliggende plaatsen, als Aalst, Lichtenvoorde, Dinxperloo zijn aangezocht tot het tot stand brengen van deze onderneming mee te helpen, waartoe enkele gemeenten dan ook reeds besloten hebben.

In de gemeente Winterswijk moet alleen reeds voor ongeveer f40.000 aan aandeelen geplaatst zijn. Als deze onderneming tot stand komt, — en alle verschijnselen spreken daarvoor — zal er ongetwijfeld een groote verandering komen in den vee- en varkenshandel in den Achterhoek.

1900

De Graafschap bode 1900-08-18

Verslag buiteng.-gadering vergadering CZ. – uitbreiding

WINTERSWIJK. - Zaterdagavond hielden Bestuur en Commissarissen onzer boterfabriek een vergadering in de Sociëteit „de Eendracht”. 't Hoofdpunt der agenda was de vergroting der fabriek. Nadat eerst door de directeur een statistiek was overgelegd van de geleverde melk van 1896 tot nu, waaruit bleek, dat in het eerste halfjaar van 1900 3.339.108 liter melk was geleverd, waaruit 121,113 Kg. boter werd verkregen, kwamen de plannen ter tafel, door verschillende architecten in opdracht van het Bestuur vervaardigd. Eén daarvan scheen algemeen voor het beste gehouden te worden. Een besluit werd echter niet genomen, maar aan het bestuur de beslissing overgelaten.

Over de entree der leden, die zich na 1 Oct. aangeven, werd ongelijk gedacht. Toch was de grote meerderheid voor verhoging en werd reeds f 15 genoemd, in plaats van de f 10 van dit jaar. In de volgende maand zal, als gewoon, weer gelegenheid worden gegeven tot toetreding. 't Getal leveranciers bedraagt nu 760.

Bij de behandeling der voorwaarden van van aanbesteding der ritten. werd aan de directeur nog wat meer vrijheid van handelen verzekerd tegenover de voerlui, en bepaald, dat ze in 1901 weer in Holl. Crt. uitbetaald worden. (?)

De Graafschap Bode 1900- 04-07

WINTERSWIJK.

Verleden jaar verzocht de hr. Oonk H. d. S. te Meddo, aan Ged. Staten verlot de betrekking van Secretaris-Penningmeester aan de Coöperatieve zuivelfabriek te mogen bekleeden. Dit verzoek werd geweigerd. Een beroep op de Koningin leidde tot niets, niettegenstaande dat verzoek van verschillende zijden werd ondersteund. Thans heeft de heer Oonk aangevraagd te mogen optreden als secretaris en 't verzoek is ingewilligd. Daarmee is weer een kwestie van de baan.

De Graafschap bode 1900- 09-15

WINTERSWIJK.

— De landbouwer Hesselink op Grooters onder deze gemeente, werd onlangs door het publiek beschuldigd, dat met zijn medeweten de melk voor de boterfabriek was vervalscht. Ten onrechte, zooals thans gebleken is.

Het dienstmeisje van H., dat sedert de maand Mei bij hem werkzaam was en met het melken der koeien belast werd, kreeg niet zooveel melk uit de koeien als vroeger verkregen werd. Door H. hierop bij herhaling opmerkzaam gemaakt, wist zij dezen, door water bij de melk te voegen, om den tuin te leiden. Den chef-veldwachter mocht het dezer dagen gelukken, het meisje tot bekentenis te brengen, zoodat hiermee H. op G. in zijn eer hersteld is, waarmee ieder die hem kent, hem zeker hartelijk geluk zal wenschen.

De Graafschap Bode 1900- 11-10

WINTERSWIJK.

Zaterdag werd de vergrooting der coöp. stoom, zuivelfabriek aanbesteed. De hoogste inschrijver was H. J. Roerdink te Winterswijk voor f 11997, de laagste inschrijver G. Wolfs voor 9374. Voor het leveren en stellen der ijzeren overkapping was de hoogste inschrijver: de Jong te Oudewater, de laagste C. S. Kelderman te Deventer. De eerste schreef in voor f 750, de laatste voor f 462. Aan de beide laagste inschrijvers werden de werken gegund. Zoo als men uit deze cijfers kan zien, ondergaat de fabriek eene belangrijke uitbreiding en dat reeds vijf jaren na de stichting. Weinig hadden de oprichters toen kunnen denken, dat reeds zoo spoedig eene uitbreiding noodzakelijk zou zijn. Het aantal aandeelhouders is sedert dien tijd zoo ongeveer verdubbeld. En nog zijn er boeren, hoewel niet veel, die niet aangesloten zijn, maar er de voorkeur aan geven, de melk thuis te verwerken. Intusschen wordt dat aantal steeds kleiner.

1901

De Graafschap bode 1901-04-06

Terugblik 6 jaar C.Z.W. door zuivelconsulent

WINTERSWIJK. - Ruim zes jaren is het geleden, dat de Winterswijksche landbouwers besloten één groote coöperatieve stoom-zuivelfabriek op te richten en dat tegen het advies van den heer Claterbos die n.l. steeds ijverde voor meer kleinere fabrieken in de verschillende buurtschappen, waaruit onze groote gemeente bestaat. En de heer Claterbos vond vele aanhangers in dien tijd. Door de krachtige pleidooien van den heer Bieleman te Vorden en de voortvarendheid van den heer Haitsma Mulier, werd echter met overgroote meerderheid besloten één fabriek te stichten. En uit het jaarverslag dat juist op 't eind der vorige week bekend werd, blijkt wederom duidelijk hoe goed de h. h. Bieleman en Muller toen reeds inzagen, dat hun plan het beste moet blijken.

Zoo werd er in 1900 6.834.304 K.G. melk verwerkt, waaruit 246898 K.G. boter werd verkregen. Stel dat diezelfde hoeveelheid op zes of zeven fabriekjes ware verwerkt, dan zouden de exploitatiekosten belangrijk hooger zijn geworden en men zou met verschillende kleine partijen boter van verschillende fabrieken niet zoo goed op de wereldmarkt hebben kunnen concurreren als nu inderdaad het geval is. Intusschen bleek uit het jaarverslag ook de groote vooruitgang der fabriek. In 1899 word er b.v. nog maar 5.713340 K.G. melk verwerkt, dus in één jaar een vooruitgang van ruim een millioen K.G. melk.

Deze vooruitgang is toe te schrijven:

1e aan het groter aantal deelnemers, 2e aan de uitbreiding van den veestapel.

De bruto-opbrengst per 100 K.G. melk bedroeg $f4,31^5$, de exploitatiekosten $f0,56$, terwijl aan de boeren gemiddeld werd uitbetaald $f3,50$, waardoor er een overschot van $f0.25^5$ kwam.

Daarvan is gebruikt voor verbouw van de fabriek en nieuwe machinerieën $\pm f7500$, bovendien is er $f6000$ afgelost op de obligatiën en $f4000$ gevoegd bij 't bedrijfskapitaal. Het dividend werd bepaald op 4%. Uit bovenstaande cijfers blijkt o. i. duidelijk de voortdurend toeneemende bloei der W.S.Z.

1903

De Graafschap bode 1903-03-11

Verslag CZ Winterswijk met gegevens 1902

WINTERSWIJK. - Woensdagavond werd in „*De Eendracht*” de algemene vergadering van aandeelhouders in de W. C. Zuivelfabriek gehouden. In zijn openingswoord wees de voorzitter, de heer J. G. ten Houten er op, dat de fabriek juist heden haar achtsten verjaardag vierde, en bracht een woord van hulde aan het Bestuur en het personeel voor de goede zorgen, gedurende de verlopen jaren aan de fabriek besteed, waardoor deze een der eersten in het land is geworden.

Daarna verkreeg de directeur, de heer Stienstra het woord om rekening en verantwoording te doen over het laatste jaar. Deze sloot in ontvangsten en uitgaven met f 312.949,45½. Het zuiver voordeelig saldo bedroeg f 13.199,88. Zooals op eene vorige vergadering reeds werd besloten, zal daarvan f 9000 worden gebruikt ter aflossing van de laatste 90 obligatiën.

Vervolgens bracht de Directeur verslag uit over de werkzaamheden in 1902. In 't geheel werd verwerkt 7.352.706 K.G. melk, waaruit 267.937 K.G. boter verkregen werd. Voor de melk werd uitbetaald f 20.181,29, d.i. f 3,54 per 100 K.G. Voor de boter werd ontvangen netto fabriek (dat is dus na aftrek van alle vrachten enz.) f 1,16 per K.G. Er werd verkocht naar Engeland ruim 1400 vaten, naar Duitschland ruim 3000 vaten en in 't klein ongeveer 40.000 K.G., waarvan alleen aan de melkleveranciers 25.500 K.G.

Nog deelde de heer Stienstra enkele bijzonderheden mede, waarvan wij aantekenen, dat op den druksten dag ruim 45.000 K.G. melk werd aangevoerd.

Aan 't slot riep de voorzitter de medewerking er W. C. Z. in voor de aanstaande landbouwtenoonstelling, waarna op voorstel van en heer A. Esselink op Meerdink tien zilveren medailles beschikbaar gesteld zullen worden, ter waarde van honderd gulden. De heer G. Rosen bracht nog hulde aan den werkzamen voorzitter, tevens erelid der vereniging, voor alles wat deze in het belang der coöperatie had gedaan, waarmee de vergadering met daverend applaus instemde. Door het slechte weer was de opkomst niet zo druk als gewoonlijk.

1904

De Graafschap bode 1904-01-06

Verslag vergadering CZ. Winterswijk

WINTERSWIJK. - Dinsdagavond vergaderden de aandeelhouders in de Winterswijkse coöperatieve zuivelfabriek onder presidium van de heer J. G. ten Houten in de grote zaal van *de Eendracht*. De opkomst der leden was bijzonder groot, wat wij hoofdzakelijk toeschrijven aan eene zekere nieuwsgierigheid om te weten, wie leden van 't bestuur zouden worden. Bij advertentiën in de plaatselijke bladen toch waren behalve de beide aftredende leden, de h.h. L. D. Bessinkpas en G. J. Nijweide, eenige nieuwe kandidaten gesteld. De uitslag der stemming was, dat de heer L. D. Bessinkpas hij eerste stemming, met groote meerderheid werd herkozen, terwijl in plaats van den heer Nijweide bij tweede vrije stemming de heer H. J. ten Haken op Sieverdink gekozen werd.

Tot commissarissen werden herkozen de hh. J. W. van Eerden te Meddo en J. W. Boeijink te Ratum, terwijl gekozen werd de heer G. J. Samberg in Dorpbuurt in plaats van den aftredenden commissaris J. H. Grevink.

Het voorstel van het bestuur om de intreegelden voor reeds gevestigde boeren op 20 gld. voor boeren die pas hun bedrijf openen op 10-20 gld. per koe (dit laatste ter beoordeling van het bestuur) te bepalen, werd bij acclamatie goedgekeurd. Tevens werd goedgekeurd armlastige boeren vrij te stellen van de betaling van intreegelden. De rente over 1903 werd voorlopig vastgesteld op 4 percent.

Het bestuur deelde nog mee dat de laatste obligatie-leening, groot 9700 gld., in den loop van 't jaar is afgelost, waardoor de fabriek thans het eigendom der aandeelhouders is geworden. De vergadering werd ruim 10 uur gesloten.

Deventer Dagblad 1904-03-28

*WINTERSWIJK, 25 Maart. De coöperatieve zuivelfabriek alhier heeft het door hare gunstige werking zoover gebracht, dat zij geheel schuldenvrij is en alle obligaties en aandeelen betaald zijn. Het bestuur heeft nu het voornemen opgevat, een reserve-kapitaal te vormen en dit op de Spaarbank te beleggen.

Dit denkbeeld schijnt echter geen onverdeelden bijval te vinden bij de leveranciers. Het blijkt n.l. dat in de jongste vergadering der landbouw-vereën. „Brinkeurne en Omstreken“ eenparig besloten is, zich tegen dien maatregel te verzetten. Deze Vereen. achtte de vorming van een reservefonds onnoodig voor eene coöperatie onderneming, omdat eventueele bijzonder groote onkosten door de leveranciers zelven gedragen kunnen worden, door b.v. gedurende eenige maanden iets minder voor de melk te geven. De meerdere winsten moeten den leverancier ten goede komen.

Verslag vergadering CZ Winterswijk – gegevens 1903

W IN TERSWIJK. – Onder presidium van den heer J. G. ten Houten vergaderden Dinsdag-avond 29 Mrt. de leden der Winterswijksche Coöperatieve Stoomzuivelfabriek. De groote zaal der Eendracht was propvol.

Uit het verslag van den directeur bleek, dat in het jaar 1903 7.058.896 K.G. melk was verwerkt, (d.i. $\pm$ 300.000 K.G. minder dan 1902) waaruit 257265½ K.G. boter was verkregen.

Voor de melk werd betaald *f*262.599,35 d.i. *f*3,72 per 100 K.G.

De boter bracht op *f*302.465,55 d. i. gemiddeld *f*1,17⁶ per K.G. De onkosten bedroegen 53 ct, per 100 K.G., waarvoor 27 cts. voor melkvervoer. De détailverkoop (alleen in de gemeente wordt verkocht) bedroeg 46752,5 K.G. waarvan aan aandeelhouders 25509 K.G.

Verder deelde de directeur mede, dat in 1903 eene winst was behaald van *f*4851,71½

Op voorstel van het bestuur werd besloten het dividend te bepalen op 4 pCt., en 10 pCt. van de winst in het reservefonds te storten en dit te plaatsen op de rijkspostspaarbank.

Op een vraag van een der leden, wat met het overige geld zal geschieden, antwoordde de directeur, dat dit werd overgeschreven op het volgend jaar en dienen zal om misschien de melk iets hooger te betalen. De opmerking werd tevens gemaakt, dat coupons na vijf jaren vervallen (burgerlijk wetboek).

De directeur merkte bovendien nog op, er zich op gespitst te hebben dien avond te kunnen debatteren met degenen, die de Turksche trom geroerd hebben in zake de vorming van een reservefonds; de gelegenheid werd hem echter daartoe, benomen, daar de trommelslagers nu niet voor den dag kwamen met hunne wenschen en voorstellen.

Een voorstel van het bestuur om het reglement in dien zin te wijzigen, dat ook op algemeen erkende christelijke feestdagen gewerkt kan worden, werd met 78 stemmen vóór en 59 stemmen tegen verworpen, daar het vereischte aantal, twee derde der aanwezige stemmen, niet verkregen was. Op voorstel van het bestuur werd besloten een commissie van drie personen te benoemen ter beslechting van gerezen geschillen in zake het melkvervoer.

Indien de leveranciers het met het bestuur of de commissarissen niet eens kunnen worden over den te volgen weg of de plaatsen van oplading moest tot nog toe de algemene vergadering beslissen, wat aanleiding gaf tot moeilijkheden. Daarom deze oplossing.

Tot leden dier commissie werden benoemd de h.h. J. W. Kruisselbrink op Elferdink, Woold, H. J. Ros op Reuselink, Kotten, en A. Weerkamp op Menger, Henxel.

Verschillende vragen werden nog gedaan, die op afdoende wijze door de voorzitter en de directeur werden beantwoord.

Ten slotte delen wij nog mee, dat de balans, zoals die is opgemaakt op 31 Dec. 1903 in ontvangsten en uitgaven sluit op *f*70.315,23½.

Botercontrôle.

Naar aanleiding van het schrijven van den heer J. Stienstra te Winterswijk over het Rijksmark op de boter, voorkomende in ons blad van 11 Aug. j.l., meldt de heer F. E. Posthuma, secretaris van het dag. bestuur van den F. N. Z. te Assen:

Hoewel de fabriek te Winterswijk niet aangesloten is bij het Botercontrôlestation Gelderland-Overijssel en evenmin bij den Goldersche-Overijsselschen Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken, beginnen wij met nadrukkelijk te verklaren, dat wij aannemen, dat de heer Stienstra door bovenstaand stukje bedoelde, helpend, laten we zeggen verbeterend, in zake het Rijksmark op te treden.

We hebben ons echter afgevraagd, of het schrijven van zoe'n ingezonden stuk, nu wel de juiste weg, in dezen, was en meenen daarom goed te doen, het volgende mede te deelen.

De medewerking van de Bonden van Coöperatieve Zuivelfabrieken, ten opzichte van de Contrôlestations, heeft een zekere geschiedenis achter zich. Het einde dezer geschiedenis was, dat deze Bonden de contrôle zouden steunen, wanneer de regeering daaraan een zeker cachet gaf.

*WINTERSWIJK, 21 Dec. Gisterenavond werd de alg. vergadering gehouden van leden der W. C. Zuivelfabriek. De vergadering duurde bijna 6 uur, die bijkans geheel gewijd waren aan de verkiezing van bestuursleden. Het schijnt, dat de voormannen der coöperatie, zelfs die van de florissante boterfabriek het vertrouwen verloren hebben. De secretaris H. J. Oonk werd vervangen door den heer J. W. te Gussenklo, terwijl als nieuwe bestuursleden gekozen werden de heeren H. J. Nijenhuis en A. Weerkamp op Mengers. Het dividend werd vastgesteld op 4 pCt., terwijl het entreegeld voor nieuwe leden bepaald werd op f 20.

Deventer Dagblad 1905-02-18

*WINTERSWIJK, 16 Febr. Onder voorzitterschap van den heer J. G. ten Houten vond vriedenavond de jaarvergadering plaats van leden der Coöp. Zuivelfabriek. Hierbij werd verslag uitgebracht over de werkzaamheden van het afgelopen jaar, waaraan wij ontleenen, dat in het geheel verwerkt is 6.830.744 K.G. melk, of ruim 200.000 K.G. minder dan in 1903. Dit feit moet toegeschreven worden aan den drogen zomer. Van deze hoeveelheid werd verkregen 245.953¹/₂ K.G. boter, die in het geheel f 287.657.76¹/₂ opbracht of f 1.17 per K.G., d. i. ¹/₂ ct. per K.G. minder dan in 1903.

Het vetgehalte was iets minder dan verleden jaar. Er was 27.77 K.G. melk noodig voor 1 K.G. boter, hetgeen in het voorgaande jaar 27.45 K.G. was.

Voor de melk werd betaald f 246.390.50 of f 3.61 per 100 K.G., tegen f 3.73 in 1903.

De totale kosten bedroegen per 100 K.G. f 0.57, tegen f 0.53 in 1903, een gevolg van de kleinere hoeveelheid melk.

De lagere melkprijs vindt zijn oorzaak: 1e. in het slechter vetgehalte; 2e. verhoogde onkosten per 100 K.G. door geringeren aanvoer; 3e. door den iets lageren boterprijs.

De winst- en verliesrekening over 1904 sluit met een voordeelig saldo van f 2168.32¹/₂, behalve nog de waardevermeerdering der bussen en andere inkomsten.

Het bedrijfskapitaal steeg van f 3058.04¹/₂ tot f 5226.37 op het eind van het jaar.

Het dividend werd vastgesteld op 4 pCt.

Tot commissaris voor Huppel en Henzel werd gekozen de heer M. Hijnk op Rennerdink.

1905-02-25 NKO

Coöp. Zuivelfabrieken.

Als een staaltje, wat een zuivelfabriek kan verwerken, geven wij hier iets uit het verslag der Coöp. Zuivelfabriek te Winterswijk (Geld) zeer zeker de grootste van Nederland:

In het jaar 1904 is in het geheel verwerkt, 6.830.744 K.G. melk, of ruim 200.000 K.G. minder dan in 1903. Dit feit moet toegeschreven worden aan den drogen zomer. Van deze hoeveelheid werd verkregen 245.953¹/₂ K.G. boter, die in het geheel f 277.657.76¹/₂ opbracht of f 1.17 per K.G. d. i. een halve cent per K.G. minder dan in 1903.

Voor de melk werd betaald f 240.390.50, of f 3.61 per 100 K.G., tegen f 3.72 in 1903.

De totale onkosten bedragen per 100 K.G. melk 57 ct., tegen 53 ct. in 1903, een gevolg van kleinere hoeveelheden melk.

De lagere melkprijs vindt zijn oorzaak:

1. in het slechter vetgehalte, 2. verhoogde onkosten per 100 K.G. melk door geringen aanvoer, 3. in den iets lageren boterprijs.

De winst- en verliesrekening over 1904 sluit met een voordeelig saldo van f 2168.32¹/₂.

Het dividend werd vastgesteld op 4 pCt.

Deventer Dagblad 1905-11-10

*— De coöp. zuivelfabriek moet nog al wat betalen voor het transport van melk. Bij de gisteravond gehouden aanbesteding werden de 56 ritten gegund voor f 64.60 of f 19770.66 per werkjaar van 306 dagen.

De Graafschap bode 1905-11-15

WINTERSWIJK.

— In de algemeene vergadering der Winterswijksche Coöperatieve Zuivelfabriek werd tot bestuurslid gekozen de heer J. W. van Eerden, ter vervanging van wijlen den heer J. W. te Gussinklo.

Voor het dienstjaar 1906 werden aanbesteed 56 melkritten, in totaal voor f 64.61 per dag. Voor 1905 bedraagt het aantal ritten 53, voor f 60.17¹/₂ per dag.

Deventers Dagblad 1905-12-21

*WINTERSWIJK, 19 Dec. In de hedenavond gehouden vergadering der Coöp. Zuivelfabriek werd het entréegeld voor nieuwe leden vastgesteld op f 20 per koe en het uitreëgeld op f 10 per lid. Het dividend over 1905 werd vastgesteld op 4 pct. Tot bestuursleden werden gekozen de heeren A. Esselink en A. Weeskamp met 97 en 120 van de 151 geldige stemmen. Tot commissarissen werden gekozen de heeren G. J. Streek in Brinkheurne, J. G. Mensink in Miste, J. H. Boeyink in Meddo en B. Kruijselbrink in het Woold. Uit de mededeelingen bleek, dat de fabriek geheel schuldenvrij is en eene boekwaarde vertegenwoordigt van f 50.000. De directeur leidde het onderwerp in: „de schommelingen in het vetgehalte der melk.

1906

De Gelderlander 1906-01-10

Winterswijk. De coöperatieve zuivelfabriek alhier heeft in het afgelopen jaar 8021565 K.G. melk verwerkt. Daardoor heeft zij het record van andere jaren geslagen. Dit cijfer werd trouwens nog door geen enkele boterfabriek in deze provincie bereikt. Ruim 1.200.000 K.G. melk werd er meer verwerkt dan in 1904.

Deventer Courant 1906-02-12

*WINTERSWIJK, 9 Febr. De coö.p. Zuivelfabriek te Bredevoord heeft gedurende het vorige jaar 302781 L. melk verwerkt, waaruit 10842 K.G. boter werd verkregen. De gemiddelde boterprijs bedroeg f 1,26 per K.G. Voor 1 K.G. boter was gemiddeld 27,92 L. melk nodig, van een gemiddeld vetgehalte van 3,21 pct. Voor de melk is gemiddeld betaald f 3,57 per 100 L.

Deventer Dagblad 1906-03-12

*WINTERSWIJK, 9 Maart. In de heden gehouden jaarvergadering der Coöperatieve Zuivelfabriek alhier werd verslag uitgebracht over de werkzaamheden in het afgelopen jaar. We ontleenen daaraan dat de fabriek in 1905 in het geheel 8021565 K.G. melk verwerkt heeft, waaruit 289144 K.G. boter verkregen werd. Voor deze hoeveelheid melk werd f 318.225,91 betaald of f 3,96¹/₂ per K.G. (4,08 cent per L.) tegen f 3,61 per K.G. in 1904. De opbrengst der boter was f 858.816,91 of f 1,24 per K.G. tegen een gemiddelde opbrengst van f 1,17 in het vorige jaar. De grootste hoeveelheid melk in 12 dagen werd verwerkt op het einde van Mei nl. 896189 K.G.

De hoogste melkprijs werd einde December betaald nl. 5 cent per K.G.; de laagste prijs in Juni nl. 3,15 cent per K.G. De boterprijs varieerde tusschen f 1,07¹/₂ in begin Juni en f 1,37¹/₂ einde December. Het grootste gedeelte der boter werd in Duitschland verkocht nl. ruim 200 000 K.G. Door de leveranciers werd bijna 33000 K.G. gekocht, terwijl 16000 K.G. in het dorp verkocht werd. De onkosten bedroegen 49³/₄ cent per 100 K.G. tegen 57 cent ten vorigen jare. De rekening sluit met een winstcijfer van f 3685 94 van welke som voor f 3152 93 nieuwe bussen zijn aangekocht. Aan entrées werd f 638 ontvangen. Het dividend werd vastgesteld op 4 pCt. Het bedrijfskapitaal vermeerderde met f 515 01 en bedraagt thans f 5741,88. De bezittingen der fabriek vertegenwoordigen een totale waarde van f 50216,49.

De Gelderlander 1906-05-30

Zuivelbereiding.

De heer Stienstra, directeur der boterfabriek te Winterswijk ontving van eene der grootste firma's in zuivelwerktuigen in ons land de uitnoodiging, om voor hare rekening eene studiereis te maken naar de internationale tentoonstelling te Norköping in Zweden en haar advies uit te brengen in zake nieuwe machines.

De Gelderlander 1906-01-19

Veehouderij.

Men schrijft ons uit Winterswijk:

Het jaar 1905 is een bij uitstek gunstig jaar geweest voor de landbouwers hier. De uitstekende zuivelfabriek heeft een heel kapitaal uitbetaald; in de laatste maanden van dit jaar steeg de uitbetaalde prijs per Liter tot 5 c. (met ondermelk terug). Meer dan 8 mill. L. is verwerkt. De ondermelk wordt hoofdzakelijk weer gebruikt voor kalveren en varkens te fokken, welke weer drukken af trek vinden aan de Exportslachterij van de firma Zwanenburg en Co., die thans uitstekend werkten en een weldaad voor de streek blijkt te zijn.

Peel en Maas, 21/04/1906; p. 2/4

De Winterswijkse Stoom-zuivelfabriek,

is een van de grootste van ons land, alleen die te Giekerk (Fr.) verwerkt men meer melk. Toch is ook hier het kwantum zeer beduidend.

In 1905 werden meer dan 8 miljoen KG. melk aangevoerd. Deze aanvoer is nog steeds klimmende.

In de eerste drie maanden van 1906 werden 1813000 KG. aangevoerd, tegen 1590000 KG. in 't le kwartaal van 1905. De goede prijzen, die de fabriek oegeld kan uitbetalen, dank zij de goede boterprijzen die gemaakt worden, zijn zeer

zeker op dezen toenemenden toevoer van invloed.

Gemiddeld werd in 1905 uitbetaald f 3,96 per 100 kg. in het le kwartaal van 1906 reeds f 4,55.

De boterprijs in 1905 was gemiddeld f 1,24 per kg. netto fabriek, in dit jaar reeds f 1,36s.

Ons dunkt dat de boeren hiermede tevreden kunnen zijn. En dan is de tevredenheid groot want er zijn er 915 aandeelhouders en hun aantal neemt nog steeds toe. Ook een bewijs voor tevredenheid.

De Graafschap bode 1906-06-06

WINTERSWIJK.

— Naar men verneemt is de hr. J. Stienstra, directeur der coöperatieve Stoom-Zuivelfabriek alhier, door een der grootste handelaars in landbouw- en zuivelartikelen hier te lande uitgenoodigd voor zijne rekening eene studiereis naar de internationale tentoonstelling van landbouw enz. te Norköping in Zweden te maken, teneinde advies te geven omtrent nieuwe machines met het vak in verband staande.

1907

Deventer Dagblad 1907-01-03

*WINTERSWIJK, 31 Dec. In de gehouden vergadering der gezondheidscommissie werd besloten, aan de gemeentebesturen in het ambtsgebied der commissie in overweging te geven mettertijd tot de oprichting van slachthuizen over te gaan.

Het is de commissie verder gebleken, dat nog steeds aan de zuivelfabriek alhier melk geleverd wordt, afkomstig uit huizen waar besmettelijke ziekte heerscht. De commissie zal ter voorkoming daarvan bij den directeur der fabriek er op aandringen, dezelfde maatregelen te nemen als aan de fabrieken te Aalten en Dinxperlo geschiedt. De melk uit zulke gezinnen wordt door landbouwsout ongeschikt gemaakt voor menscheijk gebruik terwijl als schadeoestelling de melk betaald wordt met $\frac{2}{3}$ van het bedrag, dat gedurende de laatste 14 dagen uitbetaald werd.

Met het oog op het heerschen van de roodvonk zullen de scholen onder toezicht van de gezondheidscommissie door het gemeentebestuur ontsmet worden.

De Graafschap Bode 1907-02-27

WINTERSWIJK.

— Door de alhier bestaande afdeeling van de Rundvee-fokvereniging is deze week een reis gemaakt tot aankoop van mannelijke en vrouwelijke fokdieren.

Te Terwolde heeft zij een fokstier en 2 vaarskalveren van het roodbont IJselvee aangekocht en te Jelsum een 2-tal fokdieren van het zwartebonte Friesche veeslag.

De beide stieren, Pieter en Jelte, zullen voor rekening der vereeniging in de nabijheid van het dorp gestationneerd worden, terwijl de vaarskalveren onder de leden verkocht zullen worden.

De Graafschap bode 1908-01-08

WINTERSWIJK.

— De Winterswijksche Coöperatieve Zuivelfabriek heeft in het afgelopen jaar verwerkt 9,108,046 K.G. melk, tegen 8,723,138 K.G. over 1906. Zij slaat hiermede het record van alle Geldersche boterfabrieken.

NvhN 1908-03-26

In een moeilijke positie.

In het bestuur der Winterwijksche boterfabriek doet zich op het oogenblik eene eigenaardige kwestie voor volgens de „A. Crt.”

De secretaris-penningmeester der coöperatie is, als particulier, behulpzaam geweest bij een welgestelde, doch hoogst zuinig en armoedig levende boerenfamilie, bestaande uit eenige ongehuwde broers. Toen een der broers gestorven was en de notaris de zaak moest regelen, werd door genoemd bestuurslid een gezegelde verklaring vermeld, dat hem voor bewezen diensten f 15.000 toekwam. De nog levende broeder ontkende het bestaan van zoo'n zegel, hij hield vol, dat zijn broer zoo iets nooit geschreven kon hebben; de wereld sprak er het zijne over, kortom, het vertrouwen in den secretaris-penningmeester werd geschokt. Deze wilde nu, ter vermindering van verdere drukte, de verklaring vernietigen, doch het bestuur der boterfabriek was van oordeel, dat hij, wanneer hij het vertrouwen als bestuurder en vooral als penningm. wilde behouden, verplicht was het gezegeld stuk te laten gelden, zoo niet, dan beschuldigde hij zichzelf en was hij het vertrouwen kwijt; want een bewijsstuk, waardoor men op f 15.000 aanspraak heeft, laat men zoo maar niet varen.

De afwikkeling der zaak wordt met belangstelling tegemoet gezien.

De Graafschap bode 1908-04-01

Verslag verg. CZ. Winterswijk – gegevens 1907

Donderdag j.l. hield de Coöperatieve Winterswijkse Zuivelfabriek hare jaarlijkse algemene vergadering onder leiding van de hr. G. J. ten Houten.

Uit het door den directeur, den hr. Stienstra uitgebrachte jaarverslag bleek, dat in 1907 aangevoerd was 9.108.046 K.G. melk of plm. 400.000 K.G. meer dan verleden jaar. Hiervoor werd betaald f 364.897,95. De gemiddelde prijs was f 4,00½. per 100 K.G. tegen f 4,15 over 1906. Het boteropbrengst bedroeg 27,60 K.G. melk voor 1 K.G. boter.

De grootste hoeveelheid melk in 14 dagen aangevoerd was 471.033 K.G. van 27 Mei tot 8 Juni, de kleinste hoeveelheid 244.000 K.G.

De gemiddelde aanvoer per dag was 29.500 K.G.

Uit bovengenoemde hoeveelheid melk werd verwerkt 329.946 K.G. boter, die f 416.270,93⁵ opbracht. De netto-opbrengst per K.G. was f 1,26² tegen f 1,27²⁵ over 1906.

Vergelijkt men deze cijfers met de boternoteering op de beide hoofdmakten in Duitschland, dan heeft de fabriek hier f 1,- per vat meer gemaakt dan daar werd betaald.

Voor gewone onkosten werd betaald 27,1 ct. per 100 K.G. en voor transport 25,6 ct. De totale onkosten bedroegen f 48.019,60⁵ tegen f 42.857,18 over 1906.

Voor melktransport werd uitgegeven f 23.322,79. De winst- en verliesrekening sluit met een totaal van f 419.180,50⁵.

De ontvangsten bestonden uit boter en gros *f*341.979,08, boter in het klein *f*74.301,85⁵ en karnemelk *f*2909,57.

De balans over 1907 wijst in actief en passief aan een getal van *f*101.145,87. De vaste goederen staan daarbij genoteerd voor *f*53.415,18, terwijl de reserve *f*59.347,30 bedraagt. Het bedrijfskapitaal is met *f*4769,79⁵ toegenomen en bedraagt thans *f*9889,89⁵.

De behaalde winst bedroeg *f*6262,95 en de entree's brachten *f*1170,50 op.

Het dividend werd bepaald op 4 pct:

Besloten werd het huis van den directeur met een verdieping te verhogen.

Door den directeur werd aangedrongen op geregeld melkonderzoek, dit bevordert de vermeerdering van melkopbrengst. Iedere veehouder mag rekenen op een jaaropbrengst van *f*170 aan melk.¹

1 ?? (ZHN.)

1909

De Graafschap Bode 1909-01-06

De Gelderlander 1909-01-09

Een flinke fabriek.

De Winterswijksche Coöp. Zuivelfabriek heeft het vorig jaar het record geslagen van alle coöp. fabrieken in ons land en haar eigen record tevens verbeterd. Ze verwerkte niet minder dan 9.889.726 KG. melk of 780.000 KG. meer dan over 1907.

Kort verslag vergadering CZ. – gegevens 1908

WINTERSWIJK. - In de alhier gehouden vergadering van de Coöperatieve Boterfabriek waren slechts 90 aandeelhouders tegenwoordig.

De directeur, de heer Stienstra, deelde mee, dat het dividend over 1908 vermoedelijk 4%, zal bedragen. In het afgelopen jaar is 100.000 L. melk meer aangevoerd dan in 1907, zodat nu 10 miljoen liter in dit jaar verwerkt is, een getal, dat door geen enkele coöperatieve fabriek in ons land bereikt wordt, terwijl er in 't buitenland slechts één is die het van de onze wint. n.l. de coöperatieve boterfabriek te Oldenburg.

Het vetgehalte was in dit jaar iets lager dan in 1907. Toen waren 27.6 K.G. melk voldoende voor 1 K.G. boter, nu was daar 28 K.G. voor nodig. Daar staat tegenover, dat de melkprijs nu hoger was, n.l. 4,7cent per L. en in 1907 slechts 4 cent. Of deze hoge prijs in 1909 zo zal blijven, betwijfelt de directeur.

Tot bestuursleden werden benoemd de heeren A. Weerkamp en A. Esselink, terwijl tot commissarissen werden benoemd de heren B. Kruisselbrink te Woold en E. G. Mensink te Miste.

Leeuwarder Courant 1909-07-09

Voor ruim 1½ jaar werd de onder-directeur der coöp. **boterfabriek** Wiggers te Winterswijk ontalagen, daar hij verdacht werd van diefstal van pl. m. f 18. De zaak kwam zelfs voor de Zutphensche Rechtbank, doch daar het wettig en overtuigend bewijs niet geleverd kon worden, volgde geen veroordeeling. De verdachte hield zijn onschuld echter steeds vol. Thans is de politie door de praatjes van kinderen op het spoor van den werkelijken dader gekomen. 't Is het zoontje van den directeur, die het geld voor en na versnoept heeft. In de eergisteravond gehouden vergadering is Wiggers weer in zijn eer hersteld.

De Gelderlander 1909-07-23

De Winterswijksche Coöperatieve **Zuivelfabriek** gaat zeer goed. Er is 9.889.926 K.G. melk verwerkt, d.i. bij 1907 een sprong van 780.000 K.G. vooruit. Daarvoor werd betaald f 409.878, d.i. f 45.000 meer dan in 1907. Daaruit werd verkregen 358.730 K.G. boter. Deze hoeveelheid bracht op f 458.815. De gemiddelde prijs bedroeg f 1.33 per K.G. De meeste gaat naar Wiesbaden waar de grootste afnemer 3005 vaten en de andere 1688 vaten kregen. Vervolgens geeft het verslag een overzicht van de rijk-rest niet te vinden!

De Graafschap Bode 1910-04-13

WINTERSWIJK.

— In de jongste ledenvergadering der „Winterswijksche Rundvee-fokvereniging” werd besloten tot het aanstellen van een melk-controleur, die tot taak zal hebben, op gezette tijden de melk van de koeien der leden te onderzoeken. We achten dit een uitnemende maatregel van W. R. F., een krachtige prikkel ter bereiking van 't doel, dat de vereeniging zich voorstelt.

De Gelderlander 1910-06-18

LAND- EN TUINBOUW.**Zoete of zure melk?**

Door den heer Stienstra directeur der **boterfabriek** te Winterswijk is eene ontdekking gedaan, die voor de zuivelbereiding van groot gewicht is. Hij heeft het middel ontdekt, om zure melk direct van zoete te onderscheiden, zonder daarvoor uit iedere bus een proefje te nemen. Wanneer men een in kokend water warm gemaakt koperen plaatje in zure melk steekt dan zal de melk op dit plaatje terstond beginnen te schiften en korrelachtige bestanddeelen achterlaten, terwijl zoete melk van het plaatje afvloeit. De heer Stienstra heeft reeds eenige dagen een proef genomen met zijne ontdekking en de resultaten waren bepaald uitmuntend. Voor eene fijne ontrooming der melk en dientengevolge voor de boterproductie is deze ontdekking van groot belang.

De Graafschap Bode 1911-01-14

WINTERSWIJK.

— De coöp. **zuivelfabriek** alhier heeft gedurende het afgelopen jaar 10.809.134 K.G. melk verwerkt, een cijfer, dat overeenkomt met de globale opgave, door den directeur in de jongste algemeene vergadering genoemd en dat door geen der coöp. fabrieken in ons land overtroffen wordt.

In 1909 werd verwerkt 10.338.261 K.G., zoodat de toename bedraagt 470.873 K.G. melk.

De Graafschap Bode 1911-03-22

WINTERSWIJK.

— In de vergadering der Winterswijksche Coöp. **Zuivelfabriek** bracht de directeur het verslag uit over het afgelopen werkjaar, waaruit bleek, dat 10.809.154 K. G. melk verwerkt was of 471.000 K. G. meer dan over 1909. Uit deze hoeveelheid werd 384 104 K. G. boter verkregen. Voor iedere K. G. boter was 28.14 K. G. melk noodig. Aan de melk-leveranciers werd f 452.693.35 uitbetaald tegen f 425.798.74 over 1909. Gemiddeld werd betaald f 4.19 per 100 K. G., de hoogste prijs tot nu toe uitbetaald.

De balans wijst in actief en passief een som aan van f 101.054.89 waarbij de vaste goederen op f 50.000 genoteerd zijn.

Het reservekapitaal was op 1 Jan. j. L. f 54.906.15. Er werd eene winst gemaakt van f 2067.20; dit bedrag werd bij het bedrijfskapitaal gevoegd, dat nu f 11.206.15 bedraagt.

De fabriek blijkt in alle opzichten de grootste coöp inrichting van ons land te zijn.

Het dividend over 1910 werd bepaald op 4%.

De heer J. W. Meerdink werd tot commissaris voor het Woold gekozen.

Door het bestuur was een voorstel gedaan, om vanwege de fabrieken eene subsidie van 25 cent per strekkende meter te verleen voor den aanleg van verharde wegen.

Na ernstige bestrijding van de zijde der leden trok de voorzitter het bestuursvoorstel in.

Land- en tuinbouw, veeteelt enz.

Dir. J. Stienstra *uitvinder* van test vuile melk.

't Is meer dan erg, zoo vuil als vaak de melk aan de zuivelfabrieken wordt afgeleverd. Is de oorzaak hiervan beslist vuilheid bij sommigen; bij anderen zit de meening voor, dat het toch niet hindert, daar men in de fabriek al het vuil er wel weet uit te halen. De heer v.d. Burg, Zuivelconsulent voor Gelderland, heeft tegen die onreinheid herhaaldelijk gewaarschuwd; het kwaad schijnt in zijn provincie nog al voor te komen. Ook onlangs deed hij dit weer. Vele veehouders — schreef hij — schijnen de meening te zijn toegedaan, dat als de melk aan de fabriek geleverd wordt, het er niet zoo precies op aan komt of ze met meer of minder zorg behandelt is. Het kan niet worden ontkend, dat die veehouders in den loop van den tijd wel enigszins in die verkeerde opvattingen zijn gestijfd, daar ze dikwijls alleen in de ergste en ergerlijkste gevallen een waarschuwing in huis krijgen en vrij zelden een kan met slecht behandelde melk aan de fabriek wordt geweigerd.

Wenselijk ware, dat er vanwege de fabrieken in dezen strenger werd opgetreden, want het aannemen en verwerken kan slecht gewonnen ondoelmatig melk, kan de fabriek groote schade berokkenen, het vetgehalte van de centrifugemelk wordt hooger en dus de boteropbrengst kleiner, terwijl men groot gevaar loopt telkens weer een of ander botergebrek te zien optreden. Het is dus van belang dat de veehouders zindelijke melk leveren. Wie dat niet doet, moet met den vinger worden aangewezen, omdat zijn melk voor de zuivelbereiding minder waarde heeft en bovendien, die van anderen, waarmee ze aan de fabriek vermengd wordt, gedeeltelijk bederft. Het moet zóó ver komen, dat werkelijk slechte melk aan elke fabriek eenvoudig geweigerd wordt, terwijl verder zindelijk behandelde melk duurder betaald wordt dan melk van gelijk vetgehalte, maar waaraan minder zorg besteed is.

Gelukkig is het mogelijk geworden op eenvoudige goedkope wijze, in korten tijd de melk van alle leveranciers eener fabriek op haar vuilgehalte te onderzoeken. Daartoe is men thans in staat door met de methode uitgevonden door den heer J. Stienstra, directeur der Coöp. Zuivelfabriek te Winterswijk. Als men een tiende L. melk giet in een buisje dat uitkomt op koper-gaas met watten en men blaast boven in de buis, dan blijft 't vuil van de melk in de watten achter. Naargelang van de kleur, welke de watten dan aannemen, lichter of donkerder, wordt 't vuilgehalte op 5 tot 0 bepaald.

De volgende raadgevingen mogen door alle veehouders ter harte genomen: Zorgt dat de melk, welke ge aan de fabriek levert, steeds zindelijk gemolken en met zorg behandeld is. Gebruikt alleen metalen melkgereedschap en reinigt dit met heet water; zeef de melk dadelijk na het melken; koel ze daarna zo spoedig mogelijk af en bewaar ze vóór het vervoer naar de fabriek in schone kannen op een frisse plaats, zodat ze niet alleen in reine, maar ook in volkomen zoe-te toestand aan de fabriek komt. Op die wijze werkt ge mee tot kwaliteitsverbetering van ons nationaal produkt, de boter en verhoogt ge zelve uw melkprijzen.

1911

1912

DGB 1912-04-13

De Graafschap Bode 1912-04-13

Uit het Jaarverslag der Wintersw. Coöp. Zuivelfabriek.

In de dezer dagen gehouden vergadering der Winterswijken Coöperatieve Zuivelfabriek werd door den directeur verslag uitgebracht over het jaar 1911.

Verwerkt werden 10.510.970 K.G. melk tegen 10.809.154 K.G. in 1910, opleverende: 373.943 K.G. boter tegen 384.104 K.G. in 1910. Het gehalte bedroeg 28.11 K.G. melk per K.G. boter tegen 28.14 in 1910.

Voor de melk werd betaald f427.582.41 tegen f452.693.25 in 1910.

De prijs per K.G. melk bedroeg 4.50 ct. tegen 4.19 in 1910.

Er werd in het geheel 307 dagen gewerkt, zoodat gemiddeld per dag 34.230 K.G., tegen 35.200 K.G. in 1910, werd verwerkt, terwijl van 22 Mei tot 3 Juni gemiddeld 48.500 K.G. melk per dag verwerkt werd.

De opbrengst van de boter was f523.781.66 tegen f514.364.30 in 1910, zoodat de prijs bedroeg per K.G. f1.40, tegen f1.34 in 1910.

De onkosten voor het melkvervoer waren f27.649 of 26.3 ct. per 100 K.G. tegen 24.8 ct. in 1910.

De kosten der exploitatie bedroegen f27.688.35 dat is 26.3 ct. per 100 K.G. tegen 33.1 ct. in 1910.

Er werd boter afgezet naar:

Duitschland 302.700 K.G. tegen 319.400 K.G. in 1910. België 8900 K.G. tegen 4575 K.G. in 1910. Leveranciers 40.574 K.G. tegen 39.915 K.G. in 1910. Dorp 23.313 K.G. tegen 19.318 K.G. in 1910. Niet-leveranciers 889 K.G. tegen 826 K.G. in 1910.

Het voorstel omtrent het verleen van subsidie voor de grintwegen werd verworpen met 215 tegen 76 stemmen.

Het voorstel omtrent het werken Paaschmaandag, Pinkstermaandag en tweeden Kerstdag werd aangenomen met 245 tegen 65 stemmen.

Het dividend werd vastgesteld op 4 pCt.

De Graafschap Bode 1912-06-01

WINTERSWIJK.

— De coöperatieve zuivelfabriek heeft Dinsdag de grootste hoeveelheid melk verwerkt, die ooit op één dag is bereikt. Er was n.l. 102.800 K.G. melk aangevoerd. Om deze op één dag te verzorgen, moesten de melkrijders reeds om 2 uur 's nachts beginnen te rijden, terwijl ze eerst om 7 uur 's middags klaar waren.

De Graafschap bode 1912-07-06

Zure melk: plan voor terugsturen en boete van ½ ct.

WINTERSWIJK, - Men deelt ons mee, dat de directeur der boterfabriek het wenselijk achtte, dat het met de zure melk dezelfde weg zat op moeten als met de vuile melk. Eerst meende men, dat door het geven van cijfers voor vuilgehalte voldoende invloed zou kunnen uitgeoefend worden. 't Is echter gebleken, dat een afkeuring in cijfers niet genoeg helpt, zodat een boetestelsel voor vuilgehalte werd ingevoerd, wat afdoende blijkt te zijn. Die weg zal het ook op moeten met de zure melk, als deze wordt teruggezonden geeft men aan de fabriek een rood briefje mee op de bus. Zijn er echter meer, die 't zelfde lot ondergaan, dan denkt men: „die

zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht” en men krijgt er maling aan.

Een kleine boete voor zure melk zal dus beter helpen, b.v. ½ cent per liter, d. w. z. de zure melk terug en ½ cent per liter boete.

Ook zou dit billijk zijn tegenover andere leveranciers, want hoe meer zure melk er teruggaat, hoe hoger het onkostencijfer voor de niet-zure melk word!

De onkosten zijn per liter pl.m. ½ cent; laat men dus voor de zure melk ook ½ cent boete betalen, dan hebben de goede tenminste geen schade.

't Is dus in ieder geval te wagen een proef te nemen met deze maatregel

De Graafschap Bode 1912-07-31

Uit jaarverslag K.v.K. en Fabrieken in Winterswijk.

Uitgebreide gegevens Boterfabriek 1911

WINTERWIJK.- Aan het jaarverslag van bovengenoemde Kamer, dat ons werd toegezonden, ontlennen we het volgende:

[....]

De Winterswijksche Coöperatieve Zuivelfabriek gaat zeer goed. Uit het jaarverslag over 1911 ontlennen wij het volgende:

Het jaar 1911 behoort tot die enkele jaren, die met zwart krijt geteekend zijn, niet alleen in de geschiedenis, maar ook bij de boterfabrieken; want aan zijn nageslacht zal men nog vertellen van de kolossale droogte van 1911. Deze is dan ook de hoofdoorzaak van den achteruitgang der hoeveelheid verwerkte melk. Tegen 10.809.154 K.G. melk in 1910 werd 10.510.410 K.G. in het vorige jaar verwerkt, een achteruitgang van ongeveer 300.000 K.G. Het ligt in den aard van de streek, dat men hier eerst niet zooveel last had van de droogte als in de hoge kleigronen, maar toch werd deze op den duur, vooral in Augustus en September, geducht gevoeld.

De fabriek heeft in 1911 niet behoeven stil te staan. Dit jaar ware dat bijna gebeurd, toen een der riemen gebroken was; maar toen is ook gebleken, hoe nuttig het was de oude machine niet te verkopen.

Uit de zoeven genoemde hoeveelheid melk werd verkregen 373.943 K.G. boter tegen 334.104 in 1910. Per K.G. boter was 25.11 K.G. melk nodig, iets minder dan verleden jaar.

Niettegenstaande den minderen aanvoer werd echter bijna *f*2000 meer aan melk uitbetaald dan in 1910, namelijk *f*472.582,41 tegen *f*452.693,25 het jaar te voren. Dit was een gevolg van de hooge boterprijzen. De prijs per K.G. melk was 4,50 cent (4,19 in 1910).

Er werd 307 dagen gewerkt Gemiddeld was de aanvoer van melk 34.230 K.G. Tegen 35.200 K.G. in 1910. De grootste hoeveelheid per dag werd geleverd in 14 dagen van 22 Mei tot 3 Juni, n.l. 48.500 K.G. per dag.

De opbrengst der boter was *f*523.781,66. Per K.G. is dit *f*1,40. De opbrengst van karnemelk was *f*3646,01.

De onkosten van melkvervoer bedroegen *f*27.649,96 of 26,3 cent per 100 K.G. Verleden jaar was dit 24,8 cent, dus 1,5 cent minder. Dit is een gevolg van het grooter aantal ritten en de mindere hoeveelheid aangevoerde melk.

De onkosten der exploitatie waren *f*27.688,35 of 26,3 cent per 100 K.G. tegen 33,1 cent in 1910, een verschil dat te danken was aan de mindere behoefte aan machinerieën en andere de-

len.

De afzet der boter was als volgt:

Duitschland 302.700 K.G., België 8900 K.G., leveranciers 40.574 K.G., dorp 23.313 K.G., niet-leveranciers 899 K.G.

De boterprijzen waren goed; dit jaar is in doorsnede reeds *f* 1.60 per K.G. gemaakt.

In Augustus ging de prijs plotseling belangrijk omhoog en nu staat hij al 5 maanden lang op *f* 1.60. Niettegenstaande dat waren er in de melkprijzen kleine schommelingen. Zoo ook dit Jaar. Op 27 Januari b.v. werd 5,10 cent uitbetaald en 14 dagen later 4,90 cent; een afslag dus niettegenstaande gelijke prijzen.

Eene vergelijking met de boterprijzen op de markten te Berlijn, Kopenhagen en Leeuwarden doet ons zien, dat Winterswijk bij alle nog eenen belangrijken voorsprong heeft.

Het volgende staatje wijst dit uit.

	<u>Berlijn en Winterswijk.</u>
Prijzen :	1910. 124,1 – 127,6 Mark per vat.
	1911. 129,4 – 135,4 „ „ „
	<u>Kopenhagen en Winterswijk.</u>
	1910. 100,- – 101,4 kronen per vat.
	1911. 104,5 – 108,3 „ „ „
	<u>Leeuwarden en Winterswijk.</u>
	1910. <i>f</i> 1,31 ⁵ – <i>f</i> 1,35 ⁵ per K.G.
	1911. <i>f</i> 1,40 – <i>f</i> 1,44 ⁵ „ „

Voor al ten opzichte van de Duitse markten is de vooruitgang voor Winterswijk groot. De noteering, der Leeuwarder markt bewijst, dat de Hollandsche boter in het algemeen in het buitenland meer gezocht is.

In Januari 1910 was Winterswijk 3 Mark per vat boven Berlijn; in januari 1911 al 10 Mark; in Februari waren die cijfers 8,5 en 11.5 Mark, in Maart 3 en 8,5 Mark, in April 1910 was de prijs iets lager, in 1911 echter 5.2 Mark hooger.

Behoudens September waren de prijzen ook ten opzichte van Kopenhagen en Leeuwarden hoger, met laatstgenoemde plaats heeft de prijs nogal verschil opgeleverd.

Dit jaar zijn de prijzen weer beter en nu reeds hebben de afnemers uit Wiesbaden verzocht om met het begin van het seizoen op 24 vaten per week meer te rekenen dan anders. Bedenkt men dat ieder vat *f* 4,50 meer opbrengt dan op de markt, dan maakt dit voor de 180 vaten per week nogal een aardig sommetje uit.

De Graafschap Bode 1912-08-17

WINTERSWIJK.

— Welk een schadelijken invloed de droogte van 1911 had op de hoeveelheid melk, aan de fabriek geleverd, wordt het best geïllustreerd door de volgende cijfers der Winterswijkstra Coöp. Zuivelfabriek.

	K.G. melk.	
	1911	1912
22—27 Juli	237862	257465
29 Juli—3 Aug.	224415	256235
5—10 Aug.	236807	263963

In 1911 ging de aangevoerde hoeveelheid in de volgende vier weken tot 200.000 K.G. terug, terwijl de aanvoer nu nog winnende is, en het zich laat aanzien, dat de fabriek nu na 4 weken nog het volle kwart miljoen K.G. per week ontvangt.

18-09-1912, Dag

— 1912 blijkt zoo langzamerhand een goed melkjaar te zijn. Uit de statistiek der Winterswijkstra Coöp. Zuivelfabriek blijkt dit.

Van 1 Januari tot 14 September werd aan die fabriek verwerkt in 1910 8.212.415 K.G.; in 1911 8.213.993 K.G.; in 1912 8.632.157 K.G. Dit is dus reeds meer dan 400.000 K.G. verschil. Vooral de laatste maanden hebben het goed gemaakt.

Van 1 Juli tot 14 Sept. werd aangevoerd: in 1910 2.530.784 K.G.; in 1911 2.544.369 K.G.; in 1912 2.757.068 K.G.

Uit dit laatste lijstje zal men tot zijne verwondering zien, dat de groote droogte van 1911 tot midden Sept. nog weinig invloed op de hoeveelheid melk had. Maar daarna begint het ook voorgoed voelbaar te worden. Zoo geeft de week van 9—14 van 1911 168.025 K.G. melk en voor 1912 230.286 K.G. Dat is 50.000 K.G. in 6 dagen ten nadeele van 1911. Van 1910 wint deze week van 1912 het nog, met 27.000 K.G. De Wint. Coöp. Zuiv. komt dan ook zoo goed als zeker dit jaar ver over de 11 miljoen K.G. melk.

De Gelderlander 1912-11-06

Achterhoekse zuivelnijverheid.

De Winterswijkstra zuivelfabriek neemt gestadig in bloei toe, niet slechts door uitbreiding van het ledental, maar ook door den omvang van den aanvoer. Terwijl het bijna geen enkele fabriek in den Gelderschen Achterhoek tot heden gebracht heeft tot een jaarlijkschen aanvoer van 10 miljoen Liter, heeft genoemde fabriek dezer dagen hare 10 miljoenste Liter geleverd gekregen. Dit geschiedde verleden jaar eerst in de maand December. De „A. C.” berekent zoodoende, dat de fabriek op het einde van 1912 11½ miljoen Liter zal verwerkt hebben.

De Graafschap bode 1912-12- 21

Verslag najaarsvergadering CZ. Winterswijk

WINTETERSWIJK. - Dinsdagavond had de najaarsvergadering de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek plaats. De opkomst der leden was groot er stond 'n punt op de agenda, dat veler belangstelling wekte: de aanstelling van een veearts.

Bij de bestuurs- en commissarissenverkiezing werden al de aftredende leden met grote meerderheid herkozen, behalve de heer Te Raa op Broerink, die plaats moest maken voor de heer Boeijink op Seesink. Ook de leden der arbitragecommissie werden herkozen.

Een voorstel van het bestuur, toegelicht door de directeur, den heer **Stienstra**, om twee percelen naast de fabriek, die voor behoorlijke prijs te koop waren, aan te kopen, werd zonder

debat en zonder stemming aangenomen.

Toen kwam de veearts-kwestie. De directeur lichtte eerst uitvoerig de vergadering in, hoe dit punt op de agenda was gekomen en wat de bedoeling van het bestuur was. In de loop van de zomer had het bestuur al eens een conferentie gehad met B. en W. over de onvoldoende geneeskundige hulp in de gemeente. Daar hadden B. en W. al beloofd gaarne genegen te zijn een eventuele veearts van de fabriek voor gemeenterekening te willen nemen. Later, nu enkele weken geleden, kwam een deputatie uit de aandeelhouders bij de directeur om diens hulp voor de opstelling van een adres aan het bestuur, waarin dit werd uitgenodigd de aanstelling van een veearts, met subsidie der boterfabriek, op de agenda te plaatsen. Dit adres verwierf meer dan vijfhonderd handtekeningen.

De directeur deelde nu verder mee, wat het bestuur zich voorgesteld had te doen en vroeg daarvoor de goedkeuring der algemene vergadering. In 't kort kwam dit hierop neer.

1. Aanstelling van een veearts door de boterfabriek met een subsidie van ten hoogste *f* 800.
2. In verband daarmee het richten van adressen aan gemeenteraad en Provinciale Staten om subsidie voor die veearts.

De aanvraag om subsidie van de gemeente werd door de heer Stienstra nog als volgt toege-licht:

Hoewel hij al de indruk gekregen had, dat B. en W. geen oren hadden naar dit voorstel, meende hij toch, dat een aanvraag hier op haar plaats was. In de loop van de zomer is bijv. met algemene stemmen aangenomen een subsidie van pl.m. 3500 gld. voor de uitbreiding der Hogere Burgerschool. Daarvan profiteren, ongelukkig genoeg, hoofdzakelijk de burgers (de heer Stienstra zegt hier terloops, dat hij het betreuenswaardig vindt, dat zoveel boeren, die het goed kunnen doen, hun kinderen niet naar de Hogere Burgerschool sturen). En toch hebben al de boeren-raadsleden trouw geholpen om die *f* 2500² subsidie toe te staan. Nu zou het spreker zeer verwonderen, als een aanvraag om een subsidie van die voor voor een veearts geen goed onthaal zou vinden bij de raadsleden uit het dorp! Wat zijn er niet vele arbeiders in en om het dorp, die voor hun varkens geneeskundige hulp nodig hebben en die niet hebben op 't ogenblik.

De heer J. D. te Winkel, blijkbaar één der leden, die de stoot hebben gegeven aan de adresbeweging, ondersteunt het bestuursvoorstel.

De heer Schoppers meende, dat dit een zaak was voor de gemeente, maar niet voor de boterfabriek, waarop de heer Stienstra hem antwoordde, dat, afgezien van de kwestie, wiens zaak het was, het er hier maar om ging: *zelf*'n veearts aan te stellen of *geen* veearts.

De heer Ros opperde, dat statuten en huish. reglement het bewandelen van zulke wegen niet, toelieten.

In zijn antwoord liet de heer Stienstra nog als zijn persoonlijke mening uitkomen, dat, als later de gemeente de veearts der fabriek wilde overnemen, zoals het plan was, hij bij het bestuur en bij de algemene vergadering daar hard tegen zou pleiten. Wanneer *onze* veearts, zoals de heer Stienstra hem noemt, weer met alle mogelijke bijbaantjes wordt belast, dan duurt het al niet lang meer, dan komen de aandeelhouders der gasfabriek weer te vergeefs. Hij meent ook, dat een veearts, ook als adviseur der fabriek, nog zeer veel diensten kan bewijzen en weidt hierover nog uit.

Nadat nog 'n enkele voorstander het woord gevoerd had, werd met 195 tegen 23 stemmen besloten het bestuur te machtigen een veearts aan te stellen.

Wij geloven, dat de Winterswijkse fabriek de eerste is, die een schrede zet op dezen nieuwen

2 Onduidelijk of het nu *f* 2500 of het eerder genoemde *f* 3500 was! (ZHN.)

weg. Nergens, voor zover wij weten, heeft men nog de veeartsenijkundige hulp gemaakt tot een zorg der zuivelfabriek. Moeilijk is vooruit te zeggen, wat hiervan de resultaten zullen zijn, of het op den duur zal blijken op te gaan of niet. De heer Stienstra was in deze vol goeden moed. En we kunnen niet nalaten een woord van hulde hier in te voegen voor het bestuur der fabriek, die deze zaak zo flink heeft aangepakt, en aan de drie aandeelhouders, die de kat de bel hebben aangebonden en zo eigenlijk tot een spoedige beslissing voerden.

In deze vergadering werden ook nog de in- en uitreegelden der leden vastgesteld. Deze bleven onveranderd: entree voor nieuwbeginnende boeren *f* 10 tot *f* 20 per koe naar draagkracht, voor oude boeren *f* 20 per koe; uitree *f* 20 per koe.

Het dividend der aandelen werd voorlopig vastgesteld op 4 pCt.

De **voorzitter, de heer ten Houten**, zei nog toe een plan tot wegenverbetering aan de leden te zullen zenden, om dit later te kunnen behandelen.

De Eembode, 28/02/1913; p. 2/4

De eerste. Te Winterswijk is tot veearts van de coöperatieve zuivelfabriek benoemd de heer Holtz, te Ruurloo. Dit is de eerste zuivelfabriek in Nederland, die een eigen veearts heeft.

De Graafschap Bode 1913-03-25**WINTERSWIJK.**

— Op de vergadering van Donderdagavond 1.1. is de rekening en verantwoording der Winterswijksche coöperatieve zuivelfabriek goedgekeurd. We nemen daaruit over:

1. Dat actief en passief over 'tjaar 1912 aanwijzen de som van f100.681.

2. Dat over 'tafgelopen jaar verwerkt is 11.576.329 L. melk, tegen 10.510.970 L. in 1911.

3. Dat de aanvoer per 14 dagen varieerde tusschen 574.082 L. in 'tlaatst van Mei en 318.599 L. in 'teerst van Januari 1912;

het gehalte bewoog zich tusschen 3.05 pCt. in Juli en 2.62 pCt. in November;

de prijs per K.G. boter tusschen f1.635 per K.G. in 'tlaatst van Februari en f1.286 in Juni;

de melkprijs tusschen 5.40 cts. per L. in de tweede helft van Januari, en 3.65 cts. in Juni.

4. Dat de afzet engros plaats had naar Duitschland, alleen 5500 K.G. naar België;

dat detailverkoop bedroeg aan leveranciers 41.408 K.G., in 'tdorp 24.221 K.G. boter.

5. De boterproductie bedroeg 402.562 K.G.

6. Dat de gemiddelde prijs f1.459 per K.G. bedroeg, ongeveer 5 cts. hooger dan die van Arnhem en Leeuwarden, hooger ook dan in Berlijn en Kopenhagen.

7. Dat de winstrekening sluit met de som van f581.666,11, waaronder een overschot van f6845.

De Graafschap Bode 1914-01-06

WINTERSWIJK.

— Door de Coöperatieve Zuivelfabriek werd dit jaar 13329584 K.G. melk verwerkt tegen 11576829 K.G. in 1912. Wat dus eene vermeerdering is van 1812755 K.G. of ongeveer 16 pCt. Voorwaar een flinke vooruitgang.

De Gelderlander 1914-01-10

WINTERSWIJK. De Coöp. Zuivelfabriek alhier een der grootste van ons land verwerkte over 1913 een hoeveelheid van 13.389.514 K.G. melk.

Leidsch Dagblad, 11/08/1914; p. 2/8

Gevolgen van den Oorlog.

De Coöp. Zuivelfabriek te Winterswijk heeft den leveranciers Vrijdag niet kunnen uitbetalen. Het geld der banken en klanten moet hoofdzakelijk uit Duitschland komen en daar de gemeenschap tusschen Nederland en Duitschiand verbroken is, zit de fabriek zonder geld.

Door het uitbreken van den oorlog tusschen Duitschland en Engeland is ook de afzet naar Engeland niet meer mogelijk.

De boter wordt nu zoo lang opgestapeld in de hoop, dat de afzet naar Engeland weer spoedig kan beginnen. De fabriek werkt in ieder geval door.

1915

De Graafschap Bode 1915-02-16

WINTERSWIJK. - Vrijdagavond werd onder leiding van de Ere-voorzitter, de heer J. C ten Houten Sr. de Jaarvergadering der Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek gehouden. De zaal was propvol, een bewijs, dat er iets bijzonders aan de hand was.

Na voorlezing der notulen geeft de voorzitter het woord aan de Directeur voor het uitbrengen van het jaarverslag en het voorlezen der rekening en verantwoording.

Op de bekende duidelijke en uitvoerige wijze kwijt deze zich van zijn taak. Hij begint met te zeggen dat hij zeer goed weet dat de meesten niet gekomen zijn om zijn verslag te horen, maar om wat er later komt. Hij zou het daarom, wel goed vinden als er elk voorjaar zo'n klein amusement aan de vergadering werd verbonden als dit jaar.

De cijfers over geleverde melk, gemaakte prijzen, uitbetaalde melkgelden laten we hier volgen.

Bijlage A.		W. C. Z. 1914.				
		K.G. melk.	K.G. Boter.	Gehalte.	Boterprijs.	Melkprij
29/12—10/1	1	387.500	148.73	26.05	1.51 ⁵	5.30
12/1—24/1	1	392.386	151.60	25.90	1.51	5.25
26/1—7/2	2	417.640	159.83	26.30	1.50 ⁷	5.20
9/2—21/2	2	471.847	171.22	27.50	1.47 ⁵	4.80
23/2—7/3	3	521.527	185.68	28.10	1.50 ⁵	4.80
9/3—21/3	3	555.161	196.40	28.25	1.48 ¹	4.65
23/3—4/4	4	583.201	205.05	28.45	1.41 ²	4.40
6/4—18/4	4	615.776	213.06	28.90	1.38 ⁸	4.20
20/4—2/5	5	642.734	222.23	29.—	1.27	3.80
4/5—16/5	5	674.323	238.76	28.25	1.22	3.70
18/5—30/5	5	689.608	240.39	28.70	1.22 ⁵	3.65
1/6—13/6	6	702.683	241.48	29.10	1.21	3.60
15/6—27/6	6	673.890	226.89	29.70	1.23	3.50
29/6—11/7	7	638.186	213.35	29.90	1.27 ²	3.70
13/7—25/7	7	612.413	206.22	29.70	1.36 ⁵	4.—
27/7—8/8	8	642.755	221.86	29.—	1.34	4.—
10/8—22/8	8	606.934	212.05	28.60		4.—
24/8—5/9	9	573.921	201.48	28.50		4.—
7/9—19/9	9	563.760	200.13	28.15	1.32 ⁵	4.10
21/9—3/10	10	526.963	190.92	27.60	1.40 ⁸	4.50
5/10—17/10	10	490.243	180.19	27.20	1.52 ⁸	5.—
19/10—31/10	10	431.836	160.84	26.85	1.52	5.—
2/10—14/10	10	402.592	150.04	26.80	1.49 ²	5.—
16/11—28/11	11	372.343	141.78	26.25	1.60	5.50
30/12—12/12	12	408.244	150.82	27.—	1.73	5.75
14/12—26/12	12	376.784	141.66	26.60	1.63	5.50

Bijlage B.**Aangevoerde melk.**

	1913.	1914.	week.	1913.	1914.
1	100.660	80.096	27	333.426	323.670
2	177.626	192.314	28	318.510	314.516
3	179.976	194.194	29	296.751	306.671
4	185.195	198.192	30	302.299	305.742
5	189.269	203.601	31	297.166	333.142
6	196.826	214.039	32	306.560	309.613
7	204.446	229.146	33	312.686	297.332
8	211.142	242.701	34	306.715	309.602
9	219.520	254.230	35	293.837	293.981
10	229.939	267.297	36	274.228	279.940
11	240.856	273.746	37	276.374	285.412
12	252.317	281.415	38	262.883	278.348
13	261.759	288.749	39	252.233	267.650
14	270.521	294.452	40	248.895	259.313
15	279.884	306.241	41	236.984	250.424
16	280.597	309.535	42	232.485	239.819
17	286.083	316.365	43	225.779	223.573
18	291.526	326.369	44	217.057	208.263
19	321.995	332.264	45	211.077	202.080
20	333.185	342.159	46	208.412	200.512
21	339.003	333.386	47	199.565	194.097
22	325.088	356.222	48	205.437	178.246
23	332.776	357.309	49	202.596	205.657
24	334.330	345.374	50	196.066	202.587
25	324.002	331.786	51	194.430	192.964
26	319.877	342.104	52	183.945	183.820
	<u>6.688.098</u>	<u>7.213.286</u>	53	<u>115.090</u>	<u>134.223</u>
				13.389.584	13.994.483

Zoals men ziet is er al weer 600.000 K.G. - melk meer verwerkt dan in 1913. Waarschijnlijk zal 1915 wel wat minder worden. Wanneer men iets van de fabriek wil mededelen aan anderen, dan neme men de volgende ronde cijfers, die gemakkelijk te onthouden zijn, 14 miljoen K.G. melk, 1 miljoen K.G. boter en 700.000 gulden omzet.

De middelprijs der melk bedroeg 4,35 ct. per K.G., die der boter f 1,42 per K.G. De boterprijs is iets hoger dan in 1913. De melkprijzen een weinig lager. De hoogste prijzen vielen in de oorlog, voor de boter f 1,73 Der K.G.; voor de melk 5,75 ct. de K.G., alles gemiddeld over 14 dagen.

De afzet was weer hoofdzakelijk op Duitsland met in het vroege voorjaar een mooie handel op Parijs en in November en December een gedwongen handel in het binnenland. Veel schade van de oorlog hebben we niet gehad, daar we nooit gedwongen zijn geweest boter voor een zeer lagen prijs te verkopen, zoals op andere plaatsen wel gebeurde.

De winst- en verliesrekening is als volgt:

Bijlage C.

Balans van 1914.

VERLIES			en	WINST.		
Brandstof	f	4763 98		Boter en detail	f	101606 25
Diversen	"	2781 64		" " gros	"	592283 67
Drukwerk	"	478 36		Karnemelk, etc.	"	4998 99
Machinekamerbenodigdheden	"	708 30				
Melk	"	613113 88				
Melkonderzoek	"	344 68				
Melkvervoer	"	40068 36				
Onderhoud gebouwen	"	2783 60				
" machines	"	5098 66				
" melkkannen	"	3462 06				
Porto en vracht	"	942 22				
Rente en provisie	"	600 57				
Reserve	"	2214 52				
Schoonmaakartikelen	"	119 42				
Verpakking	"	9312 54				
Werkloon	"	11822 29				
Zout, etc.	"	273 83				
	f	698888 91			f	698888 91

terwijl de balans luidt:

Bijlage D.

Balans van 31 Dec. 1914.

ACTIEF.				PASSIEF.		
Botervoorraad	f	8000 —		Aandeelen	f	16300 —
Debiteuren detail	"	3502 40		Dividend	"	754 —
" gros	"	12898 96		Leveranciers	"	28143 23
" binnenland	"	6851 25		P. Rothstein	"	645 —
J. G. ten Houten & Co.	"	8361 32		Reserve	"	66953 58
Kassa	"	535 —				
Melkkannen	"	10000 —				
Te innen wissels	"	1080 —				
Vaste goederen	"	52900 —				
J. Wichelhaus	"	8666 88				
	f	112795 81			f	112795 81

Bij de winst, en verliesrekening maakt spreker nog enige opmerkingen bij sommige posten van uitgaaf en releveert o.a. dat er misschien in ons land niet een fabriek is die 7 miljoen K.G. verwerkt en met één karnkneder werkt.

Deze manier bevalt uitstekend. De karnkneder is speciaal voor deze fabriek gemaakt, zo groot is ze, maar nu kunnen we met een botermaker toe, terwijl we als we deden als andere fabrieken, er wel drie moesten hebben, 't Is dus ook veel goedkoper zo te werken.

Verder is er een nieuwe, warmpasteur en een nieuwe voorwarmer aangeschaft. De oude waren op en voor pl.m. 8 jaar gekocht en ook niet meer voldoende voor de in die tijd zo sterk gewonnen aanvoer van melk. De nieuwe voorwarmer maakt het tevens mogelijk dat er weer met één ketel gestookt wordt, wat zuiniger is in het brandstofverbruik. Spr. verklaart dit nader. Enkele gevolgen van de oorlog wil spreker nog even mededelen, gevolgen, die de leden zo

niet gewaar worden, maar die het toch soms lastig genoeg kunnen maken.

Met de brandstof zal het nu wel gaan, gezien de grote voorraad. Perkament dat binnenkort in Duitsland niet meer te krijgen zal zijn door gebrek aan zwavelzuur bij de bereiding nodig, is nog net op het nippertje ingeslagen en wel 1100 K.G. tegelijk voor een geheel jaar genoeg. Melkbussen heeft de Directeur nog 200 gekocht toen hij hoorde, dat de aanvoer, uit Denemarken niet zo vlot meer ging, hij is er de gehele winter al zuinig op geweest. Kopere pijpen om de nieuwste voorwarmer te monteren waren er niet meer, te verkrijgen. Amylalcohol dat voor melkonderzoek gebruikt wordt is er spoedig niet meer, als 't zo blijft, wat dan? vraagt spreker. Niet meer de melk onderzoeken?

De voorzitter brengt de directeur dank voor zijn verslag en als op de vraag of iemand nog inlichtingen wenst, niemand antwoord, wordt de rekening en verantwoording goedgekeurd.

Daarna komt het gerecht waarnaar men zó lang watertandend uitzag. De bespreking van de veearts.

Do voorzitter vertelt hoe het Bestuur na de laatste algemene vergadering niet verder gegaan is, omdat zich intussen een veearts alhier gevestigd heeft. Wanneer de algemene vergadering toch nog even goed een veearts wil benoemen dan laat het bestuur dit geheel aan haar over. Bij zitten en opstaan wordt besloten toch nog een te benoemen.

De directeur vraagt nu eerst het woord voor een persoonlijk feit. Hij heeft gehoord en gelezen dat hij beschuldigd wordt als zou hij de heer Holz hier gehaald hebben omdat dit een Fries was. Dat zijn drie leugens bij elkaar. Vooreerst heeft hij op de benoeming van de heer Holz geen invloed uitgeoefend. Hij is het bestuur behulpzaam geweest bij het inwinnen der infor-maties, maar ten slotte heeft een bezoek van 3 bestuursleden aan Ruurlo en Omstroken de doorslag gegeven. In de tweede plaats is Holz geen Fries, wat de lui die het vertellen ook wel weten. Ten derde zou men uit dit praatje moeten afleiden dat spreker er altijd over uit is Friezen hierheen te halen. Hij heeft in de 20 jaren dat hij hier is nog nooit met een enkel woord gerept over het aanstellen van Friezen, maar zijn personeel altijd opgeleid uit jongelui hier uit de buurt. Neen toch, zegt spreker, een keer heb ik een Fries hierheen gehaald, mijn vrouw. (algemeen gelach), maar wanneer ik geweten had dat hier zoveel trouwlustige jonge dochters waren met veel geld, dan had, ik die misschien ook in Friesland laten blijven. (Uitbundig gelach).

Hierna wordt de instructie behandeld van de veearts en wordt deze ongeveer ongewijzigd goedgekeurd zoals de Directeur die voorleest. Op diens voorstel zal nu Dinsdag 23 Februari de stemming plaats hebben uit nader op te geven kandidaten.

Deze stemming zal het karakter van een algemene vergadering hebben, anders is de stemming niet wettig.

Hierna sluit de voorzitter de vergadering.

De Graafschap Bode 1915-02-26

WINTERSWIJK.

— Dinsdag had de algemeene vergadering plaats van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek, die expres belegd was voor het benoemen van een veearts.

Er werden 707 geldige stemmen uitgebracht. Hiervan verkreeg de heer J. P. Goemans 2 stemmen; de heer A. Hijink te Zelhem 159 st. en de heer F. W. ter Voert te Lichtenvoorde 546 st. Zoodat de heer Ter Voert werd gekozen.

De Gelderlander 1915-12-01

Veel aanvoer.

Op de boterfabriek te Winterswijk is de dagelijksche aanvoer van melk tegenwoordig 43.000 K.G. per dag tegen 25.000 K.G. het vorige jaar.

1916

De Graafschap bode 1916-01-07

WINTERSWIJK.

— De Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek telde op 1 Jan. 1916 1200 leden. In 1915 werd er verwerkt 14515702 K.G. melk, tegen 13994383 K.G. in 1914.

De Graafschap bode 1916-03-24

Verslag alg. ledenvergadering

WINTERSWIJK. - Donderdagavond had in café „Piek” een algemene ledenvergadering plaats der Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek. De vergadering slechts matig bezocht, werd geopend door de ere-voorzitter, den heer **J. G. ten Houten**, waarna de notulen werden gelezen, welke zonder op- of aanmerking worden goedgekeurd.

Hierna. volgde verslag der werkzaamheden over 1915 van de directeur, de heer **J. Stienstra**, die begon met zijn verontschuldiging te maken, dat wegens zijn ziekte de algemene vergadering zo laat plaats vond.

De directeur werd dank gebracht voor zijn uitstekend beheer en leiding der zaken.

Het dividend over 1915 werd evenals het vorig jaar vastgesteld op 4 pct. Het bestuur stelt nog voor 't aandelenkapitaal, ontstaan uit aandelen ad f 10, in de toekomst af te lossen met f 15 per aandeel, waarmede de vergadering zich wel kon verenigen.

Door een der leden werd de vraag gesteld of de ondermelk nog niet productiever kon gemaakt worden, door ze aan te wenden voor melkpoeder. De directeur vindt 't op 't oogenblik een gevaarlijke onderneming om veel kapitaal ten koste te leggen aan melkpoederfabricatie.

Hierna werd de vergadering gesloten.

1916 /1917 / 1918

niet in DGB systeem de kranten 1916-09-30 tot 1918-10-01

1918

De Gelderlander 1918-01-10

De Melkvoorziening.

Men schrijft uit Winterswijk aan de „N. A. Ct.” d.d. 8 Jan.:

De melklevering aan de groote steden is thans begonnen. Gisterenavond werd door de Coöp. **Zuivelfabriek** alhier het eerste transport melk, bestaande uit 60 bussen, naar Utrecht verzonden.

De Graafschap bode 1918-12-30

Verslag vergadering CZ. Winterswijk

WINTERWIJK. - Onder leiding van den heer **J. G. ten Houten Sr.** had Donderdagavond in het café Piek de algemene vergadering der Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek plaats die door ongeveer 70 leden werd bijgewoond. Na lezing der notulen kwam aan de orde verkiezing van 3 ondercommissaris wegens aftreden van de heren T. H. Boeijink op Schrevenhuis, J. G. Boeijink op Leesink en J. H. Oonk op Moeskers, welke alle drie weer werden herkozen. De aftredende bestuursleden J. H. ten Haken en J. G. Mensink werden ook weer als zodanig herkozen.

Tot leden der commissie van arbitrage werden benoemd de heren B. Schoppen, J. B. Kruisselbrink en J. H. Ros.

De in- en uittréegelden werden vastgesteld op f20 per koe voor nieuwe leden en f10 per koe voor landbouwers die zich hier uit andere gemeenten hebben gevestigd. Het dividend werd bepaald op 4 pct.

Hierna gaf de directeur, weer de gewone mededelingen.

Het melkquantum zal minder worden dan het vorige jaar. Toen werd bereikt 12.100.000 K.G., dit jaar zal het niet meer worden dan 9¾ miljoen. De melkprijzen zijn echter hoger dan ooit te voren. De laatste uitbetaling was 14,8 cent per Liter, de volgende keer zal dit wellicht 16 cent worden, deze prijs zal zeer waarschijnlijk de gehele winter zo blijven. Het bestuur denkt in Januari of Februari een extra toeslag te geven daar de Regering beloofd heeft voor de boter, vanaf 11 Mei geleverd, een extra-toeslag te geven. Hoe groot deze toeslag worden zal weet men nog niet. De leden ontvangen echter deze toeslag in verhouding tot de geleverde melk.

Verder deelt de directeur mee dat de fabriek elke dag 2200 Liter melk moet leveren aan de gemeente Winterswijk; nu echter de melkrantsoenering is begonnen is deze 2200 L. niet meer nodig, doch de melkventers willen de ondermelk niet verkopen. Voor de volle melk wordt 18 ct. per Liter betaald. Van gemeentewege wordt 1½ cent bijgegeven. De prijs der ondermelk is 6 cent per Liter, de gemeente betaalt 7 cent, waarvan de onkosten afgaan, zodat de opbrengst misschien 6½ cent zal zijn. de melkventers krijgen van de particulieren 20 ct. per Liter ontvangen 2 ct. toeslag, terwijl ze zelf 15 cent betalen, zodat zij 3 ct. per L. verdienen.

Als de rantsoenering wordt toegepast is hun de verdienste te gering, De melkverkoop heeft f 100.000 opgebracht.

Vervolgens worden er nog enige zaken van ondergeschikt belang besproken, voorzitter de directeur dankt voor zijn uitvoerige mededeling

[....]

Hierna krijgt de heer C. P. ten Houten het woord om te spreken over de kanaalplannen van Oostelijk Gelderland

[....]

Na enige gedachtewisseling wordt besloten dat het bestuur deze zaak nog eens rijpelijk zal overwegen en op een volgende vergadering met een voorstel zal komen (....of men hieraan als zuivelfabriek wil bijdragen – gevraagd werd *f*25.000 in 10 jaar te betalen, dwz. *f*2500 per jaar

Hierna wordt de vergadering gesloten.

1919

De Graafschap Bode 1919- 03-21

Gegevens uit jaarverslag CZ. Winterswijk 1918

WINTERSWIJK. Uit het jaarverslag der „Coöp. Zuivelfabriek alhier blijkt, dat over 't afgelopen jaar totaal is aangevoerd 9.674.574 K.G. melk, zijnde 344.200 K.G, minder dan over 1917. Van deze melk werd 618.105 K.G. verkocht en van de rest 317.666 K.G. boter gemaakt (vorig jaar 414.918 K.G.), waarbij voor iedere K.G. boter 28.54 K.G. melk nodig bleek.

De melkopbrengst bedroeg *f*96.299, de boteropbrengst *f*10.090,35, terwijl de karnemelk *f*14.223 opbracht. De melk bracht gemiddeld op 16 ct. per liter, de boter *f*3,18 per K.G.³ De leveranciers kregen uitbetaald *f*995.306, of 10¼ cent per L. De onkosten bedroegen: melkvervoer *f*61.978 of 64 cent per 100 K.G.

Voor brandstof-aanvoer werd 16,4 cent per 100 K.G. betaald tegen vroeger 2½, cent.

De balans sluit in actief en passief met *f*189.807. Het reservefonds bedraagt *f*92.717. Het dividend over 1918 werd vastgesteld op 4 pct.

Een voorstel van het bestuur om voor *f*100.000 deel te nemen in het aanleg-kapitaal van het Rijn-Twentekanaal vond zoveel bestrijding, dat het door het bestuur werd teruggenomen.

Vlissingse Courant, 07/05/1919; p. 3/4

— Te Winterswijk voeren de melkslijters een melkoorlog. Bijna overal in ons land is de maximumprijs van de melk op 16 cent per liter gesteld, en de directeur der boterfabriek liet bekend maken, dat ook daar de melk voor dien prijs verkocht zou worden. De melkventers nu betrekken hun melk voor een gedeelte van de boterfabriek. Die melk wenschten ze wél voor 16 cent te verkoopen, doch de melk van eigen koeien moest 18 cent kosten. Vanwege de boterfabriek werd een advertentie geplaatst, dat melkventers, die duurder verkochten dan 16 cent geen melk meer van de fabriek konden krijgen. Het gevolg was, dat alle melkventers besloten, geen melk meer van de fabriek te betrekken. Ze verkoopen nu de melk van hun eigen koeien voor 18 cent aan een deel hunner klanten en de rest moet zich maar zelf zien te helpen.

De Gelderlander 1919-11-15

NU al kolennood?

In verband met den verminderden aanvoer van melk en om brandstoffen te besparen zal de Coöp. **Zuivelfabriek** te Winterswijk gedurende de wintermaanden te beginnen met a.s. Maandag slechts 4 dagen per week werken.

3 Het gaat hier om de losse verkoop. (ZHN.)

De Graafschap Bode 1919-11-28

WINTERSWIJK.

— Dezer dagen had de aanbesteding plaats van de melkritten gedurende het jaar 1920 voor de Winterswijksche Coöperatieve Zuivelfabriek. Laagste inschrijvers voor de verschillende ritten waren:

1 H. J. ten Pas, Oud-Boclink	f 1.90	41 B. W. Konings, Konings	- 2.47
2 H. J. Ros, Burink	- 2.37	42 F. W. Meerdink, Draaiers	- 2.62
3 J. W. Havekes, Hoeverbosch en J. W. Nienhuis, Tolkamp	- 3.08	43 J. H. B. Bennink, Binnenveld	- 2.66
4 G. J. Eysink, Leemkamp	- 3.24	44 J. H. Korten, Langheede	- 3.31
5 J. Hilboldt, Tersteeg	- 2.60	45 H. W. Meerdink, Nieuwesselink	- 3.04
6 J. W. ter Woord	- 2.83	46 G. J. te Brummelstroete, Kunners	- 3.57
7 J. B. W. Wanders, Walfahrt	- 2.65	47 H. Kwak, Eshuis	- 1.74
8 A. R. Spieker, Hagen	- 3.97	48 O. H. J. Slotboom	- 2.05
9 A. J. W. Scholts, Bredenbosch	- 2.93	49 J. H. ten Dolle, Den Harden	- 1.75 ⁵
10 A. J. J. Bollen, Wormskamp	- 2.59 ⁵	50 J. H. Woessenesch, Schopjan	- 1.69
11 H. Konink, Konings	- 2.49	51 H. J. Meerdink, Veldzicht	- 2.29 ⁵
12 G. J. Esselink, Bosjen	- 2.73	52 J. B. Greven, Bennink	- 2.50
13 J. B. Raben, De Hoeve	- 3.30	53 W. Veldboom, Tuten	- 2.75
14 G. J. Wamelink, Tuunte	- 1.97	54 J. B. Heinen, Haar	- 2.50
15 G. W. Woordes, Hesselink	- 0.99	55 J. W. Meerdink, Hijinkkamp	- 2.37
16 B. G. te Kampe, Reems	- 1.35	56 H. J. Siebelink, Hietkamp	- 1.80
17 J. H. Hijink, Stevenshuis	- 1.99	57 J. W. Semerdink, Janshuis	- 3.58
18 G. J. Nijenhuis, Klumper	- 1.89 ⁵	58 H. J. Colstée, Roerdinkhagen	- 3.78
19 B. H. Dunnewold, Burink	- 2.08	59 H. W. Wiggers, Nijweide	- 3.48
20 L. Roeterink, Roskamperhuisje	- 1.95	60 B. te Winkel, 't Umland	- 3.50
21 C. Nijhof, Heurnderhuisje	- 2.25	61 Dezelfde	- 3.14 ⁵
22 B. Vreeman, Boonenhuis	- 2.23	62 G. W. Stortelers, Rospas	- 2.30
23 A. Sloetjes, Nieuwland	- 2.19 ⁵	63 H. H. Smalbraak, Gaarshuis	- 1.98
24 Mej. J. F. ten Pas, Kiekebosch	- 1.92 ⁵	64 Dezelfde	- 1.98
25 J. A. Rauwerdink, Huppel	- 1.85	65 G. W. Kobes, K 4	- 1.77
26 B. J. Bruntink, Henxel	- 2.59	66 J. W. Oonk, Veldkamp	- 3.06
27 H. Rösken, Grooters	- 1.59	67 W. te Lintum, Bouwers	- 3.14
28 G. J. Bruggers, Timpert	- 2.45	68 D. J. Beusink, Brinkerschoppe	- 2.28 ⁵
29 B. Lieverdink, Broekert	- 1.17 ⁵	69 J. G. Oonk, Eessink	- 2.80
30 Wed. Geurkink, Groote Horst	- 1.13	70 G. J. Oonk, Meenkschoppe	- 2.76
31 B. W. Aarnink, Ticheloven	- 1.90	71 B. H. Huinink, Wissinkweide	- 2.50
32 D. W. Jansen, Diekshuis	- 4.74 ⁵	72 J. G. Oonk, Eessink	- 2.29
33 G. W. Renskers, Pierik	- 3.12	73 G. Deunk, Dorpbuurt	- 2.46 ⁵
34 G. H. Bollen, Bollen	- 3.98	74 G. J. Nijenhuis, Nijland	- 1.86
35 J. A. Semerdink, Nw. Meerdink	- 2.68	75 J. H. Wilterdink, Den Pas	- 2.63
36 B. Schepers, Ten Houten	- 2.54	76 Dezelfde	- 2.67
37 B. Grotenhuis, Kuiper	- 4.60	77 H. Bennink, Bennink	- 2.28
38 H. Jansen, De Kuier	- 4.—	78 G. J. Lobeek, Sikker (Vragender)	- 3.80
39 L. Visschers, Nijkamp	- 2.09 ⁵	79 G. J. Vos, Wolters	- 4.87
		80 J. H. Bennink, Grootersnieuwhuis	- 2.20
		81 Dezelfde	- 1.90
		82 J. W. Toebes, 't Hulzen	- 1.42

1920

DGB 1920-03-09

CZW 25 jaar. Ook directeur J. Stienstra en ere-voorzitter J.G. Van Houten.....

De Graafschap-bode 09-03-1920

WINTERSWIJK.
— 5 Maart j.l. was het 25 jaar geleden dat de Winterswijksche Coöp. Zuivelfabriek voor het eerst begon te werken. Het bestuur meende dat feestvieren met 1250 niet wel mogelijk was. Toch zal de dag niet onopgemerkt blijven. De heer J. G. ten Houten Sr., Ere-Voorzitter en de Directeur, de heer J. Stienstra, gedurende de geheele 25 jaar aan de fabriek verbonden werd een stoffelijk blijk van waardeering gegeven, terwijl het personeel een gratificatie zal ontvangen.

1921

De graafschap Bode 1921-03-22

Kort verslag alg. verg. CZ. Winterswijk

WINTERSWIJK. In de algemene vergadering van de Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek bleek dat de heer Wikkerink te Miste bedankt had als commissaris.

De directeur deelde mee, dat omtrent het vervoer van vee binnen 1000 M. langs de rijksgrens geen verzachtende bepalingen zijn te krijgen.

In 1920 is verwerkt 11.081.107 L melk tegen 9.475.506 in 1919. Over 1921 wordt een veel groter hoeveelheid verwacht.

In 1920 werd 388.967 K.G. boter gemaakt, die gemiddeld f2,92¾ opbracht per K.G. Melkvervoer per 100 K.G. bedroeg f0,56 de verdere onkosten f0,78³ per 100 K.G.

Het actief bedroeg f 1.171.370 waarbij voor reserve f12,239.

Bedankt was als lid van de Bond van Zuivelfabrieken (GOZ.).

De directeur achtte de toekomst voor der fabriek gunstig.

Het dividend werd vastgesteld op 4%.

Z. Ct.

1922

De Graafschap Bode 1922-03-10

Verslag vergadering Coöp. Zuivelfabriek Winterswijk.

WINTERSWIJK. Donderdagavond werd in het Café Piek de algemene vergadering gehouden der leden van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek.

De voorzitter, de heer J. H. Nijenhuis, opende deze vergadering en gaf de heer J. H. ten Haken, secretaris der W. C. Z., gelegenheid tot het lezen der notulen, die onveranderd werden goedgekeurd.

Hierna bracht de heer Stienstra verslag uit over het jaar 1921. Dit is de 27e keer, dat de heer S. verslag uitbrengt. Thans wordt er weer begonnen met een nieuwe periode en spreker hoopt, dat die gunstig zal zijn voor de W. C. Z.

Ofschoon 1921 goed werd ingezet, brokkelde dit in de zomer af.

Verder werd de balans 31 December 1921 voorgelezen en werden de verschillende posten door de heer Stienstra toegelicht.

De voorzitter deelde mee, dat de commissie, belast met het nazien der rekeningen over 1921, alles in goede orde had bevonden en werd de Directeur van zijn gehouden beheer gedechargeerd.

Medegedeeld werd nog, dat in het vervolg elke 3 maanden de rekeningen en boeken zullen worden gecontroleerd, daar het nazien van een geheel jaar te tijdrovend is.

Het bestuur stelde voor, het dividend vast te stellen op 4 procent, waartegen geen bezwaren werden gemaakt.

Ingekomen was een schrijven van Dr. Tervoert, waarin deze met ingang van 1 Juli a.s. zijn ontslag vroeg, waarmede de vergadering zich kon verenigen.

Verder werd nog door de voorzitter meegedeeld, dat de heer M. Hijink te Huppel als lid had bedankt. De heer Hijink is echter ook commissaris en heeft nog zitting tot einde 1922.

Bij rondvraag deelt de directeur nog mee, dat thans een goeden prijs voor de boter wordt gemaakt en dat deze thans naar Parijs wordt verzonden. In de 1^e helft van januari werd als middenprijs gemaakt f2,33⁶, terwijl in de 2^e helft f2,27⁴ werd verkregen. Ofschoon vele boterfabrieken in Parijs geen goeden prijs kunnen bedingen, is dit met de boter der W. C. Z. zeer gunstig.

Men heeft nu ongeveer f600 per dag meer gemaakt dan indien men aangesloten was geweest bij de bond van Zuivelfabrieken. Ook de Friesche Zuivel-export, die over 't algemeen goede waar levert en daarvoor een goeden prijs krijgt, kon deze prijzen niet bedingen. Vroeger hield de handel op Parijs in 't laatst van April op, omdat dan Frankrijk zelf boter genoeg kon produceren. Als dit ook nu weer 't geval is, zal de boterprijs zeer zeker weer vallen. Denemarken kan op Parijse markt niet goed met Nederland concurreren, omdat men in Parijs ongezoeten, boter vraagt en deze, van Denemarken naar Parijs verzonden licht bederft.

De directeur is echter bang voor lagere boterprijzen, daar Duitsland thans de boter voor 40 Mark aanbiedt, dat tegen de koers van heden ruim 40 cent per pond is.

De heer Helmink maakte van de gelegenheid tot vragen stellen gebruik om het bestuur te adviseren, de verkoop van zoete melk in het dorp ter hand te nemen, daar z.i. dit voor de fabriek

een winstgevende zaak zou zijn.

Het bestuur deelt deze zienswijze echter niet en meent, dat dit niet veel voordeel voor de fabriek zou opleveren. In Aalten heeft men daarmede ook de proef genomen en zou gaarne van deze zaak af willen.

Door de directeur werd nog gewezen op de bestaande melkcontrole-verenigingen, die hier in de gemeente bestaan en zou gaarne wat meer weten van de werking der contróle-verenigingen, teneinde eens te kunnen vergelijken met de proeven, die aan de fabriek werden genomen.

Ook werd nog ter sprake gebracht het melken op de boerderijen en heeft de heer Stienstra van de directeur der Landbouwschool gehoord, dat dit nog al wat te wensen overliet.

De heer Stienstra zou het wenselijk vinden, dat de beide jongelui, die voor een paar jaar voor rekening der fabriek een cursus in melken volgden in Zutphen, aan de boerderijen een cursus in melken gaven, waar dan alleen personen, werkzaam zijnde op die boerderij, aan zouden kunnen deelnemen. Indien er gegadigden voor zijn, gelieven zich deze aan de fabriek aan te melden en kan dan daarvoor een regeling worden getroffen.

Daar verder niemand het woord verlangde, werd de vergadering gesloten.

1924

De Graafschap bode 21-03-1924

Verslag verg. De Coöp. Zuivelfabriek Winterswijk.

Donderdagavond hield de Winterswijksche Coöperatieve Zuivelfabriek in het café Piek een algemene ledenvergadering.

Na opening door den heer Nijenhuis, voorzitter der W. C. Z., kreeg de heer ten Haken, Secretaris, gelegenheid tot het voorlezen der notulen. Hierop werd door den heer Schoppers een kleine aanmerking gemaakt.

Verder deelde de voorzitter mede, dat het gekozen bestuurslid J. H. B. Boeijink te Ratum bedankt heeft voor de benoeming. De heer Kamijer heeft bedankt als Commissaris voor de buurtschap Corie.

De heer Kamijer blijft bij zijn besluit en moet er dus een nieuwe stemming plaats hebben. De heer Kamijer werd wederom herkozen, doch was eerst niet te bewegen, deze derde benoeming aan te nemen. Bij een vierde stemming verkreeg de heer Kamijer weer de meerderheid en liet zich na eenige aanmoediging bewegen de benoeming aan te nemen.

Verder werd door het bestuur medegedeeld, dat de bestuursverkiezing heeft plaats gehad en dat de heer J. G. Hijink 28 stemmen had verkregen en de heer B. ten Pas 26 stemmen.

Aangezien in totaal 64 stemmen waren uitgebracht, gebracht, had geen de meerderheid, zoodat een nieuwe stemming moest plaats hebben. Ook bij de tweede stemming kreeg geen der kandidaten de meerderheid, zoodat een derde stemming noodig was.

Intusschen las het bestuur het eenigszins gewijzigde huishoudelijke reglement voor, dat gewijzigd moest worden door de wijziging der notulen. Dit werd na een kleine wijziging goedgekeurd.

Inmiddels had de verkiezing plaats en verkreeg kreeg de heer J. G. Hijink 55 stemmen en de heer B. ten Pas te Huppel 54 stemmen, zoodat de heer J. G. Hijink op Keunenhuis is gekozen.

De heer Hijink, die niet aanwezig is op de vergadering, zal hierin kennis gegeven worden.

Als nu komt ter tafel het accountantsrapport. Waarna de directeur, de heer J. Stienstra zijn jaarverslag voorlas.

Op dit verslag werd geen aanmerking gemaakt.

De directeur deelt mede, dat men heeft gevraagd de Maandagmorgen melk niet voor Dinsdag mee te geven. Gelukkig wordt hieraan nog wel gehoor geschonken, maar er zijn nog eenige stijfkoppen, die niet willen medewerken.

Besloten werd de onwilligen nogmaals aan te schrijven, daar het voor de melkrijders niet mogelijk is alle melk op Maandag te vervoeren.

De heer Droppers (Meerdinkhaken) zou gaarne uitgemaakt zien of in 't vervolg een accountantsrapport als regel zal beschouwd worden en wordt besloten dit aan het bestuur over te laten.

Bij zitten en opstaan wordt vervolgens een bewijs gegeven, dat de vergadering vertrouwen blijft stellen in de handelingen van 't bestuur.

Verslag verg Zuivelfabriek Winschoten.

Donderdagavond werd in café Piek een algemene ledenvergadering der Coöp. Winterswijk-sche Zuivelfabriek. Als gewoonlijk bestond er ook voor deze vergadering veel belangstelling. Nadat de heer Nijenhuis de notulen der vorige vergadering had voorgelezen werden deze goedgekeurd.

Aan de orde was nu bestuursverkiezing. De heer J. H. Boeienk oc SAHrevenhuis. Meiddo, wenschte als commissaris af te treden en werd in diens plaats gekozen de heer J. H. Overkamp op Sesink, die deze benoeming aannam. Van de 142 uitgebrachte stemmen kreeg de heer J. H. ten Haken. Brinkheurne, 91 stemmen en de heer J. G. Mensink te Miste 80 stemmen. Beide heren namen de benoeming aan. Voor Ratum werd de commissaris J. H. Boeienk en voor Dorpbuurt de heer J. H. Oonk herkozen.

De in- en uittree gelden werden onveranderd vastgesteld.

Alsnu komt de directeur, de heer J. Stienstra, aan het woord en deelde mede dat het Zaterdag juist 30 jaar is geleden dat hij als directeur der fabriek in functie trad en dat hij zich langzamerhand minder werkkrachtig voelt.⁴ Dit jaar zijn er bijzonder veel klachten binnen gekomen over de terugontvangen ondermelk. Dit is niet de schuld van het personeel. De oorzaak is gelegen in het feit dat de ondermelkbak te klein is.

Dagelijks wordt aan de fabriek tvan 45.000 tot 90.000 Liter melk ontvangen, terwijl de ondermelkbak slechts 3000 Liter kan bevatten. Per uur wordt 15.000 L melk verwerkt dat is elke 6 minuten een ondermelkbak vol. Hierdoor komt het dat veel melk zuur wordt. Er is een maatregel getroffen die maakt dat de toestand beter wordt, daar men met ondermelkbakken wil werken die 2500 Liter kunnen inhouden.

Het jaar 1924 liet zich in 't begin goed aanzien er was veel meer aanvoer dan in 1923. Doch het vochtige jaar 1924 liet zijn invloed spoedig gelden en thans is er niet meer dan in 1923. Het aantal Liters melk zal dit jaar ongeveer 10.000.000 zijn. De bouw der fabriek is bijna voltooid en alle veranderingen voldoen uitstekend.

Voor stilleggen behoeven we in de toekomst niet bang te zijn daar er van alle machines dubbeltallen zijn. De melk werd steeds uitbetaald naar de Leeuwarder markt dat een wereldprijs kan genoemd worden. Boven de Leeuwarder prijs was reeds f60.000 meer gemaakt waarmee de verbouwkosten dus al zijn betaald.

Bij informatie bleek het gerucht dat in Aalten hogere melkprijzen werden betaald ongegrond, dat komt omdat men in Aalten 's zomers, wel wat inhoudt en dit er 's-winters weer bij geeft, dat door de levering van een geringer kwantum nog al enige verhoging geeft.

Verder kwam nog in behandeling een kwestie over bijbetaling aan de melkrijder Meerdink en zal het bestuur deze aangelegenheid onder de ogen zien. Verklaart de heer Meerdink zich hiermede niet tevreden, dan kan deze zich op een volgende ledenvergadering beroepen. Ook werd er gewezen op de slechten toestand der paardenstallen bij de fabriek. Ook hierop zal het bestuur zijn aandacht vestigen.

4 Stienstra was 7 febr. 1871 geboren, dwz. op dat moment 53 jaar oud! (ZHN.)

1925

De Graafschap Bode 1925-04-03

Verslag algemene vergadering CZ. Winterswijk

WINTERSWIJK – . Dinsdagavond werd in café Piek een algemene ledenvergadering gehouden van de *Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek*, die minder druk bezocht was dan we dit gewoon zijn.

Na opening van de voorzitter, de heer **H. J. Nijenhuis**, werden door den heer H. J. ten Haken, secretaris der Vereniging, de notulen voorgelezen, die onveranderd werden goedgekeurd.- Daarna volgde het jaarverslag.

Hierna krijgt de Directeur 't woord, die een en ander mededeelt over de exploitatie der fabriek.

De Directeur, de heer **Stienstra**, vindt het jammer, dat niet meer leden aanwezig zijn. Men denkt zeker, dat het verslag wel in de courant zal komen. Dit is wel zo, maar toch had de Directeur op deze vergadering, waar het jaarverslag wordt voorgelezen, meer leden gezien. Het jaarverslag dan staat geheel in het teken der verbouwing.

In het begin van 1924 scheen het, dat het een buitengewoon jaar zou worden. De eerste maanden van 1924 werd veel meer melk aangevoerd dan in de eerste maanden van 1923. Men begrootte de aanvoer op 17 miljoen Liter. Toen echter de regentijd, die buitengewoon is geweest, aanbrak, werd de aanvoer spoedig minder en was de totale aanvoer 15.833.501. Het najaar van 1921 was veel slechter dan het najaar van 1923. Het voorjaar van 1925 toont weinig verandering en is ongeveer als dat van 1924. Waarschijnlijk is dit een gevolg der hoge graanprijzen; anders weet de Directeur niet waar het aan kan liggen. De laatste weken zijn er 12.000 L. per week meer aangevoerd dan in hetzelfde tijdvak van 1924.

Het hoogste aantal Liters, dat in een week werd aangevoerd, was 400.239.

Het vetgehalte was in 1924 niet zoo hoog als in 1923. Het onkostencijfer is hoog te noemen, omdat de verbouwing op dit jaar rust. De verbouwing heeft per 100 Liter melk 45 cent gekost. Dit is ruim f 13 per koe. We hebben dit jaar weinig rente betaald bij de kassier, n.l. f 258.

Het watergebrek is oorzaak geweest, dat de directeur wel eens gedacht heeft een nieuwe fabriek te bouwen op een andere kant van het dorp. Nu echter is spr. van dit idee geheel afgestapt, zulks in verband met de ruime watervoorziening.

De Directeur heeft over de watervoorziening gesproken met de heer Hulsbergen uit Enschede, die meerdere boringen in Winterswijk heeft verricht. De heer H. beweerde, dat er voldoende water bij de fabriek aanwezig was. Deze zomer zijn enige pompen geslagen, die voldoende water geven en heeft de directeur het bouwen van een tweede Fabriek uit zijn gedachte gezet. Een fabriek is natuurlijk veel goedkoper dan de exploitatie van twee fabrieken.

Er zijn nu 2 bascules, die in 3 uur 40.000 Liter melk kunnen verwerken.

Er zijn nu 4 nortonpompen bijgeslagen, die met de bestaande voldoende water voor de koelmachine kunnen leveren. Als nu blijkt, dat er nog meer water nodig is, dan kunnen er op de weg naar de Wilhelminastaat nog wel enige geslagen worden.

De oude koelmachine is bijna 20 jaar oud en ze is daarbij van verouderd systeem. Deze is van 30.000 caloriën en niet meer voldoende.

Er is nu een nieuwe condensator aangeschaft, welke ruim f 800.- heeft gekost; deze heeft een capaciteit van 90.000 caloriën per uur.

Er is een karnkneder bij aangeschaft, zoodat er nu twee zijn. Verder zijn nog enige andere kleine machines aangeschaft.

Het ketelhuis is nu geheel voltooid.

Bijzonder veel genoeg heeft de Directeur van de waterontharder van de firma Timoor uit Haarlem. Dit werkt zo uitstekend, dat het de stoutste verwachtingen overtroffen heeft. Nu hebben de ketels geen kans van slijten meer.

Deze waterreiniger heeft f 3000 gekost.

De commissaris van Corle, de heer Kamijer, doet namens de commissie voor het nazien der rekeningen verslag van het onderzoek en verklaart, dat alle bescheiden in orde waren, waarom hij voorstelt de penningmeester van zijn gehouden beheer te dechargeren.

Vervolgens las de secretaris het rapport van den accountant, de heer Scholte Ubing, voor, waaruit bleek, dat de boekhouding in goede orde wordt gevoerd.

Bij vragen en voorstellen maken nog een paar leden gebruik enige wenssen naar voren te brengen, waarna de voorzitter de vergadering met een woord van dank voor de opkomst sluit.

Winstrekening.		
Boter	f 1328566.17	
Karnemelk	13185.74	
Rente	815.86	
Onkosten	f 150350.45	
Melkvervoer	59513.50	
Melk	1139200.56	
Verlies	6486.74	
	f 1349064.51	f 1349064.51
Balans:		
Vaste goederen	f 50000.—	
Melkkannen	10000.—	
Effecten	18000.—	
Debiteuren	49744.70	
Rothstein	f	1315.80
Banken		378.44
Kas	1559.80	
Boter (voorraad)	12200.—	
Leden		51956.59
Reserve		87849.67
	f 141504.50	f 141504.50
Statistiek:		
Melk 15.838.501 K.G. v. j. (14.647.323)		
Boter 577.567 K.G. v. j. (540.44)		
Gehalte 27.43 K.G. v. j. (27.10).		
Melkprijs f 19 per 100 K.G. v. j. (6.39).		
Boterprijs 2.30 per K.G. v. j. (2.00½).		
Onkosten 95 c. per 100 K.G. v. j. (55.67).		
Melkvervoer 36.6 c. per 100 K.G. v. j. (35.19).		
Specificatie onkosten		
	1922	1923
Werkloon	f 29162.50	f 26441.31
Verpakking enz.	19950.22	21290.79
On onderhoud gebouwen	41393.72	25 8.33
Onderhoud machines	33227.66	11592.65
Brandstof	7646.26	8329.65
Diversen	3648.91	4045.36
Drukwerk	1475.30	1640.74
Machinekamerbenodigdheden	1775.31	1860.60
Melkkannen	6046.97	824.45
Melkonderzoek	395.03	557.44
Port en vracht	1880.12	1754.78
Schoonmaakartikelen	748.45	652.87
In het jaar 1924 werd 1.191.108 Liter melk meer aan de fabriek afgeleverd dan in 1923.		

1927

NRC 1927-02-16

Directeur J. Stienstra – onverwacht – overleden

Nieuwe Rotterdamsche Courant 16-02-1927

Inplaats van kaarten. Heden overleed onze beste Man, Vader, Behuwd- en Groot- vader, JAN STIENSTRA, in den ouderdom van 56 jaar. Uit aller naam, J. STIENSTRA— Van der Heyde. De teraardebestelling zal plaats hebben te Winterswijk Vrijdag 18 Februari te 1 uur van het sterfhuis.	Heden overleed plotseling de Heer J. STIENSTRA, Directeur der Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek. HET BESTUUR. Winterswijk, 15 Februari 1927. 18878.10
	Heden overleed plotseling onze beste Directeur, de Heer J. STIENSTRA. Het PERSONEEL der Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek. Winterswijk, 15 Februari 1927.

DGB 1927-10-07

(Zoon) van directeur J. Stienstra, H. Stienstra wordt aangesteld als nieuwe directeur

De Graafschap-bode 07-10-1927

— In de Maandagavond gehouden Be-
stuursvergadering van de Winterswijkse
Coöp. Zuivelfabriek werd de heer H. **Stien-
stra** tot Directeur benoemd.
Van af het overlijden van zijn vader was
de heer S. waarnemend directeur.

Verslag vergadering CZ *De Eendracht* te Winterswijk nieuwe directeur J. Stienstra – zoon van overleden directeur

WINTERSWIJK. In café Piek had gisteren Donderdagavond een Algemene Ledenvergadering plaats van de Winterswijkse Coöperatie Zuivelfabriek, welke goed bezocht was.

De voorzitter de heer **J. G. Mensink**, opende de vergadering door allen welkom 12 heten, in het bijzonder **de nieuwe directeur, de heer J. Stienstra**⁵, zoon van de overleden directeur. Vervolgens las de secretaris de notulen, welke onveranderd werden goedgekeurd.

Aan de orde komt hierna de verkiezing van 3 commissarissen, aftredende de heren J. Huverkamp van Meddo, J. G. Boeyenk van Ratum en J. H. Onck van Dorpsbuurt.

De aftredende commissarissen werden niet meerderheid van stemmen herkozen, en namen deze hun benoeming aan.

Bij monde van de heer A. Weerkamp wordt de uitslag der Bestuursverkiezing bekend gemaakt en hieruit blijkt dat de aftredende heren J. G. Mensink, voorzitter, en J. H. ten Haken, secretaris, met grote meerderheid herkozen zijn. Beiden nemen hun benoeming weder aan.

De entreegelden worden weder vastgesteld op *f* 20 tot *f* 14.- en *f* 10.- per koe uitteegeld.

Punt 4 der agenda vermeldde: Bespreking. Raad van Toezicht: Het Bestuur stelt na uitvoerige toelichting door de voorzitter, voor om daartoe de 3 eerst aftredende commissarissen wederom te benoemen. De heer B. Schoppers oordeelt dat de Raad van Toezicht gekozen moet worden door de leden.

Uitvoerig wordt over dit punt gesproken, met als gevolg dat in den vervolge op de ouden voet zal worden doorgegaan.

Tot leden van de commissie worden benoemd de heren Roerdink. Lammers en Te Winkel.

Hierna komt de directeur aan het woord. Deze wijst erop dat de aanvoer in aanvang zeer groot was. Echter later is de aanvoer weer veel minder geworden. De totale aanvoer wordt iets minder geschat dan vorig jaar. Verwacht wordt ruim 18½ miljoen K.G. De boterprijs is niet schitterend geweest, op moment is deze vrij goed. De boter gaat in haar geheel naar Duitsland, uitgezonderd de verkoop in de plaats zelf.

De heer Droppers vraagt wie de accountant is de fabriek. Geantwoord wordt dat dit als altijd de heer Scholte Ubbing is.

De heer Droppers meent dat het beter is om een accountant te nemen die van het zuivelbedrijf op de hoogte is, daar deze misschien nuttige wenken zou kunnen geven, waartegen de heer Stienstra opkomt, die oordeelt dat dit een vingerwijzing is dat hij niet goed het bedrijf kan leiden.

De voorzitter vindt dit punt nog niet rijp voor verdere bespreking, zodat hierover niet verder gediscussieerd wordt. Hierna sluiting.

5 Geen Zuivelschool. (ZHN.)

1929

De Graafschap bode 1929-12-23

Verslag verg. Zuivelfabriek Winterswijk

Onder presidium van de heer J. G. Mensink werd Dinsdag 16 Dec. een algemene vergadering gehouden van de Coöperatieve Winterswijkse Zuivelfabriek.

De belangstelling was vrij goed, toen de voorzitter tegen ruim 7 uur de vergadering opende en do aanwezigen hartelijk welkom heette. De secretaris de heer J. H. ten Haken las hierna de notulen welke onveranderd werden goedgekeurd.

Tot commissarissen werden herkozen, voor Woold de heer H. J. Lammers, voor Miste de heer J. D. te Winkel en voor Brinkheurne de heer J. W. Vriezen.

De aftredende bestuursleden de heeren A. Weerkamp en J. G. Wijnink werden met resp. 72- en 64- van de 76 geldige stemmen, herkozen.

Allen namen hun herbenoeming aan.

De intreegelden werden wederom bepaald op *f* 14 tot *f* 20 en de uitreegelden op *f* 10 per koe. Vervolgens vroeg het bestuur machtiging van artikel 22 der Statuten inhoudende het recht om na goedkeuring der ledenvergadering te mogen procederen.

De voorzitter wijst er op dat er betreffende de Gemeenterioleering een meningsverschil heersch tusschen het Dagelijks Bestuur der Gemeente en het Bestuur der W. C. Z. Reeds is een adres naar de Ged. Staten gezonden, doch deze zullen vermoedelijk niet ingrijpen. Het Bestuur zou derhalve graag rechtskundig advies gaan inwinnen en zoo noodig procederen. Niemand verklaart zich hiertegen, zoodat dit punt z.st. wordt aangenomen.

Hierna verkrijgt de Directeur de heer H. Stienstra het woord. Betreffende de fabriek is niet veel te vertellen. Er zijn slechts enkele kleine verbeteringen aangebracht.

20 miljoen K.G. melk.

Er is dit jaar een groote hoeveelheid melk aangevoerd, die zonder moeite is verwerkt. Tot dusverre is reeds 1.457.000 Kg. meer aangevoerd dan 't vorig jaar. Volgens berekening zal dit jaar de 20 miljoen Kg. overschreden worden.

De handel is dit jaar niet best. De prijzen zijn slechter dan 't vorige jaar, hetgeen uit een zeer overzichtelijk staatje duidelijk blijkt. Gemiddeld is de prijs wel 20-40 cts. per Kg. lager dan in 1928.

Deze lage prijzen zijn toe te schrijven aan de treurige toestanden in Duitschland. Gelukkig hebben we hier aldus spr. nog geen moeilijkheden gehad met de verkoop en is de prijs zeer goed geweest. De invoerrechten in Duitschland bedragen thans 27 Mark, Dit zal echter spoedig 50 Mark worden per 200 K.G. Wie of dit betalen moet de Duitsche consument of de Hollandse producent zal de tijd leeren.

Vervolgens staat spr. stil bij het doel van de keuringsdienst der fabriek. Deze keuringsdienst is een gevolg van het Melkbesluit. Onderzocht wordt nu of er ook koeien bij zijn met uierziekte. De uierziekte kan groote gevolgen hebben voor den boer, daar de koe hierdoor, ongeschikt kan worden. Wordt er iets in de melk gevonden dan krijgt de veehouder bericht om monsters van elke koe te zenden. Wordt dan weer wat gevonden, dan krijgt de veehouder bericht, welke koe of de ziekte heeft en kan hij de veearts raadplegen. Door deze werkwijze wordt de boer veel last van den keuringsdienst bespaard.

Eenige leden vragen nog nadere inlichtingen omtrent den keuringsdienst en worden door den Directeur afdoende beantwoordt.

De voorzitter deelt vervolgens mede, dat melkriet no. 64 opnieuw is aanbesteed, omdat de oorspronkelijke aannemer niet bij machte was het te rijden. Deze heeft zich op de voorwaarden van het Bestuur afgekocht. Thans is aannemer geworden G. J. Kruisselbrink, Nijweide. Kosten voor f 2,25 per dag.

Bij de rondvraag worden nog enige inlichtingen gevraagd betreffende het oude, door de fabriek aangelegde riool en de rioolbelasting, welke door den voorzitter worden beantwoordt. Gevraagd wordt of er veel ondermelk verkocht wordt en tegen welken prijs en of het Bestuur hiervan in kennis is gesteld.

De Directeur antwoordt dat de leden zoveel mogelijk geholpen moeten worden. Wanneer er nu een lid komt die in grote verlegenheid zit kan deze per dag een zeker aantal liter ondermelk meer krijgen. De prijs hiervoor is hoog, n.l. 5 cts. per liter. Men zal dus wegens den hoogen prijs hier niet gemakkelijk toe overgaan. Het aantal verkochte liters is dan ook zeer gering. Deze regeling is al ingevoerd, onder de leiding van den vorigen Directeur, wijlen den heer J. Stienstra.

Een breedvoerige discussie werd hierna gevoerd over het karnemelk-vraagstuk, doch om een andere regeling in te voeren dan op het oogenblik is zeer moeilijk, zoo niet onmogelijk.

Vervolgens wordt nog gewezen op de afsluiting van den Wooldsche weg en het Bestuur gevraagd om te trachten de kortste weg geopend te krijgen voor het melkvervoer. Het Bestuur zegt zulks toe.

Niets meer aan de orde komende, wordt de vergadering onder dank voor de opkomst gesloten.

s

Winterswijkse Zuivelfabriek. Maandagavond vergaderde in de zaal van den heer Piek aan de Stationstr. de Winterswijkse Coöp. **Zuivelfabriek.**

De vergadering behandelde het jaarverslag. De voorzitter deelde mede, dat de post machines dit jaar zoo hoog was, omdat men een nieuwe karnknedder en een roomkoeler had aangeschaft. De voorz. deelde mede dat er als afnemer naast Duitschland ook Frankrijk was gekomen, en bevredigende prijzen betaalden.

Tot leden van den raad van beheer werden gekozen de heeren Lamers, Vrieze en Te Winkel.

Hierna deed de heer Stienstra eenige mededeelingen over de runderhorzelbestrijding.

Verslag alg. verg. Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek.

Het grote feestgebouw tjokvol. Circa 1200 bezoekers. - Een roomkwestie. - Te lage prijzen.

WINTERSWIJK. Maandag 21 December werd in het Feestgebouw de algemene ledenvergadering gehouden van de W.C.Z., die de vorige week niet door kon gaan, z.a. we reeds meldden wegens gebrek aan plaatsruimte. Het grote feestgebouw was thans sjokvol. Het Bestuur had de stembus voor de Bestuursverkiezing opengesteld van 4 tot 6 uur. Na sluiting hiervan verzocht de voorzitter de heren J. W. Kruisselbrink, G. J. Wilterdink, J. Hilboldt en B. J. te Winkel om het stembureau mede te vormen.

De voorzitter opende hierna de vergadering en zegt, dat het een groot genoegen is dat zo velen zijn opgekomen.

Het Bestuur is bekend, dat de grote belangstelling haar oorzaak vindt in de geruchtmakende praatjes, die worden rondgestrooid. Spr. hoopt echter dat de woordvoerders parlementair zullen blijven en de zaken van de personen zullen scheiden.

De secretaris de heer J. H. ten Haken leest hierna de notulen, welke onveranderd werden goedgekeurd.

De verkiezing van 3 commissarissen had tot resultaat, dat herkozen werden:

Voor Corle de heer G. Kruisselbrink met 45 van de 53 stemmen; voor Kotten de heer Joh. Eelink met 69 van

Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek.

Zoo groote belangstelling dat de vergadering niet kon doorgaan.

— Dinsdagavond zou in café Piek een algemeene vergadering worden gehouden van de W. C. Z. Om 7 uur zou de vergadering beginnen, terwijl van 6 tot 7 uur de stembus geopend was voor de Bestuursverkiezing. Echter om 6 uur waren de groote zalen van café Piek reeds dicht bezet, terwijl de stroom van bezoekers tijdens het stemuur zoodanig toenam, dat in een oogenblik tijds geen staanplaats meer te bemachtigen was. Om half zeven waren er zooveel bezoekers dat een groote massa menschen buiten stonden, daar er geen kans meer was om binnen te komen.

Tegen 7 uur stelde de voorzitter voor om de vergadering niet door te laten gaan daar een vruchtbare bespreking onmogelijk was. Wel echter wenschte 't Bestuur de stemming te laten doorgaan. Na een uitvoerige discussie werd besloten om de vergadering niet te laten doorgaan, doch ook wenschten verschillende leden de stemming ongeldig te verklaren. Tenslotte gaf het Bestuur toe en zullen de stembriefjes vernietigd worden.

Het Bestuur zal thans uitzien naar een grootere zaal — de grootste volgens de opmerking der leden — en zal volgende week Maandag of Dinsdag opnieuw een vergadering beleggen.

Men spreekt den laatsten tijd veel over gebrek aan belangstelling in het organisatieleven, doch hier is het tegenovergestelde het geval. Wij herinneren ons ten minste niet dat ooit een vergadering wegens te groote belangstelling niet kon doorgaan.

de 77 stemmen en voor Huppel de heer B. ten Pas met 90 van de 100 stemmen. Allen namen hun herbenoeming aan.

De in- en uittrekgelden over 1932 werden ongewijzigd vastgesteld resp. op f 20 tot f 14 en f 10 per koe.

Hierna is het woord aan de Directeur – **H. Stienstra** – die begint met erop te wijzen, dat er in de fabriek slechts weinig nieuwigheden zijn bijgekomen. Wel was het nodig om enkele toestellen te vervangen, doch gezien de slechte tijden wordt gewacht tot het uiterste.

Het onderzoek naar streptococci heeft tot resultaat gehad, dat 22 monsters werden onderzocht die deze bacteriën bevatten, waarover de betrokken veehouders bericht hebben ontvangen, en de dieren zijn opgespoord. Van 325 monsters werd een te hoog vuilgehalte geconstateerd. De boterhandel heeft met grote moeilijkheden te kampen gehad. Door het staken der betalingen en de noodverordeningen in Duitsland liep veel in de war, en moest men zich telkens afvragen: „is het vertrouwd?” 't Is gelukkig goed gegaan.

Niet alleen Duitsland, ook Frankrijk levert grote bezwaren door het z.g. contingenteringsstelsel.

De zuivelhandel in Nederland heeft zich groot kwaad berokkend door de prijs te hoog te stellen in het binnenland. De andere landen konden daardoor goedkoper leveren, en de gevolgen zijn dan ook niet uitgebleven.

Vervolgens komt spr. tot de za. spr. ze betitelt Roomkwestie.

Spr. wijst erop, dat gezegd wordt dat room geleverd is. Er is slechts een product geleverd dat room bevat, een product dat niet geschikt is om tot boter te verwerken.

Spr. vraagt aan de oudste der mensen, die de fabriek kennen of room gestolen kan worden z.a. de mensen beweren. (Een stem. Neen). Spr. geeft vervolgens een technische uiteenzetting van de wijze, waarop dit product wordt verkregen.

Wanneer spr. de morele kant van de zaak belicht, wijst hij er op, dat hij nog nooit over deze kwestie bezoek gehad heeft, wel is het personeel aangehouden en hebben deze het aan spr. gezegd. Later is men verder gegaan en heeft men het personeel verdacht gemaakt. Spr. heeft aan de betrokken leverancier, de heer Scholtz 'n brief geschreven welke hij voorleest, en waarin wordt meegedeeld dat het voor menselijk gebruik schadelijk kan zijn. Wel is het een goed varkensvoeder.

Voor 1½ jaar heeft men zelf een keuringsdienst opgericht, doch nu zendt men 'n product naar de keuringsdienst in Zutphen.

Door het optreden van den heer S. is de fabriek in een verkeerd daglicht gesteld. Men heeft bericht, dat er groot wantrouwen heerst, terwijl samenwerking zozeer geboden is. Men is bezig de fabriek in de grond te boren en spr. waarschuwt dan ook „Boeren weest op Uw hoede.” Spr. hoopt, dat wanneer men aanmerkingen wil maken, men daarmee open en eerlijk voor den dag zal komen.

Het tweede punt het Prijsverschil,

vindt zijn oorzaak in de verhouding van de afzet in binnen- en buitenland. Wij hebben steeds op Duitsland verkocht, en door de slechte tijden zijn ook de boterprijzen minder. De prijsverschillen zijn nu ons ongeluk, doch zij hebben ook grote voordelen gebracht. Spr. heeft van 101 Zuivelfabrieken in Nederland de gegevens en van meer dan 80 heeft Winterswijk meer uitbetaald, terwijl de balans veel gunstiger is. We kunnen wel meer uitbetalen, doch dan moeten we de reserve opteren, en een ledenkapitaal vormen, doch het geld moet er zijn.

Wanneer we nu plotseling de boeg omgooien en in het binnenland de boter verkopen, liggen de voordelen ook niet voor 't opscheppen.

Bij geruchte heeft spr. gehoord, dat het onkosten cijfer te hoog was. Spr. heeft gegevens over 78 fabrieken, waarvan het onkostencijfer was f 1.05 per 100 K.G. melk. Dit is hier 81½ ct. Tot slot zegt spr., dat een behoorlijke vraag behoorlijk beantwoord zal worden.

De heer H. J. ten Hagen, Bestuurslid zegt, dat hij ook graag iets wil zeggen over de roomkwestie. De naam der fabriek is in de misère, doch de fabriek is gezond.

Als de reserve was aangesproken, hadden we 60 ct. meer kunnen betalen.

Toen spr. naar Scholtz is gegaan, had hij de overtuiging dat de zaak niet in orde was. Op de daaropvolgende Bestuursvergadering heeft spr. de zaak behandeld. De Directeur heeft toen de zaak uitgelegd en ook practisch voorgelegd. Spr. voelde zich toen klein worden, daar de bewuste room niets anders was de room, vermengd met condenswater van stoom. Dit zaakje nu gaat anders in de karnemelk, doch bij vergis is het in de bus van Scholtz terecht gekomen. Uit het product is boter gekarnd, 4 pond drie ons boter die spr. ook wel lust, doch of ze goed is voor de handel betwijfelt spr. ten zeerste.

Een fout echter acht spr. het dat Scholtz niet naar de fabriek is gegaan. Spr. is echter overtuigd, dat er geen fraude is gepleegd, doch dat de zaak in orde is aan de fabriek.

De voorzitter merkt op, dat de zaak niet in orde is, daar er een nieuwe roomzuringinstallatie nodig is die f 5000 kost.

De heer G. A. Nalleriet kan zich met de uiteenzetting verenigen, doch heeft nog meerdere wensen. Zo wil spr. naar voren brengen, dat het nodig is 10 % loonsverlaging in te voeren. Verder is het nodig dat als de Directeur afwezig is, dat een lid van 't Dagelijksch Bestuur aanwezig is, temeer daar de Dir. nog 1 dag per week op studie gaat. Voorts spoorde spr. aan op aansluiting bij de Zuivelbond.

De voorzitter wijst de heer Halleriet erop, dat hij een brief van hem heeft ontvangen over de betaalde prijzen. Dit schrijven is niet juist, hetgeen later door de heer Van Lochem onderschreven werd.

Verder merkt de voorzitter op, dat aansluiting bij de Zuivelbond f 2500 contributie zal kosten. Spr. zou derhalve graag onderzoeken of dit voordeel oplevert.

De Directeur zegt, dat hij college heeft te Wageningen over de nieuwste zuiveltechniek. Persoonlijk is spr. voor salarisverlaging.

De heer B. H. van Lochem wijst erop, dat door aansluiting bij de GOZ. en de FNZ. de accountantscontrole wordt uitgespaard.

De Zuivelbond is geen verkooporganisatie, doch men krijgt deskundige controle die ook technisch op de hoogte is. Door deze contróle zijn Directeur en Bestuur beter gedekt. Ook wordt de kwaliteit der boter gekeurd.

Spr. staat nog even stil bij de prijsverschillen en loonsverlaging. Over 't laatste kan spr. niet oordelen, daar hij de salarissen niet kent.

Tot slot wijst spr. op de wenselijkheid om de controle op het vetgehalte onderzoek toe te passen.

De heer F. W. Scholtz verdedigt zijn handelwijze erop wijzende dat hij geen knecht is van de Directeur, doch omgekeerd.

De keuringsdienst heeft de boter onderzocht evenals de Rijkszuivelconsulent die beiden constateren, dat de boter goed is.

De Directeur zegt, dat de boter niet op bacteriën onderzocht is, anders was ze niet goedgekeurd. Deze bacteriën beginnen te werken als de boter ouder wordt en kan dan schadelijk worden.

De heer Scholtz jr. releveert de gehele kwestie en leest daarbij de rapporten voor van de Keuringsdienst en de Rijkszuivelconsulent. Verder wijst spr. erop, dat de afschriften van de brieven met de boter mee gezonden zijn. De heer Hylkema zegt, dan ook dat de brief totaal foutief is.

De Directeur constateert dat hem dan de heer Hylkema zeer tegenvalt.

De heer Scholtz zegt, dat het Bestuur niet met Hylkema confereren wil.

De heer A. Stemerding verklaart in hartstochtelijke bewoordingen, dat zijn familie niets met de zaak heeft uit te staan. Spr. vindt de praatjes vreselijk. Van verschillende zijden wordt spr. gekalmeerd.

Nadat de heer B. Schippers een speech heeft afgestoken, vraagt de heer G. Droppers of het mogelijk is thans een besluit te nemen over aansluiting bij de Zuivelbond. De voorzitter zegt, dat het op de agenda moet staan.

De heer Ten Hagen vraagt een donderend applaus als bewijs van onschuld van den heer Stemerding. Hieraan wordt spontaan voldaan.

De heer Th. Raben vraagt, welk cadeau de Directeur is aangeboden bij zijn huwelijk en wat dit gekost heeft?

De voorzitter: Een zilveren servies ter waarde van f 200. De auto heeft de Directeur zelf betaald.

De heer Stortelers vraagt of men de ondermelk aan de fabriek niet kan afkoelen, om bacteriënwerking in verband met de kalverziekte tegen te gaan. Dit zal onderzocht worden.

Nadat de heer Veldboom nog een vurige peroratie heeft gehouden over de goede gang van zaken in de fabriek, wordt de vergadering onder dank voor de opkomst en met de wens, dat de voorjaarsvergadering weer even druk berecht mocht worden, gesloten.

Het was een goede gedachte van het Bestuur om allen voor de microfoon te laten spreken, zodat een ieder door middel van „de stem v. d. reus” alles goed kon volgen.

De Bestuursverkiezing had tot resultaat, dat met grote meerderheid herkozen werd de heer H. J. ten Hagen, terwijl gekozen werd de heer B. H. v. Lochem inplaats van de heer J. H. Roerdink.

1932

De Graafschap Bode 1932-04-13

WINTERSWIJK.

Coöp. Wint. Zuivelfabriek.

— In de heden Dinsdag gehouden stemming onder de leden der W. C. Z. over al of niet aansluiting bij de Geld. Overijsselsche Bond van **Zuivelfabrieken**, is met groote meerderheid van stemmen ruim 400 tegen en 200 stemmen voor), het voorstel voor aansluiting verworpen.

De Graafschap Bode 1932-06-29

WINTERSWIJK.

Belediging.

Per (Tel.) — Voor den Politierechter te Zutphen moest heden, Woensdagmorgen, terechtstaan H. S., directeur der coöperatieve **Zuivelfabriek** te Winterswijk.

S. had zich te verantwoorden voor het feit, dat hij in een ledenvergadering van genoemde fabriek tegen de aanwezigen in de zaal van het Feestgebouw heeft gezegd: „Boeren, weest op Uw hoede, want Scholtz is een gevaarlijk persoon voor de Coöperatie”, en verder: „Door Scholtz wordt de Coöperatie afgebroken”.

Onder deze aanwezigen is ook Scholtz geweest, die zich door gemelde woorden beledigd heeft gevoeld, zoodat dit een strafzaak is geworden.

In deze zaak eischte de Officier van Justitie wegens belediging: f 40 boete of 40 dagen hechtenis, waarna de Politierechter de uitspraak bepaalde op 6 Juli a.s.

06-07-1932, Dag

Vrijgesproken.

(Per Tel.) — De Rechtbank te Zutphen heeft heden Woensdag den heer H. S., directeur der Coöp. **Zuivelfabriek** te Winterswijk vrijgesproken van de hem ten laste gelegde belediging.

De Graafschap Bode 1932-12-16

Verslag vergadering Coöp. Zuivelfabriek Winterswijk

WINTERSWIJK.- Onder presidium van de heer **J. G. Mensink** werd Woensdagavond in café „De Harmonie” een algemene ledenvergadering gehouden van den Coöp. Winterswijkse Zuivelfabriek, welke zeer goed bezocht was.

Na opening werden de notulen gelezen die zeer goed verzorgd waren en die onder dank aan den steller werden goedgekeurd.

De telling der stemmen voor het bestuur werd verdaagd tot de volgende dag.

De verkiezing van commissarissen had tot resultaat, dat de aftredende heren H. J. Lammers voor Woold, J. W. te Winkel voor Miste en J. W. Vriesen voor Brinkheurne herkozen werden. De in- en uittreugelden werden onveranderd vastgesteld.

Hierna verkrijgt de Directeur, de heer **H. Stienstra** het woord, die meedeelt dat in de fabriek een nieuwe roomtank is geplaatst die technisch veel beter is dan de ouden. De boter zal hierdoor aanmerkelijk aan stijfheid winnen. Ook is een nieuwe centrifuge aangeschaft, die elektrisch gedreven wordt. Er staan nu 6 centrifuges, zodat per uur 30.000 K.G. melk verwerkt kan worden. Verder is aangebracht een nieuwe weegbascule een z.g. snelweger. Verloopen zomer heeft de fabriek veel last gehad van de warmte. De afkoeling was niet voldoende met als

gevolg dat de pekelbak vergroot moest worden. Ook zijn nieuwe norton-putten gelegd die 100 % meer water geven. Het melkonderzoek is gewijzigd. Thans word een verzamelmonster genomen en onderzocht. Er is een commissie door het Bestuur benoemd die het onderzoek controleert. Deze commissie heeft dezelfde cijfers gevonden als het personeel. De controle wordt op ongeregelde tijden en zonder voorkennis van de fabriek uitgeoefend.

Verder geeft spr. een zeer uitvoerige uiteenzetting over de boterhandel en de crisismaatregelen die genomen zijn door de regering.

Spr. geeft in zijn overzicht de grote moeilijkheden die aan de maatregelen verbonden zijn weer, doch wijst er met nadruk op, dat de maatregelen de boeren grote voordelen geven. Zo is momenteel de buitenlandse notering 73 cent per K.G. Het crisiszuivel-bureau geeft een toeslag van 85 cent per K.G. uitgevoerde boter (welke tot een maximum beperkt is tengevolge van de contingentering van verschillende landen). Echter moet 29 cent betaald worden per K.G. van de gehele productie aan de zuivelcentrale.

Een gevaar noemde spr. de welig tierende smokkelhandel in margarine. In de Nederlandse Margarine moet 25 % boter verwerkt worden. Als er nu veel gesmokkeld wordt blijft men met de boter zitten.

De handel op het buitenland is niet vlot. Frankrijk heeft geen contingentering, doch de prijs is aldaar niet hoog terwijl ook Duitsland geen vlotte markt heeft.

De voorzitter deelt vervolgens mee, dat de fabriek van plan is om de melkcontrole ter hand te nemen. Op verzoek licht de Directeur toe, dat de controleverenigingen voor f 2.- de lijsten geleverd zullen worden, met eigen monsternamen om de 14 dagen f 11.- per jaar en met maandcontrole f 0,50 per jaar en per koe.

Breedvoerig wordt over deze kwestie gediscussieerd.

Het Bestuur zal op de volgende vergadering met een definitief voorstel komen.

Gevraagd wordt om de balans en exploitatie-rekening aan elke leverancier te zenden. Het Bestuur heeft hiertegen geen bezwaar.

Op een vraag van een der leden, hoe het stond met het onderzoek naar den melkverkoop in het dorp, deelde de Directeur mede dat deze zaak nog in onderzoek is. Momenteel is er nog niet veel voordeel mee te behalen voor de fabriek, daar er nog al bezwaren aan verbonden zijn.

Nadat nog inlichtingen zijn gevraagd over de schommelingen in de vetgehalten, werd de vergadering onder dank voor de belangstelling gesloten.

De Bestuursverkiezing had tot resultaat, dat herkozen werden de heer A. Weerkamp en J. G. Hijink met resp 103 en 91 stemmen.

1933

De Graafschap Bode 1933-03-22

Verslag vergadering CZ. Winterswijk – gegevens 1932

WINTERSWIJK. - Dinsdagavond vergaderde de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek onder presidium van de heer J. G. Mensink in café „De Harmonie”. Na een hartelijk welkom aan de niet talrijk opgekomen leden, las de secretaris de notulen, welke onveranderd werden goedgekeurd.

De Directeur deed hierna rekening en verantwoording waaraan ontlene we het volgende

Exploitatierekening 1932.

Boter	887.664,02	
Karnemelk	9.075,87	
Pap	1.628,41	
Melk	742.867,40	
Onkosten	95.916,66	
Melkvervoer	59.163,94	
Interest	1.200,95	
Meer uitbetaald aan leden	780,65	
	899.148,95	899.148,95

Balans per 31 December 1932.

Vaste goederen	50.000,00	
Melkkannen	10.000,00	
Effecten	15.000,00	
debiteuren	61.045,34	
Boter	34.713,00	
Crisis-Zuivelbureau	2.860,23	
Kas	2.138,15	
Vertegenwoordiger zekerheid	6.000,00	
Vertegenwoordiger provisie	2.865,00	
Bank	30.191,53	
Leden	54.198,76	
Reserve	82.201,43	
	173.756,72	173.756,72

Specificatie der onkosten.

Werkloon	32.682,84
Verpakking	17.980,16
Gebouwen	3.363,82

Melkkannen	2.469,15
Brandstof	5.677,56
Diversen	7.464,66
Drukwerk	1.184,45
Machines	17.152,51
Port en vracht	5.117,15
Schoonmaak	1.681,12
Melkonderzoek	921,19
Karnemelkspap	225,05
	95.916,66

Statistiek.

		1932	1931
Melk	K.G.	20.274.876	20.181.164
Boter	K.G.	725.097	732.110
Boterprijs	f.	1,261	1,371
Melkprijs	Ct.	3,755	4,209
Gem. gehalte	%	3,096	3,121
Onkosten	Ct. /100 K.G.	47,310	46,550
Melkvervoer	Ct. /100 K.G.	29,180	36,620

Vervolgens gaf de Directeur een uiteenzetting over de handel. De boter gaat voor een groot deel naar Duitsland, in de winter is ze gegaan naar Frankrijk. De uitvoer-toewijzing is niet bepaald te roemen. De betaling uit Duitsland gaat zeer goed, terwijl de prijzen zich vrij goed houden. Naar Frankrijk heeft de uitvoer zeer goed gegaan, doch thans is Frankrijk weer gaan contingenteren. Spr. verwacht echter dat de fabriek van dit contingent een goede toewijzing krijgt, omdat men veel naar Frankrijk heeft uitgevoerd.

De zomer zal wel bezwaren leveren, doch een lichtstraal is dat de Crisis-Zuivelcentrale al de koelhuisboter verkocht heeft.

Naar aanleiding van een vraag van één der leden deelde de voorzitter mede dat het personeel een salarisverlaging had gekregen van 5 % plus onthouding van giften in natura.

Tot leden van de Raad van Beheer werden gekozen de heren G. Kruisselbrink, B. ten Pas en G. J. Eelink.

De vergadering machtigde het bestuur om met de Gemeente te onderhandelen over afstand van de weg tussen Wilhelminastraat en Beukenhorstweg. Deze weg zal alsdan bestraat worden.

Gevraagd werd hoe het kwam dat er zulke weke boter was geweest, waarop de Directeur antwoordde dat deze voor de tweede keer gekneet was.

De voorzitter deelde mede dat met de contrólevereniging een overeenkomst was gesloten, zodat de melkcontróle binnenkort zal geplaatst worden bij de boterfabriek.

Op een desbetreffende vraag deelde de Directeur mee dat de Rijkstoeslag bedroeg per 100 K.G. melk met 3,20 % vet ongeveer f 1.60.

Gevraagd wordt om de prijs der karnemelk voor straatverkoop te verlagen, hetgeen echter geen bijval vond.

Een der leden drong aan om subsidie te verlenen aan gefiatteerde melklijsten. De voorzitter wees erop dat de melkcontrole is opgedragen aan het centraal Instituut voor Melkcontrole, zodat men zich daarmee in verbinding zal moeten stellen.

Hierna volgde sluiting.

De Graafschap Bode 1933-12-13

Verslag alg. ledenvergadering W.C.Z

WINTERSWIJK. In café Piek werd Maandagavond een algemene ledenvergadering gehouden van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek. De voorzitter de heer J. G. Mensink opende de goed bezochte vergadering, waarna de notulen na lezing werden goedgekeurd. De verkiezing van drie commissarissen had tot resultaat dat voor Meddo herkozen werd de heer J. H. Overkamp, voor Ratum werd herkozen de heer J. G. Boeijink en voor Dorpbuurt werd de heer J. H. Oonk, herkozen.

De in- en uittreegelden werden evenals vorig jaar weer vastgesteld op dezelfde bedragen. De bestuursverkiezing had tot resultaat, dat van de 121 geldige stemmen er waren uitgebracht op de heer J. G. Mensink, voorzitter, 97 stemmen en de secretaris de heer J. H. ten Haken 101 stemmen, zodat de aftredenden herkozen werden, die beiden hun herbenoeming aanvaardden, waarbij de voorzitter opmerkte, dat op 4 Juni 1933 de fabriek 40 jaar bestaan had, en hij al dien tijd als Commissaris of Bestuurslid zitting heeft gehad.

De Directeur hierna het woord krijgende, doet enige mededelingen over de fabriek. De afzet van boter is vlot geweest. De *Crisis-Zuivelcentrale* heeft veel boter opgeslagen in Engeland. Naar Duitsland, dat gecontingenteerd is, heeft de fabriek 263.003 K.g. mogen uitvoeren. De prijzen zijn gunstig te noemen. Wat of het in januari zal worden is niet te zeggen.

Naar Frankrijk en België is niets geleverd. Wel tiert aan de Brabantse grens de smokkelhandel, die volgens schatting ongeveer f 1 miljoen gulden schade heeft gedaan aan de Crisis-Zuivel-Centrale.

Vervolgens behandelde spr. de uitbetaling van de f 5.-- per koe, die is toegezegd aan landbouwers als Crisis-Steun en de Crisis-Rundvee-Centrale.

De heer Th. F. A. Raben, maakt opmerkingen over het vetgehalte van zijn melk. Hij is lid van de melkcontrôle, en deze heeft hogere cijfers gegeven dan de fabriek. Verder is er een ernstige onenigheid geweest tussen hem en de Directeur, waardoor spr. meent, dat hij in zijn rechten als lid is aangetast.

De voorzitter zegt dat er een commissie van contrôle is op het melkonderzoek. Deze controleert op onbekende dagen het onderzoek en dit onderzoek wijst uit, dat de fabriek de melk goed onderzocht.

De Directeur bestrijdt de opvatting van de heer R. inzake de rechten van een lid aan de fabriek. Iedereen heeft toegang, doch men moet het bedrijf in zijn gang niet schaden. Ook behoeft de Directeur zich toch niet alles te laten zeggen.

Na veel over en weer gepraat betreffende deze zaak, was het ongeveer 10 uur geworden, zodat

de aangekondigde lezing over inflatie, te houden door de Directeur, niet kon doorgaan.
Onder dank voor de opkomst sloot de voorzitter de vergadering.

Verslag ledenvergadering CZ. Winterswijk

WINTERSWIJK. – Dinsdagavond werd in Hotel Piek een algemene ledenvergadering gehouden van de C. W. Z. Deze vergadering was tamelijk goed bezocht.

Toen de voorzitter, de heer **G. Mensink** de vergadering opende, meende hij er allereerst op te moeten wijzen, dat hedenmorgen H. M. 's Moeder is overleden. Dit is voor het Vorstenhuis en het Nederlandse Volk een groot verlies.

Om een bewijs van aanhankelijkheid te betuigen verzocht de voorzitter enige ogenblikken stilte.

Hierna werden de notulen voorgelezen en goedgekeurd.

Vervolgens bracht de directeur de heer Stienstra een breedvoerig verslag uit. Verschillende leden vroegen naar aanleiding hiervan inlichtingen, die door de directeur gegeven werden.

De heer Bonnink stelde voor een volgend jaar het verslag breed uit te werken en dit aan de leden toe te zenden. Het bestuur deelde mee, deze aangelegenheid onder de ogen te zullen zien en zo mogelijk aan de wens van de heer Bonnink te voldoen.

Tot leden van de Raad van Beheer werden gekozen de heren Vriezen, te Winkel en Lammers.

Hierna kondigde de voorzitter aan, dat de heer Stienstra nu zijn lezing zal houden over inflatie.

Hiertegen maakten verschillende leden bezwaar, aangezien als punt 4 op de agenda kwam: „Vragen, voorstellen en mededelingen”.

De voorzitter meende dat volgens het huishoudelijk reglement aan hem de leiding der vergadering was toevertrouwd en dat hij van dit recht gebruik zal maken.

Alsnu kreeg de directeur gelegenheid een en ander over de inflatie mee te delen. Spreker wees er op dat stijging der lonen steeds geen groter koopkracht met zich medebrengt daar door stijging der lonen in verband met de deflatie ook prijsstijging van de levensbehoeften ten gevolge heeft.

Spreker wees op Amerika dat een land is dat zich voor 90 pct. zelf kan redden, omdat het alles zelf voortbrengt en produceert. Hier heeft men ook de gouden standaard opgeheven. Wel zijn de lonen gestegen, doch niet in die mate als de binnenlandse prijzen van producten, waardoor dus de levensstandaard u gestegen.

Een ander woord voor inflatie is devaluatie. In Nederland bestaan een reeks van crisiswetten, waardoor de prijzen der goederen worden verhoogd. Dit is in snijd met de opvatting van het Ministerie. Er wordt gezegd, als men evaluatie toepast, er geen crisismaatregelen nodig zijn. Spr. meent, dat we dan de toestand van thans wel kunnen laten bestendigen.

Door devaluatie zou men beter kunnen exporteren. Toch zal dit niet lang duren, omdat de regering niet toe zal laten, dat men zich doodconcurrereert. Ook zou de regering, indien er grote winsten worden gemaakt, een deel van deze winsten vragen.

Men heeft gezegd, dat waar grote landen als Engeland de gouden standaard loslieten, er voor het kleine Nederland, geen reden zou zijn om dit ook niet te doen.

Spreker meende, dat er andere reden dan handelsbelangen voor Engeland waren om de gouden standaard los te laten. Weer devaluatie een prijsstijgingen ingevoerde goederen ten gevol-

ge zal hebben, is dus de koper niet mede gebaat

Steunmaatregelen kunnen dus door devaluatie niet uit de wereld worden gehouden. Ook blijft het nog een vraag, hoever met devaluatie zal worden gegaan en komt men hiermede op een hellend vlak

Devaluatie brengt een onzekere toestand en heeft kapitaalvlucht ten gevolge, wat een grote strop voor een land is.

Inflatie en devaluatie worden in 't leven geroepen om de crisis te bestrijden, doch in die landen, waar deze reeds is, zijn de toestanden niet beter geworden,

Spreker brengt dan ook een woord van hulde aan het tegenwoordige Ministerie, dat zich met hand en tand verzet tegen loslaten van den gouden standaard.

Bij vragen en voorstellen vroeg de heer Raben het woord, en wees er op, dat volgend jaar de W. C. Z. 40 jaren zal hebben bestaan en staan we dus aan de vooravond van een grote dag. Spreker zou willen, dat we een blik in het verleden sloegen, waarbij hem in herinnering komt, dat hij door de directeur uit de fabriek werd verwijderd. Waar spreker meende als lid in zijn recht te staan, was dit voor hem zeer onaangenaam. Het bestuur heeft hierbij bewijzen gegeven gebrek aan innerlijke kracht aan den dag te leggen. Er is gezegd dat er een geheel nieuw bestuur moet komen. Spr. is het daarmee niet eens, want het bestuur heeft ook veel goeds, daarom zou spr. willen, dat het bestuur de fouten, die het jegens spr. maakte, weer spoedig goed maakte. Ook het onrecht wat het lid Scholz is aangedaan, zou het bestuur moeten onderzoeken. Men mag de belangen van de leden niet verwaarlozen, om de heer Stienstra te sparen. Spr. zou willen, dat vóór het jubeljaar 1935, alles in het reine werd gebracht, opdat ééndrachtig de belangen der Coöperatie zullen worden behartigd.

De Graafschap-bode 11-06-1934

WINTERSWIJK.
Geldersch Melkexamen.
Aan het Geldersch Melkexamen dat op de boerderijen van de Heeren H. J. Heemink op Laarberg en C. te Kolstee op Bruggers werd gehouden, namen 46 leerlingen deel, die in 1933 de melkcurssussen in Dorpbuurt, Meddo en Kotten hebben gevolgd. Aan 45 leerlingen kon het diploma worden uitgereikt. Hun namen zijn de volgende:

Ten slotte diende de heer Robots een motie in, strekkende een afkeuring uit te spreken over de handelingen van de Directeur.

De heer ten Hagen, lid van het bestuur, verdedigde de handelingen van de Directeur, die z.i. niet aanvechtbaar zijn. Spr. betreurt het dat door toedoen van de heer Raken de Winterswijkse

Boterfabriek in opspraak is gebracht. Dat de Directeur woorden tegen de heer Raben en tegen de heer Scholz gebezigd heeft, die niet de kritiek kunnen doorstaan, is een gevolg van de uitlatingen van Scholz, die de heer Stienstra driftig hebben gemaakt

Ook de heer Weerlamp meende, dat deze aangelegenheid erg is opgeblazen en dat de zaak op zichzelf niet veel te beduiden heeft, en zou willen, dat zo mogelijk, de heren Stienstra en Schots deze zaak samen tot een goede oplossing brachten. Het bestuur zegde toe deze zaak tot een goed einde te brengen.

De Graafschap Bode 1934-10-05

De Winterswijkse Zuivelfabriek bestaat 40 jaar.

— Heden, 5 October is voor de Coöperatieve Winterswijkse Zuivelfabriek een denkwaardige dag. Het is n.l. 40 jaar geleden, dat de eerste steen werd gelegd. Het spreekt vanzelf, dat in deze 40 jaren veel is gebeurd, doch wat er ook gebeurd is, het bedrijf is gegroeid, steeds zijn er nieuwe gedeelten bijgebouwd, zoodat het thans een bedrijf is, dat in grootte kan wedijveren met de beste des lands.

Over vijf maand, den 5en Maart, zal het 40 jaar geleden zijn, dat het bedrijf in werking is gesteld. We verwachten, dat dit heuglijk feit, niet ongemerkt voorbij zal gaan.

In Winterswijk een Tuberculosebestrijding vereniging voor rundvee opgericht

WINTERSWIJK. - De G.O.M.v. Landbouw afd. Winterswijk had in samenwerking met het Bestuur der Coöp. Winterswijkse Zuivelfabriek, Maandagavond in café „De Harmonie” een vergadering belegd waar aanwezig waren het Gemeente-Bestuur, de Slachthuis-Commissie en de Besturen van de onderscheidene veefondsen in deze gemeente.

De voorzitter der vergadering, de heer W. A. Willink heette allen welkom en constateerde met voldoening de goede belangstelling. In het bijzonder heette spr. welkom het Gemeentebestuur en de Slachthuiscommissie. Spr. deelde mee dat het was gebleken dat als er voor 1 December een vereniging lot stand kwam die nog door de *Rundveehouderij-Centrale* deze vereniging erkend kon worden, zodat de mogelijkheid bestond dat T. B. C.-vee nog geleverd kan worden aan de Centrale.

De Burgemeester deelde mee dat B. en W. en de Directeur van het slachthuis een conferentie hebben gehad met de heer van 't Hooft, inspecteur van de veeartsenijkundige dienst. Het is toen gebleken dat de T.B.C. zich hier onrustbarend uitbreidt. Het Gemeentebestuur heeft ingezien dat er iets tegen gedaan moest worden. Gelukkig is de G.O.M.v.L. in het geweer gekomen. Spr. hoopt dat alle veehouders het belang zullen inzien en dat zij zich bij de op te richten vereniging zullen aansluiten.

Dr. Tervoert, Directeur van het Slachthuis, deelt mee dat het aantal T. B. C. gevallen aan het slachthuis in 1930 bedroeg 98; in 1931 150; in 1932 234 en in 1933 3321 gevallen. Een stijging, dus van 65 pct. Deze stijging moet gezocht worden in de aankoop van rundvee uit andere delen des lands, waar de bestrijding wel ter hand is genomen.

Dr. Lammers betoogde dat er een organisatie moest komen voor de T.B.C.-bestrijding. In vele plaatsen wordt die ter hand genomen door de Boterfabriek. De bestrijding is noodzakelijk, doch is thans weer urgent geworden door de inkrimping van vee. De aflevering van T.B.C.-vee aan Centrale was vroeger soepel, doch is thans iets verscheept, doordat men de open lijders alleen maar kan leveren. Niettegenstaande dit is T.B.C.-bestrijding noodzakelijk, gezien sprekers ervaring uit de praktijk.

Dr. Bos miste een financiële begroting. We mogen met de bestrijding niet na één jaar ophouden. Spr. begroot het aantal stuks vee in de gemeente op 6000. De kosten van het onderzoeken zal dus bedragen f 5500, daar het gemiddeld 85 cent per stuk kost. Spr. schat het aantal T.B.C.-gevallen op 700. Kunnen deze aan de Centrale geleverd worden dan levert het geen verlies. Is dit niet het geval, dan wordt op elk dier f 60,- verlies geleden, is f 42.000; terwijl voor nieuwe aankoop nog wel een handelswinst gerekend mag worden van f 3000. Daarnaast gaat de eerste jaren de melkproductie achteruit, zodat het grote offers vraagt. Een andere bestrijding zou men ook kunnen toepassen door alleen de nieuw aangekochte koeien te laten tuberculineren.

De heer A. Weerkamp verklaarde dat de W. Coöp. Zuivelfabriek gaarne hare medewerking aan de T.B.C.-bestrijding zal verlenen.

De Directeur der W.C.Z., de heer H. Stienstra zegt dat de fabriek de melk goed pasteuriseerd. Slechte pasteurisatie spruit voort uit onvoldoende contrôle op zure melk. Wordt deze niet voldoende geweerd, dan loopt de melk bij pasteurisatie ineen. De W.C.Z. heeft daar echter geen last van.

Een breedvoerige discussie ontspon zich hierna over de vorm van bestrijding en over de technische mogelijkheden van ontduiking enz. enz.

Tot slot werd echter besloten om een T.B.C.-bestrijdingsvereniging op te richten. In het voorlopig bestuur werden aangewezen de heren: W. A. Willink, Voorz. G.O.M.v.L.; J. D. Hiddink, Secr. G.O.W.v.L.; **J. G. Mensink** Voorz. W. Coöp. Zuivelfabriek; **H. Stienstra**, Directeur W. Coöp. Zuivelfabriek; H. J. Boeijink, Voorz. Coöp. W. Landbouwersbond, A. Weerkamp, Voorz. Chr. B.- en T.-bond; J. H. Overkamp, Voorz. A.B.T.B.

Dit voorlopig bestuur zal een ontwerp reglement samenstellen, dat Woensdagavond in een algemene vergadering zal worden vastgesteld.

Alle landbouwers zullen in de tijd gelegenheid hebben zich als lid op te geven.

De Graafschap Bode 1934-12-19

Verslag ledenverg. Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek.

WINTERSWIJK. - Dinsdagavond werd onder voorzitterschap van de heer **J. G. Mensink** een algemene ledenvergadering gehouden in café „De Harmonie“, die zich in goede belangstelling mocht verheugen. Na een welkomstwoord van den voorzitter, ~ las de secretaris de notulen, die onveranderd goedgekeurd en onder dank aan den samensteller werden goedgekeurd.

Tot commissaris voor Corle werd herkozen de heer G. Kruisselbrink; voor Kotten werd herkozen de heer Joh. Eelink en voor Huppel werd herkozen de heer B. ten Pas. De herkozenen namen allen onder dank voor het in hen gestelde vertrouwen, hun herbenoeming aan.

De in- en uittreegelden voor 1935 werden onveranderd vastgesteld, n.l. voor intree f 20 tot f 14 en voor uittree f 10 per koe.

Bij de Bestuursverkiezing waren uitgebracht 140 stemmen, waarvan de aftredenden, de heren H. J. ten Hage 103 en B. M. van Lochem 76 stemmen op zich verenigden. De beide aftredende bestuursleden verklaarden hun herbenoeming gaarne te zullen aanvaarden.

De directeur, de heer **H. Stienstra**, kreeg hierna het woord, die een uiteenzetting gaf over de boterafzet en de financiële zaken.

Wat de boterafzet betreft kan spr. goede berichten geven. De boter kan vlot verkocht worden. Zelfs is de voorraad te klein, zodat er nog telkens boter bijgekocht moet worden. Ook moesten er, om aan de clientèle de bestellingen uit te voeren, uitvoercertificaten worden bijgekocht.

De betalingen geven echter moeilijkheden, doch ook in de periode, dat deze betalingen moeilijkheden gaven, is de boter zeer vlot weggegaan. De prijzen in Duitsland zijn zeer goed, zelfs is de prijs zo hoog geweest, dat het Crisiszuivelbureau maximum-prijzen heeft moeten vast-

stellen. Ook zijn minimumprijzen vastgesteld, doch de fabriek heeft altijd meer gekregen.

De betalingen gaven echter moeilijkheden en in dit verband behandelde spr. zeer breedvoerig de clearingwet. Het eerste clearingverdrag met Duitsland is een mislukking geworden, zodat op 5 December een nieuw verdrag is gesloten. De boterexport heeft hier echter niet veel last van, omdat in deze materie de Crisiszuivelcentrale heffingen stelt, die mede voor eventuele export- en koersverliezen zijn.

In bewerking voor oprichting is een controle-exportbureau, dat controlerend zal optreden over beperking van uitvoer; daar anders te veel wordt geëxporteerd, zodat de clearing niet aan haar doel zal kunnen beantwoorden.

Betreffende de fabriek merkte spr. op, dat een waterkelder is gemaakt van 150.000 liter inhoud. In tijden van watergebrek kan dag en nacht worden gepompt, zodat de fabriek de volgende dag volop over water beschikt.

De heer Bent zegt, dat op voorstel van de heer Pennings uit Arnhem in de vergadering der *G. O. Mij. van Landb.* is besloten om de Regering voor te stellen de margarine te kleuren. Spr. zou gaarne zien, dat de fabrieken dit verzoek steunden. Tevens dringt spr. aan op verdeling van het zg. „zuivelpotje”, groot f 12.000.000.

De directeur zegt, dat als men in de stad boter koopt men margarine krijgt, als men beste boter vraagt krijgt hij natuurboter. Om echter de margarine te kleuren zal niet gemakkelijk gaan. Spr. geeft er geen 10 % kans voor. In dit opzicht is het margarinekapitaal te machtig. De productie etc. van de margarine wordt door de Minister en de Margarine-Unie vastgesteld in een onderonsje.

De zuivelpot van f 12.000.000 is verdeeld; f 1.000.000 is voor reclame van onze producten en f 11.000.000 is bestemd voor tijden als het nog slechter wordt.

Gevraagd wordt of het niet mogelijk is, dat de fabriek de tuberculosebestrijdingsvereniging kan steunen. Het Bestuur kan in deze geen afdoende antwoord geven, daar deze zaak nog niet behandeld is. Mogelijk, dat stemmen uit de vergadering komen, opdat 't Bestuur in deze op de volgende vergadering met voorstellen kan komen. Het is de bedoeling, aldus de voorzitter, om de volgende vergadering te houden op 5 Maart, daar dan de fabriek 40 jaar bestaan heeft. Verschillenden uitten over deze zaak hun gedachten, waarbij bleek, dat de meningen nogal uiteenliepen. Na zeer breedvoerige en langdurige discussie werd besloten om per circulaire de leden over deze kwestie te later stemmen, zodat het Bestuur hierop een beslissing kan nemen. Hierna sluiting.

1935

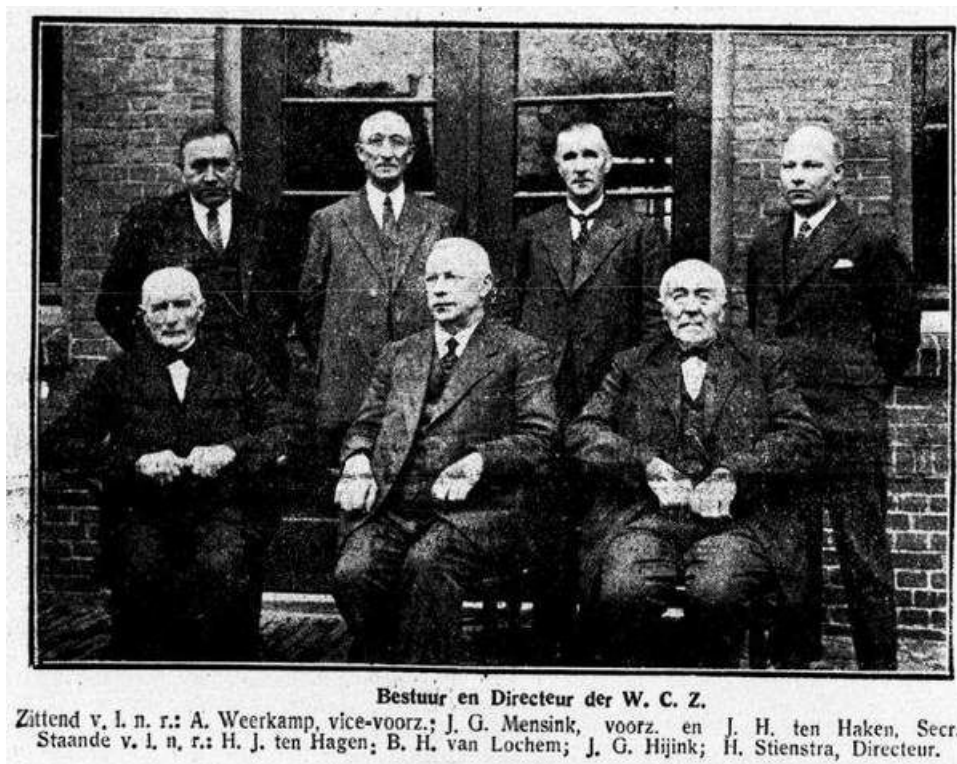
De Graafschap Bode 1935-01-04

De Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek bestaat 40 jaar.,

Op 5 Maart a.s. - uitgegroeid tot een der, grootste fabrieken des lands

Binnenkort, n.l. op 3 Maart a.s., bestaat de Winterswijksche Coöp. Zuivelfabriek 40 jaar: Op dien dag zal er vermoedelijk een groot, feestvergadering gehouden worden. - het ligt althans in de bedoeling van het Bestuur der fabriek om de eerstvolgende alg. ledenvergadering op dien datum te houden, zoals in een vorige vergadering werd medegedeeld.

Veertig jaar lang heeft de fabriek zich dan mogen verheugen in een gestadigen groei en bloei; zij is geworden tot een van de grootste inrichtingen des lands en heeft in den loop der jaren veel bijgedragen tot de welvaart van den landbouwenden stand van Winterswijk.

Op 5 Maart 1935 zal het dus de „Boterfabriek” van Winterswijk aan belangstelling niet ontbreken!

In verband hiermede brengen wij dit artikel met zijn illustraties, gewijd aan deze instelling, waarop de landbouwers, waarop heel de gemeente trotsch kan zijn!

Uit het oude notulenboek.

„In de Winterswijksche Courant van 17 en 20 April 1894”, zo beginnen de notulen, „kwam een advertentie voor, waarbij belangstellenden in een coöperatieve roomboterfabriek te Winterswijk tot een vergadering werden opgeroepen in de Sociëteit op den Zonnebrink. De advertentie ging uit van de afdeling „*Winterswijk der Geldersch-Overijsselsche Maatschappij van*

Landbouw” en de vergadering van Dinsdag 24 April werd, bij afwezigheid van haren voorzitter, den heer Haitsma Muller, geleid door den onder-voorzitter, den heer J. G. ten Houten, bijgestaan door den secretaris der afdeling L. J. H. Tenkink. Volgens de presentielijst waren 62 belangstellenden aanwezig."

De voorzitter gaf in die vergadering een uiteenzetting over de noodzakelijkheid van een fabriek. Hieruit blijkt, dat de *Coöperatieve Landbouwersbond* de zaak reeds had onderzocht en dat deze was voor oprichting, doch hij wenschte extra voordeelen voor zich zelf en voor zijn leden. De voorzitter stemde daar niet mede in en ook de vergadering wenschte daar niets van te weten.

Het resultaat der eerste vergadering was, dat in elke buurt door eenige personen een commissie werd gevormd, die de propaganda in haar buurt ter hand zou nemen. De lijst van deze commissie bevat 42 namen, die later nog met 9 mensen werd aangevuld.

Uit deze groote commissie werd een kleine commissie van 12 benoemd, die uit haar midden weer een commissie van 3 benoemde, om een voorloopig plan op te maken. Deze commissie van drie bestond uit de heeren G. J. Nijweide, G. Rosen en H. J. Oonk.

Talloos vele vergaderingen werden door de commissies gehouden, want er was veel werk aan den winkel. Er moest geld bijeengebracht worden; grond moest worden aangekocht; bouwplannen moesten worden ontworpen, enz.

En dat alles niet voor den wind ging, bewijzen de notulen van de vergadering van 29 Augustus 1894. De voorzitter wees toen op onvoldoende intekening van het benodigde kapitaal en stelde de vergadering voor de vraag *al of niet* doorgaan met de oprichting.

De rente der obligaties werd toen op 4 %, gebracht. De voorzitter gaf daarna gelegenheid tot completeering van de obligatieleening. Het slot der notulen zegt, dat de ontbrekende gelden spoedig aangevuld waren tot het volle bedrag en was er dus weer een belangrijke stap gedaan in de richting van het doel.

De heele reeks van notulen geeft blijk van de vastberadenheid en serieuze wijze van werken van het voorloopige Bestuur.

Op 8 Augustus werd het bouwplan goedgekeurd, waarvan de begroting er als volgt uitzag,

Terrein, heggen, enz.	f 2500
Woning Directeur	– 3500
Fabrieksgebouw	– 9000
Machinerieën	– 7500
Melkbussen	– 1500
IJshuis en stallen	– 1500
Architectuur, opzicht	– 500

Een totaal van uitgaven groot f 26.000.

De architectuur werd opgedragen aan den heer J. v. d. Schaaf, echter moesten al zijn plannen worden goedgekeurd door den heer F. H. Pijttersen uit Sneek.

Langzaam maar zeker begonnen de plannen meer vasten vorm aan te nemen

Op 29 September 1894 werd wijlen de heer J. Stienstra uit Oosterwolde benoemd tot Directeur uit 40 sollicitanten.

De notulen zeggen van deze benoeming: „Onder het voorlezen van vele brieven door hem zelven, of als getuigenissen aangaande hem door anderen geschreven, vormde zich onder allen de overtuiging, dat Stienstra voor onze inrichting „de rechte man op de rechte plaats” moest wezen. Als familielid. maatschappelijk, persoon en als chef voor zijn ondergeschikten werd hij geprezen en door mannen van zijn vak hooggeacht om zijn uitgebreide kennis. Wat zou men nog meer verlangen? Met algemeene stemmen werd hij benoemd.”

Deze genotuleerde uitspraak van het Bestuur is volkomen bewaarheid geworden. De heer Stienstra heeft zich geheel aan de fabriek gegeven en ervan gemaakt wat er van is geworden. Het was dan ook een groot verlies, toen hij op 15 Februari 1927 plotseling overleed.

Wijlen de heer J. Stienstra, de vader van den tegenwoordigen Directeur, die zeer veel tot den bloei der fabriek heeft bijgedragen.

Het Bestuur heeft in samenwerking met den heer Stienstra rustig doorgewerkt. En ofschoon velen hun beste krachten aan de oprichting hebben gegeven, meenen we toch een drietal aan de vergetelheid te moeten ontrukken, een drietal, dat zich buitengewoon heeft ingespannen, n.l. wijlen de heeren E. Haitzma Mulier, toenmalig Burgemeester, J. G. ten Houten, Bankier, en H. J. Oonk, Hoofd der Openb. School te Meddo, terwijl de heer J. B. Roelvink, notaris alhier, de heeren met juridische raadgeving ter zijde stond.

Geleidelijk kwam de fabriek tot stand en in de notulen van de vergadering van 2 Maart 1895 staat heel simpel bij andere besproken punten:

Aanvang der werkzaamheden, welke wordt bepaald op Dinsdag 5 Maart.

Zoo is dan op 5 Maart 1895 de boterfabriek na heel veel inspanning en tegenwerking in werking gesteld.

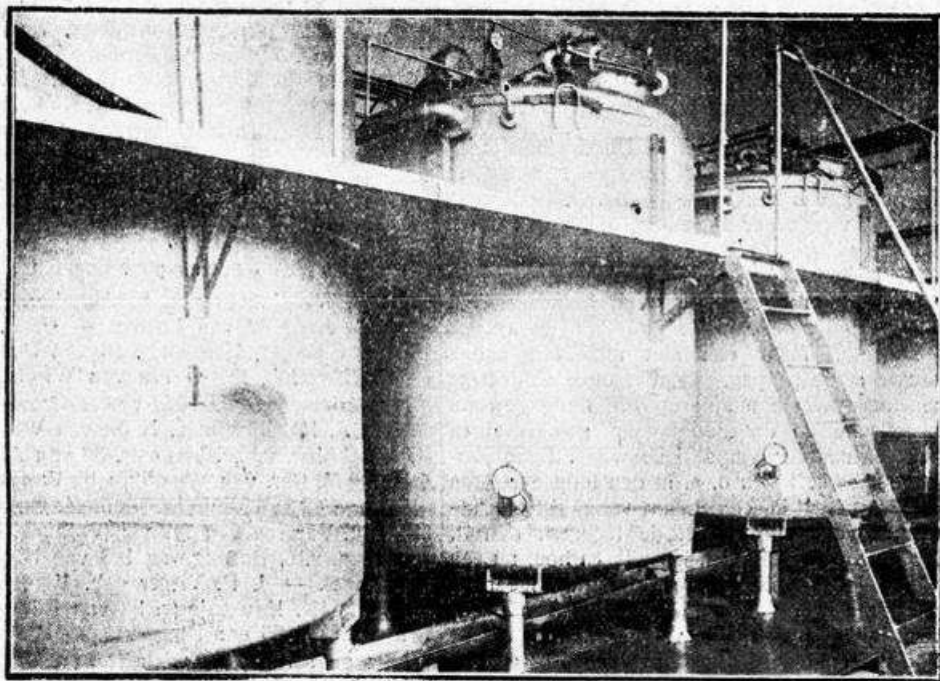
De landbouwers keken wantrouwend naar de fabriek. Zou men daar de boter wel goed uit de melk halen? was steeds hun vraag. Maar het ergste was nog dat men de melk aan de fabriek leverde en de boter moest terugkopen! En dan iets eten dat een ander bereid had! Zou erg was het zelfs, dat het „de juffrouw van de meester” kwalijk genomen werd, dat deze durfde te beweren, dat de fabrieksboter beter smaakte dan de door de boeren eigen gekamde.

Enkele cijfers.

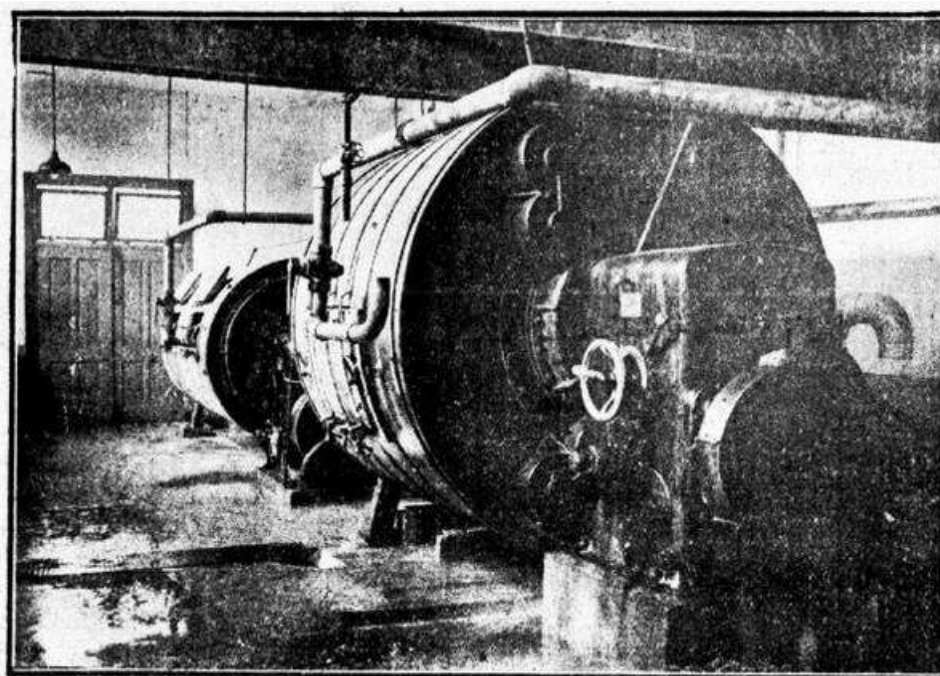
De hedendaagsche Winterswijkse landbouwer zal zich thans nauwelijks kunnen voorstellen, dat in de notulen van het beginstadium der fabriek met groote vreugde werd, geconstateerd, dat melk van 820 koeien in de fabriek werd verwerkt. Thans leveren circa 1400 leden de melk van hun koeien aan deze fabriek. Dagelijks wordt deze melk door niet minder dan 111 wagens naar de fabriek vervoerd. In de beginjaren bedroeg het aantal melkritten slechts 11.

Het eerste jaarverslag vermeldt, dat er ongeveer 585.000 kg melk was verwerkt. De W. C. Z. verwerkt thans 20.000.000 kg melk per jaar. Deze cijfers vormen het beste bewijs, dat de fabriek zich in de belangstelling van iedere landbouwer mag verheugen.

Als gevolg van deze groote groei zijn natuurlijk in den loop der jaren de fabrieksgebouwen uitgebreid en dientengevolge de machinerieën gemoderniseerd of vernieuwd.

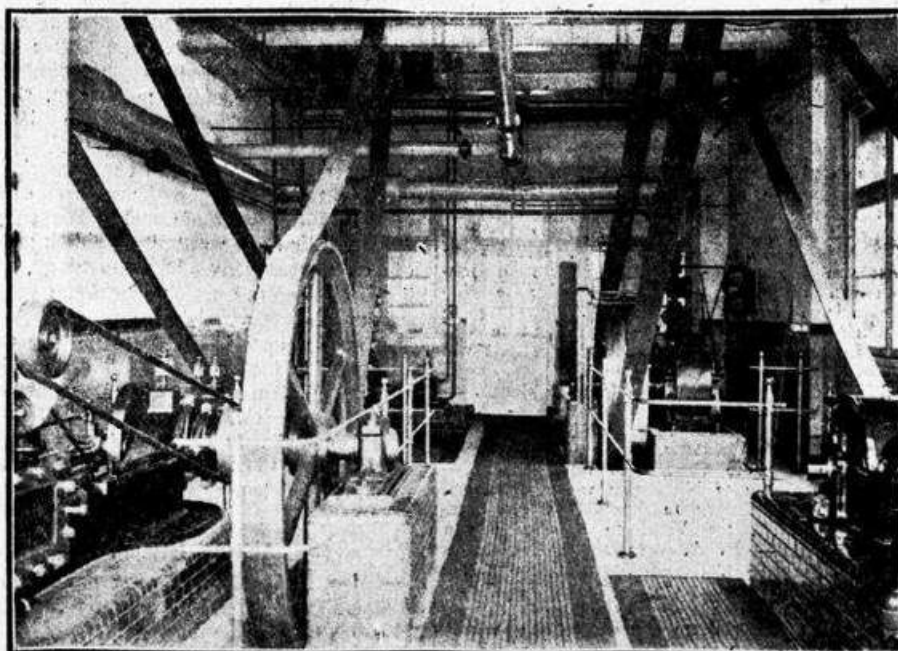
Een kijkje in de ruime frissche roomzuurkamer.

Twee groote machinaal gedreven karnen geven dagelijks groote hoeveelheden boter.

Hard wordt er des morgens gewerkt om de volle melk aan en de ondermelk van de fabriek weg te voeren.

Een kijkje in de mooie ruime machinekamer, waar de machines 40 jaar lang hebben gedraaid voor de verwerking van de melk.

Goede afzet van boter.

De afzet van de boter is steeds aangewezen geweest op den uitvoer naar het buitenland. De afzet van de boter is zoo goed en overtreft zelfs de productie. Herhaaldelijk zal de directie zich genoodzaakt boter bij te koopen ten einde de cliënten te kunnen bedienen. Ook thans in deze moeilijke tijden blijkt de afzet van boter niet verminderd te zijn.

Zoo is dan de Winterswijksche Coöperatieve Zuivelfabriek van een kleine inrichting, gegroeid tot een groote fabriek, welke het vertrouwen der Winterswijksche landbouwende bevolking geniet.

Het is dan ook buiten twijfel of op 5 Maart zullen de landbouwers uiting geven aan hun erkentelijkheid jegens de directie der fabriek, die niet geschroomd heeft datgene te doen, dat in het belang der fabriek was.

Hieronder laten wij de lijst van bestuursleden, enz. volgen:

Directeur: J. Stienstra, vanaf de oprichting tot zijn overlijden 15 Februari 1927.

Van 16 Februari 1927 waarnemend Directeur H. Stienstra, welke op 3 October 1927 benoemd werd tot Directeur.

Eerste Bestuur 29 September 1894, datum van oprichting.

Voorzitter: E. Haitsma Mulier.

Penningmeester: J. G. ten Houten.

Secretaris: H. J. Oonk.

Bestuurders: R. H. J. Tenkink; G. J. Nijweide; J. G. Bessinkpas; J. W. Esselink, Henxel; J. A. te Peele; L. D. Bessinkpas; J. W. Roerdink, Ratum; G. Rosen, Miste; J. W. Heesen.

Van 4 Juni 1895:

Eereleden: E. Haitsma Mulier, in 1895 weer bedankt, en J. G. ten Houten tot 19 Maart 1922; overleden.

Voorzitter: J. B. Nijenhuis tot 1 Januari 1901.

Secretaris: H. J. Oonk tot 1 Januari 1905.

Bestuurders: G. Rosen tot 1 Januari 1905; L. D. Bessinkpas tot 21 Juli 1909, bedankt; van 1 Januari 1901 Voorzitter, G. J. Koldewij tot Januari 1905; J. A. te Peele tot December 1901, overleden.

Bestuurders;

Van 1 Jan. 1901: G. J. Nijweide tot 1 Januari 1904.

Van 1 Jan. 1902: A. Esselink tot 1 Jan. 1918.

Van 1 Jan. 1904: J. H. ten Haken.

Van 1 Jan. 1905 Voorzitter: H. J. Nijenhuis tot 1 Januari 1926.

Bestuurders:

Van 1 Jan. 1905: J. W. te Gussinklo tot juni 1905, overleden, en A. Weerkamp.

Van 7 Nov. 1905: J. W. van Eerden tot 1 Januari 1929.

Van 1 Jan. 1910: Voorzitter 7. G. Mensink.

Van 1 Jan. 1918: J. G. Hijink.

Van 1 Jan. 1926: H. J. ten Hagen.

Van 1 Jan. 1929: J. H. Roerdink tot 1 Januari 1932.

Van 1 Jan. 1932: B. H. van Lochem.

Commissarissen:

Van 4 juni 1895: J. W. van Eerden, Meddo tot 7 November 1905; J. Esselink, Dorpbuurt, overleden in 1898; J. W. Roerdink, Ratum tot 1 Januari 1898; J. J. H. Lageschaar, Vragender tot 1 Januari 1899; J. G. Esselink, Kotten, overleden in 1899; J. G. Bessinkpas, Huppel tot 1 Januari 1905; H. J. Hesselink, Brinkheurne tot 1 Jan. 1906; A. Hijink, Woold tot 1 Januari 1906; J. G. Mensink, Miste tot 1 Januari 1910.

Van 1 Jan. 1898: J. H. Boeijenk, Ratum tot 1 Januari 1901.

Van 1 Januari 1899: J. H. Grevink, Dorpbuurt tot 1 Jan. 1904, en C. te Kronnie, Corie tot 1 Jan. 1902.

Van 1 Januari 1900: J. H. Ros, Kotten tot 1 Januari 1902.

Van 1 Januari 1901: J. W. Boeink, Ratum tot 1 Januari 1907.
 Van 1 Januari 1902: J. W. Heesen, Komen tot 1 Januari 1903, J. L. Kammeijer, Corle tot 1 Januari 1929.
 Van 1 Januari 1903: T. G. Hesselink, Kotten tot 1 Januari 1914.
 Van 1 Januari 1904: G. J. Samberg, Dorpbuurt, overleden 3 November 1915.
 Van 1 Januari 1905: M. Hijink, Huppel tot 1 Januari 1923.
 Van 1 Jan. 1906: J. H. Boeijink Meddo tot 1 Jan. 1925; B. Kruisselbrink, Woold, bedankt 20 Dec. 1910.
 en G. J. Streek, Brinkheurne tot 4 Maart 1909.
 Van 1 Januari 1907: J. B. te Voortwis, Ratum, bedankt December 1911.
 Van 4 Maart 1909: J. H. Roerdink, Brinkheurne tot 1 Januari 1929.
 Van 25 Febr. 1910: H. W. Wikkerink, Miste tot 1 januari 1927.
 Van 15 Maart 1911: J. W. Meerdink, Woold tot 1 Januari 1927.
 Van 1 Januari 1912: J. H. W. te Raa, Ratum, tot 1 Januari 1913.
 Van 1 Jan. 1913: J. G. Boeijenk, Ratum
 Van 4 Mei 1914: J. H. Nijenhuis, Kotten tot 1 Januari 1926.
 Van 1 Jan. 1916: J. H. Oonk, Dorpbuurt
 Van 1 Januari 1923: H. J. ten klagen, Huppel tot 1 Januari 1926.
 Van 1 Jan. 1925: J. H. Overkamp, Meddo
 Van 1 jan. 1926: Joh. Eelink, Maathuis, Kotten
 Van 1 Maart 1926: B. ten Pas, Nijenhuis, Huppel
 Van 1 Jan. 1927: J. D. te Winkel, Benninkhuisje, Miste, en H. J. Lammers, Weekamp, Woold.
 Van 1 Januari 1929: G. Kruisselbrink, Miste, Corle.
 Van 14 Maart 1929: J. W. Vriesen, Bennink, Brinkheurne.

De Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek viert feest

40-jarig bestaan herdacht. – De heer J. G. Mensink benoemd
tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau

Een drukke receptie. En een bijzonder geslaagde feestavond.

WINTERSWIJK. Op feestelijke wijze werd gister, Dinsdag, door bestuur, leden en personeel het 40-jarig bestaan van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek herdacht.

Bij die gelegenheid is weer eens zeer duidelijk naar voren gekomen welk een belangrijke plaats de zuivelfabriek in de landbouw inneemt.

Als uiterlijk teken van dit gedenkwaardig jubileum wapperde die dag de driekleur van het fabrieksgebouw, terwijl voorts een mooie erepoort door het personeel voor de fabriek was opgesteld.

Des middags had in de Sociëteit „*de Vrijheid*” een buitengewoon druk bezochte receptie plaats. Talloos vele bloemstukken sierden de receptiezaal. Onder de zeer velen, die bestuur, directie en commissarissen hun gelukwensen kwamen aanbieden, merkten wij o.a. op het college van B. en W. der gemeente Winterswijk; Ir. A. Hylkema, rijkszuivelconsulent te Zutphen; de besturen der verschillende landbouworganisaties; de beide plaatselijke dierenartsen, de heren Bos en Lammers; Ir. B. de Hoogh, directeur der R. L. W. school te Winterswijk en voorts tal van vooraanstaande ingezetenen.

Het voltallige personeel der fabriek dat een fraaie poort had opgericht.

De huidige eminente Directeur, de heer H. Stienstra.

Een avondfeest.

Des avonds vond in het Feestgebouw een feestbijeenkomst plaats, waarvoor eveneens een zeer grote drukte heerste. In de zaal waren enkele luidsprekers aangebracht, zodat 't besprokene duidelijk verstaanbaar was.

Deze avond werd geopend, door de voorzitter, de heer J. Cr. Mensink.

Openingswoord van den heer J. O. Mensink.

Deze wees er op, dat hij in de laatste ledenvergadering had meegedeeld, dat het in de bedoeling lag van het Bestuur om op 5 Maart ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan een ledenvergadering te houden. De Directeur had gezorgd, dat alles voor deze datum in orde was om te vergaderen. Doch het bleek al spoedig, dat ook de dames naar deze vergadering wensten mee te gaan, om ook deze herdenkingsvergadering bij te wonen. Het Bestuur besloot daarom maar geen vergadering, doch een herdenkingsavond te houden.

Op 5 Maart 1895, aldus de voorzitter, heeft de fabriek de vrouwen het karnwerk uit handen genomen, en dat zij dit gebeuren ook willen herdenken is begrijpelijk.

In de Bestuursvergadering zijn de notulen van de 20 eerste vergaderingen voorgelezen en hieruit is gebleken, dat er met grote kracht en volharding door de voormannen van de fabriek is gestreden om de fabriek tot stand te krijgen en goed te doen functioneren. En ook om die redenen, dat men daarin volkomen is geslaagd, heeft het Bestuur gemeend de herdenkingsdag niet ongemerkt voorbij te mogen laten gaan.

Spr. wenscht allen in het bijzonder de dames een prettige avond en geeft dan 't woord aan de heer W. Boxem voor het uitspreken van een feestrede.

Feestrede van den heer W. Boxem.

De heer Boxem begon met te zeggen: De Boterfabriek heeft 40 jaar bestaan, daarvoor een driewerf hoera! Aan dit verzoek werd geheel voldaan.

Spr. wees er vervolgens op, dat Dr. Drost een bekend Duitsch landbouwkundige vroeger gezegd heeft, dat de Nederlandse boer een tekort had aan socialen zin. In het laatst der 19e eeuw is hierin echter verandering gekomen. Men kreeg toen inzicht in coöperatie en begreep de noodzakelijkheid hiervan, zodat in 1886 de eerste boterfabriek is opgericht. Tegenstanders beweerden, dat de veehouderij er door te gronde zou gaan. In 1888 werden de leden van een boterfabriek nog stoomdieren genoemd.

In de jaren 1875-'80 werden er zeer slechte prijzen gemaakt voor de zuivelproducten, ten gevolge van de inferieure kwaliteit. De botermaaksters (de vrouwen) werd hiervan de schuld gegeven. De feiten hebben echter bewezen, dat de melkbereiding niet deugde en dat er grote knoeierijen in de handel plaats vonden. De Deense boter was veel beter en men kreeg daar dan ook een veel betere prijs. Men kwant zodoende tot het inzicht, dat meer theoretische kennis nodig was.

Men stelde zuivelleraren aan, die op de boerderijen onderwijs kwamen geven. Ook de fabrieksmatige bereiding van boter was veel beter en zodoende verrezen de zuivelfabrieken, dat meest particulier waren. Het bleek, dat het een winstgevend zaakje was, en al spoedig werden voor gemeenschappelijke rekening fabrieken gebouwd, die snel zijn toegenomen.

Door de G.O.M. v. Landbouw is ook een zuivelschool in het leven geroepen.

Ook in Winterswijk voelde men behoefte aan meer kennis en in 1891 werden op de boerderijen van de heren Mennink in Corle en de Wed. Smalbraak te Brinkbeurne lessen gegeven, waar vele vrouwen en meisjes naar toe gingen.

Bestuur, Commissarissen en Directeur en Echtgenooten te midden der vele bloemen, welke waren aangeboden.

En zo is men geleidelijk gekomen tot de eerste vergadering op 24 April 1894, waaruit de fabriek is geboren.

Spr. releveerde de oprichting, waarbij sterk naar voren kwam de grote moeilijkheden; die er aan verbonden waren. Door de oprichting zijn echter de belangen van de landbouwer en die van de gehele gemeente ten zeerste gediend geworden. De veehouderij is sinds de inwerkingstelling der fabriek het hoofdvak geworden. Heide werd in groene weide omgezet. De levensvoorwaarden der landbouwers zijn geweldig vooruitgegaan. De gehele gemeente heeft de vruchten geplukt van de oprichting. De boterfabriek is geworden de kurk, waarop de landbouw drijft.

Hierna behandelde spr. meer het technisch gedeelte van de fabriek als de vetgehaltebepaling, waarover de boeren nog wel eens mopperen, hoe primitief dit vroeger was en hoe goed of dit thans is geregeld. Ook het melkvervoer heeft in de vergaderingen herhaaldelijk een punt van bespreking gevormd. Dan was het de slechte weg, een slechte kruiwagen, het opgraven van een weg, of het te vroeg rijden, welke het Bestuur hoofdbrekens kostte. In dit verband wees spr. erop, dat de heer G. Eijssink uit Meddo 40 jaar lang melkrijder was geweest, met 1 jaar onderbreking.

De boterfabriek heeft ook het onderwijs niet vergeten en meegewerkt aan de totstandkoming van de Rijkslandbouwwinterschool.

Hierna gaf spr. een beschouwing over de ontwikkeling der fabriek. In 1896 werd f 4 miljoen K.G. melk verwerkt en in 1934 over de 20 miljoen. Ook laat spr. de gemaakte prijzen de revue passeren en wijst er op, dat de fabriek over f 26.000.000 heeft uitbetaald aan de leden, en geeft met voorbeelden aan wat of deze cijfers eigenlijk betekenen. Thans zijn de prijzen slecht. Echter heeft men in 1934 weer 1 ct meer kunnen uitbetalen per K.G. boter dan in 1933. Moge dit, aldus spr., het morgenglorien zijn van een betere dageraad.

De oprichters en de Directeur herdacht.

Hierna herdacht spr. de verschillende oprichters, o.a. Haitsma Mulier, de le Voorzitter; de heer J. G. ten Houten, Vice-Voorzitter die als om strijd streden voor de belangen der boeren, evenals de Secretaris de heer H. J. Oonk, Hoofd der school te Meddo en de heer J. B. Roelvink. De landbouw dienen is een mooie taak, doch vaak ondankbaar. Dit heeft vooral de Secretaris ondervonden. Een 45-tal veehouders hebben naast genoemde heren hun beste krachten gegeven aan de fabriek. Zij kunnen trots zijn dat het kleine plantje is uitgegroeid tot een grote boom. De overledenen hebben ons een erfenis gelaten van het grootste belang.

In gloedvolle bewoordingen herdacht spr. de overleden Directeur de heer J. Stienstra, en tekende hem als een bekwaam leider, een buitengewoon technicus, een handige koopman, een krachtig spreker op vergaderingen. Hij was later een vraagbaak voor vele collega's. hij heeft in praktijk gebracht het pasteuriseren van de room, hij was de vinder van het apparaat van bepaling van zuurheid en voor de bepaling van de zindelijkheid. Hij was de ziel en de stuwkracht der fabriek. De boterfabriek was zijn levenstaak. Met vergulde letters staat zijn naam in de annalen der fabriek vermeld.

Nadat spr. de verschillende Bestuursleden had gefeliciteerd, richtte hij zich tot de huidige Directeur den heer H. Stienstra, die op 15 Febr. 1929 is benoemd. Spr. weet, dat hij zich met volle energie aan zijn taak geeft. Moge het U gegeven zijn de voetsporen van wijlen Uw vader te volgen, aldus spr.

De verhouding tussen de leden en de fabriek is goed. Er drijft wel eens een donderbui, doch deze werkt luchtzuiverend.

We leven in een zware storm. De fabriek is de kurk waar alles op drijft. Door de storm gaat deze wet eens onder water, doch komt ook weer boven. De in nood verkerende roepen om hulp en menen dat het einde nadert. Doch is er dan geen geloof en vertrouwen meer? De crisis zal verdwijnen en dan zal de kurk weer drijven, rustig drijven. Laten we eendrachtig samenwerken om deze tijden door te komen, want alleen „Eendracht maakt Macht”.

Een serenade.

Onderwijl was de muziekvereniging „Excelsior” gearriveerd, die geheel onverwachts de jubilerende vereniging een serenade bracht. De voorzitter, de heer J. Miedema complimenteerde de W. C. Z met haar jubileum en wees er op, dat de fabriek een zeer belangrijke plaats inneemt in de industrie. Boter en muziek zijn zeer verschillend. De reden echter, dat „Excelsior” deze serenade brengt, vindt zijn oorzaak in het feit, dat „Excelsior” haar ontstaan aan de boerenbevolking heeft te danken.

Spr. besloot niet te zeggen, dat hij hoopte dat de zuivelfabriek mag blijven bloeien ten heil der bevolking.

Burgemeester Bosma voert het woord.

De heer J. G. Mensink benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Vervolgens nam burgemeester Bosma het woord. Spr. zei het op prijs te stellen aan deze feestvergadering deel te nemen en voerde hier gaarne het woord. Allereerst deelde spreker mee, dat het H. M. de Koningin had behaagd om de voorzitter, de heer J. G. Mensink, die gedurende 40 jaar zijn beste krachten aan deze fabriek heeft gegeven, te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Nadat burgemeester Bosma de heer J. G. Mensink het hoge onderscheidingsteken had opgespeld, zongen de aanwezigen de heer Mensink staande het Wilhelmus toe.

40 jaren lang, aldus vervolgde burgemeester Bosma zijn rede, is de zuivelfabriek 'n sieraad geweest voor Winterswijk. Spr. wenste dan ook een eerbiedige hulde te brengen aan de oprichters. Er zijn er nog in de zaal, die hierin een aandeel hebben gehad. Ook hun een woord van dank.

Spr. hoopte, dat men de moeilijke tijden te boven zal komen, en dat de fabriek in lengte van jaren nog een zegen mag blijven voor de gehele gemeente.

De voorzitter dankt.

De voorzitter, de heer J. G. Mensink, bracht in de eerste plaats dank aan H. M. de Koningin voor de onderscheiding, hem ten deel gevallen. Ook bracht hij dank aan de Burgemeester voor zijn woorden tot hem en de fabriek gericht. De leden zijn de oorzaak, aldus spr., dat ik gedecoreerd ben.

Steeds hebben zij spr. om de drie jaar herkozen, waarvoor hij hun thans nog eens hartelijk dank wil brengen.

Hierna besteedde de burgemeester nogmaals het podium en deelde mee dat een conflict tussen een lid en het Bestuur geheel is opgelost, omdat het op een misverstand berustte. Deze mededeling werd met applaus begroet.

De sympathieke voorzitter de heer J. G. Mensink, die benoemd is tot ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Diverse toespraken.

Hierna voerde nog het woord de heer W. A. Willink, voorzitter der G. O. M. v. L., die er op wees, dat de G. O. M. v. L. een zeer groot aandeel heeft gehad in de oprichting. Het doet spr. genoegen, dat het bedrijf zo bloeiend is en dat de goede verstandhouding tussen de landbouwers en de fabriek en ook tussen de fabriek en de Maatschappij van Landbouw zo is te roemen. Als blijk van waardering overhandigde hij de Directeur een souvenir, daarbij de hoop uitsprekende, dat hij de fabriek tot nog groter bloei zal mogen brengen.

Dr. B. de Hoogh wees op het grote belang van de W. C. Z. Zij heeft steeds een open oog gehad voor de culturele belangen der bevolking. Het landbouwhuishoud-onderwijs heeft zeer veel steun ondervonden. o. a. bij de verbouw van de keuken. Als bewijs van dankbaarheid hebben de meisjes van de cursus dezen avond de bediening op zich genomen.

Gezellig samenzijn.

Tot slot was er een gezellig samenzijn. De toneelvereniging „Oefening baart kunst” te Miste voerde op het toneelstukje „Hoog geleerden”, dat een beeld gaf van de huidige toestanden, terwijl „Ons Genoegen”, Woold, opvoerde „Wie zol daar arg in hebben”. Beide toneelstukjes oogstten een zeer dankbaar applaus.

Met een kort woord van dank sloot de voorzitter omstreeks 11 uur deze herdenkingsbijeenkomst.

Zo behoort dan deze herdenking tot het verleden. En het dient gezegd te worden, dat het Bestuur een herdenkingsfeest heeft georganiseerd, geheel passende in het kader der omstandig-

heden, waarin wij thans leven. Een feest, dat nog lang bij de landbouwers in herinnering zal blijven voortleven.

Mogen de tijdsomstandigheden zich spoedig wijzigen, opdat het bedrijf zich in zijn volle kracht kan ontplooiën

De Graafschap Bode 1935-03-15

WINTERSWIJK.

40-jarig jubileum.

— Bijna tegelijk met het 40-jarig jubileum der Boterfabriek zal ook de heer J. W. Kappers zijn jubileum vieren. A.s. Maandag 18 Maart zal het 40 jaar geleden zijn dat hij zijn functie van Botermaker aan de **Zuivelfabriek** aanvaardde. Hij heeft de gehele fabriek zien uitgroeien vanaf het beginstadium totdat wat het thans is. Honderdduizenden K.G. boter zijn door hem verwerkt. We betwijfelen niet of het zal den vlijtigen en plichtsgetrouwen jubilaris dien dag aan belangstelling niet ontbreken!

De Gelderlander 1935-09-20

FOKVEEDAG TE WINTERSWIJK

EEN ZEER GOED GESLAAGDE WAPENSCHOUW

Zoo werd dan Dinsdag op het terrein bij de uitspanning „Jaspers” aan den Groenloscheweg te Winterswijk, de aangekondigde Fokveedag gehouden.

Het aantal inzendingen bedroeg voor Winterswijk het respectabele aantal van 213 stuks vee.

Dat het houden van een Fokveedag in breeden kring waardeering en medeleven ondervindt, bleek wel uit het groot aantal personen, dat in het eere-comité had zitting genomen, alsmede verschillende ter beschikking gestelde eere-troepen.

Om goed tien uur nam na den heer G. C. Bent, voorzitter van het Centraal Instituut voor Melkonderzoek, de heer Mensink, voorzitter der Coöp. Winterswijksche **Zuivelfabriek** het woord. Spr. neemt dan nog eens in 't kort de algemeene toestand onder de loupe, en zegt dat ook het devies der boeren bijna steeds luidt „klagen klagen”. Spr. had b.v. in een plaats waar een fokveedag werd gehouden boeren thuis getroffen en had de betrokkenen er op gewezen, dat ze op zoo'n dag niet thuis, maar op het terrein, waar de fokveedag werd gehouden, hoorden. Op deze manier konden zij hun kennis, wat weer hun bedrijf ten goede kwam, vergrooten.

De Graafschap Bode 1935-11-13

Verslag lezing dir. H. Stienstra W.C.Z.: 'crisiswetten'

WINTERSWIJK. Door het Bestuur der Zuivelfabriek was alhier op j.l. Maandag een vergadering belegd in café Kammeren, waar de Directeur, de heer H. Stienstra, een lezing hield in verband met de crisiswetten en het gevolg hiervan voor de fabriek.

De heer G. Mensink, voorz. der fabriek, gaf eerst een korte inleiding en verwelkomde het zeer talrijke publiek, waarna hij het woord gaf aan de directeur.

Deze begon met te zeggen dat de crisiswetten ook de zuivelfabriek een kolossale hoop werk en moeite hadden bezorgd, en dat verscheidene mensen de dingen niet begrijpen en op de fabriek komen vragen, doch daar er telkens nieuwe dingen bijkomen, had men gedacht dat het zijn nut kon hebben op buurtvergaderingen zulks te bespreken en inlichtingen te verstrekken.

Allereerst werd besproken de betaling per melkvet op aanschouwelijke duidelijke wijze werd ons voorgerekend op welke manier de hoeveelheid melkvet wordt bepaald, waarnaar de uitbetaling is geregeld. Dat hiernaar betaald wordt is voorschrift der Zuivelcentrale, waaraan niets valt te veranderen.

Op 29 Dec. e.k. begint de melksteunbeperking, welke voor onze Gemeente 15½ pct. bedraagt. Door de plaatselijke commissies wordt voor ieder leveranceer bepaald hoeveel kg. melkvet mag geleverd worden. Deze bepaling is gebaseerd op de jaren 1933-1934. De leden wordt aangeraden zelf zoveel mogelijk te controleren of de hoeveelheid opgegeven melkvet op de afrekening juist is, om alle mogelijke vergissingen te voorkomen. Zijn de vastgestelde hoeveelheden melkvet verbruikt dan krijgt men voor zijn overige melk volgens de bepaling die nu geldt, zoo iets als f 1,60 á f 1,85 per 100 Liter melk, dus dit is al heel weinig.

Ieder lid krijgt de eerste 7 maanden eens per maand, de overige maanden zelfs om de 14 dagen bericht van den stand van zaken, hoeveel er geleverd is en nog geleverd mag worden om voor crisissteun in aanmerking te komen. Dat dit voor de fabriek veel werk meebrengt, is te begrijpen. Een boekhoud-machine werd reeds aangekocht, waardoor vergissingen tot een minimum worden beperkt.

Nu is het nog weer zo, de crisiscentrale betaald alle te maken onkosten. De korting melkvet die globaal 15½ pct. bedraagt, kan echter voor sommige bedrijven variëren tussen de 5 en 40 pct., al naar omstandigheden en omvang van het bedrijf. Spreker wijst vervolgens nog op het karnverbod. Jammer is het dat leden van de fabriek wel te controleren zijn, wat levering in afgelopen jaren betreft, de zoetboeren echter niet.

Verder wordt er nog op gewezen dat bij een slechte melkgift per jaar men niet zijn nog te leveren kg. melkvet aan anderen kan overdoen.

Door een ambtenaar der centrale wordt telkens op de fabriek contróle toegepast op vetgehalte enz.

Na nog gewezen te hebben op zijns inziens verkeerde wijze dat op 29 Dec. inplaats van op 1 Juni de beperking wordt begonnen, werden de leden op het hart gedrukt in de vervolge de formulieren ter invulling aangeboden, zo spoedig mogelijk terug te bezorgen en zodoende aan de goede gang van zaken mee te werken **wordt begonnen met het vertonen van lichtbeelden betreffende de fabriek in en uitwendig**, boterbereiding enz., dat wel in de smaak viel.

Bij monde van de voorz. wordt dan ook dank gebracht aan de heer Stienstra voor de moeite zich getroost, evenzo aan de heer Radstake, hoofd der school te Miste voor het vertonen der lichtbeelden en de aanwezigen voor de betoonde aandacht.

Ten slotte vertoont de heer v. d. Post, vertegenwoordiger der Minimac Brandblusapparaten, een serie plaatjes betrekking hebbende op de goede werking van bovenbedoelde apparaten. Hierna volgt sluiting.

De Graafschap Bode 1935- 11-18

WINTERSWIJK.

Aanbesteding melkvervoer.

— Uitslag aanbesteding melkritten ten behoeve van de Winterswijksche Coöperatieve **Zuivelfabriek** over het jaar 1936, ten overstaan van notaris R. J. W. Hesselink te Winterswijk.

Ritten:	Namen:	Bedrag:
No. 1.	H. J. A. Leurdijk en M. Wildenbeest	f 1.15
2.	B. W. Walvoort	0.90
3.	S. J. Wiggers	1.70
4.	H. J. Overmars	1.05

109.	H. J. Ros	0.95
110.	G. Maas/G. W. Blekkink	0.95
111.	R. Tolkamp	1.—
112.	H. J. Ros/H. J. ten Dolle	0.80
Totaal f 118.— per dag, hetwelk f 4.60 per dag minder is dan over het jaar 1935.		

De Graafschap Bode 1935- 11- 29

AALTEN.

Economie-cursus.

— Woensdagavond is de eerste les gehouden van den cursus in Economie, die georganiseerd is door de afd. Aalten van de Geld. Ov. Mij. van Landbouw. De lessen worden gegeven door den heer Dr. H. Stienstra, directeur der Coöp. **Zuivelfabriek** te Winterswijk, en vinden plaats in één der lokalen van de Openbare School.

De Graafschap Bode 1935- 12- 11

CORLE.

Lezing van den heer Stienstra.

— Maandagavond werd in het Feestgebouw alhier een vergadering gehouden van leden der Winterswijksche **Zuivelfabriek**, waar de directeur, de heer H. Stienstra, een lezing hield. Allereerst werd duidelijk gemaakt de betaling per melkvet, zooals die volgens voorschrift der Centrale geregeld is. Gesproken werd over het vele werk, dat de melksteunbeperking aan de fabriek bezorgd had. Op het oogenblik is deze opgeheven, wat er evenwel nog gebeuren zal is onzeker, de plaatselijke commissies moeten nog de gegevens verstrekken voor melklevering van de voorgaande jaren. Dus er zit nog wel iets achter. Verder werd besproken de boterhandel. In het afgelopen jaar was deze aangewezen op het binnenland, Engeland en Duitschland, en wat vroeger nooit gebeurde, Amerika. Engeland neemt op het oogenblik geen boter meer af door den grooten toevoer van Australische boter, die op het moment goedkooper is; dit duurt echter meestal maar een paar maanden, dan houdt deze aanvoer op. Op het oogenblik hebben we er een nieuwe klant bijgekregen en wel België, in welk land de invoer vrij is gesteld. Er is dan ook naar boter een goede vraag. Er is zelfs een aanzienlijk tekort, de fabriek alhier kon met genoegen een 200 vaten per week meer plaatsen.

Eenige vragen door de aanwezigen gesteld, werden zeer naar genoegen beantwoord. Als slot werden een serie lantaarnplaatjes vertoond door den heer Radstake uit Miste, welke verduidelijkt werden door den directeur. De heer B. H. van Lochem, bestuurslid, sprak woorden van dank tot den directeur voor zijn interessante lezing. Hierna sluiting.

Verslag – slecht bezochte – alg. verg. W. C. Zuivelfabriek.

WINTERSWIJK.- Zeer zeker ten gevolge van het feit, dat de Directeur de heer **Drs. Stienstra** in de verschillende buurtschappen lezingen heeft gehouden was de algemene vergadering, welke Maandagavond in café „*De Harmonie*” werd gehouden slechts zeer matig bezocht.⁶

De voorzitter, de heer **J. G. Mensink**, opende de vergadering met een hartelijk welkom, waarna de secretaris de heer J. H. ten Haken de notulen las, welke onveranderd en onder dank aan de steller werden goedgekeurd.

De bestuursverkiezing had tot resultaat, dat de aftredende heren A. Weerkamp en J. G. Hijink, met respectievelijk 27 en 24 stemmen van de 28 uitgebrachte geldige stemmen werden herkozen. Beide heren waren bereid om de functie weer te aanvaarden.

De verkiezing van commissarissen had tot resultaat dat voor Woold herkozen werd de heer H. J. Lammers; voor Miste werd herkozen de heer J. D. te Winkel, en voor Brinkheurne de heer J. W. Vriesen.

De in- en uittree-gelden voor 1936 werden weer onveranderd vastgesteld, n.l. de intreegelden op f 20 tot f 14 per koe en de uittreegelden op f 10 per koe.

Hierna was het woord aan den Directeur. Tot 15 Dec. 1935 is aan de fabriek 283.629 kg melk meer verwerkt dan in 1934 tot dien datum. In 1935 werd tot 15 December dan ook 33.935 kg boter meer gemaakt.

Van de fabriek is niets bijzonders te vertellen.

Van de melksteunbespreking is nog niets bekend, evenmin als van de afslachting van 100.000 runderen. In dit verband wijst spr. op de T.B.C. vereniging. Vorig jaar is deze vereniging opgericht met 1343 leden. Nu echter het verplichte onderzoek op T.B.C., een keer per jaar moest worden toegepast, hebben zich maar 256 leden bereid verklaard dit te doen, dus om lid te blijven van de vereniging.

In Friesland acht men de prijzen van de melkproducten bevredigend, en meent men zelfs uit de verhoging van de pachtprizen te moeten constateren dat de vooruitzichten goed zijn. Of het waar is? Een verblijdend teken acht spr. het dat Engeland 10 stuks stamboekvee heeft aangekocht.

Een der leden vraagt of het niet mogelijk is om de leden goedkoper boter te verschaffen, zulks om het gebruik van margarine tegen te gaan, of liever in het geheel weg te krijgen, b.v. 1 kg in de 14 dagen tegen margarineprijs.

De Directeur wees er op, dat de leden de boter gemiddeld 15 ct. per kg goedkoper krijgen. Een totale bestrijding zou gaan in een klein dorp, zoals in Drenthe, doch niet hier. We kunnen hier de winkels die margarine verkopen niet boycotten. De bestrijding der margarine kan niet plaatselijk, doch moet centraal geschieden, door een goede prijsverhouding en door een productie-beperking, hetgeen vanuit Den Haag geregeld moet worden.

Langdurig werd over deze kwestie gediscussieerd met als resultaat dat een en ander nader door het Bestuur overwogen zal worden.

6 28 van de 1400 leden! – zie eind vd. tekst (ZHN.)

Binnenkort zal een propaganda gevoerd worden voor het gebruik van natuurboter. Hiervoor zal een Commissie in het leven worden geroepen uit de G.O.M.v.Landbouw, A.B.T.B. en C.B.T.B. met de Burgemeester als voorzitter en de heer Stienstra als secretaris.

Na enkele zaken van huishoudelijke aard besproken te hebben sloot de voorzitter onder dank voor de aangename discussie de door 28 van de 1400 leden bezochte vergadering,

Verslag Ledenvergadering van de Winterswijkse CZ.

WINTERSWIJK.- Dinsdagavond werd in Café Piek een algemene ledenvergadering gehouden van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek, welke zich in goede belangstelling mocht verheugen.

Nadat de Voorzitter, de heer **J. G. Mensink**, de vergadering met een kort woord had geopend, las de Secretaris, de heer J. H. ten Haken, de notulen, die onveranderd en onder dank werden goedgekeurd.

Aan de orde kwam hierna de verkiezing van commissarissen. Voor Meddo was aftredend de heer J. H. Overkamp, die met 19 van de 20 stemmen werd herkozen; voor Ratum werd herkozen de heer J. G. Boeijink met 12 van de 13 stemmen en voor Dorpbuurt werd herkozen de heer J. H. Oonk met 13 van de 14 stemmen. Voor zover ter vergadering aanwezig, namen zij hun benoeming weer aan.

De bestuursverkiezing

had tot resultaat, dat uitgebracht werden 73 geldige stemmen. Hiervan verkregen de aftredende bestuursleden, de heren J. G. Mensink en J. H. ten Haken, ieder 67 stemmen. Op een desbetreffende vraag antwoordde de Voorzitter, dat hij beloofd heeft, dat hij de fabriek zou dienen, zolang zijn krachten dit toelieten. Ook dhr. Ten Haken, die sinds 1905 reeds de functie van secretaris heeft vervuld, nam zijn herbenoeming aan.

De in- en uittreegelden werden weer onveranderd vastgesteld voor het komende jaar.

Hierna was het woord aan de Directeur der fabriek, **Drs. Stienstra**, die begon met enige mededelingen te doen over de gang van zaken aan de fabriek. Op het ogenblik is men bezig met de verbouw. Dit was nodig, omdat er gebrek was aan verpakkingsruimte, daar deze thans groter moet zijn dan vroeger, daar de verkoop in het klein zeer is toegenomen. Door de vergroting van de verpakkingsruimte werd het koellokaal te klein, waardoor ook dit weer vergroot moest worden. Dit nu is gebouwd, waar het oude kantoor was. Het kantoor is verhuisd naar het oude laboratorium, terwijl dit laatste nieuw gebouwd is.

De techniek gaat steeds vooruit en de klanten stellen steeds groter eisen. Men wenst de boter niet vers meer, doch zij moet 10 à 14 dagen zijn opgeslagen in een ruimte, die een temperatuur heeft van 2 à 4 graden. Men eist tegenwoordig voorgekoelde boter.

De fabriek is verder geregeld haar gang gegaan. Stoornissen zijn er niet geweest, behalve halve met het aanbrengen van riolering in de Boterstraat, hetgeen de melkrijders enigen last bezorgde, omdat er nu maar één inrit meer was. Deze riolering is thans voltooid.

Het vuilgehalte-onderzoek.

Sommige leden hebben een waarschuwing gekregen betreffende de vuile melk. Door de keuringsdienst zijn proeven genomen, met als resultaat, dat men vuile melk heeft gevonden. Men wilde deze leveranciers allemaal bekeuren, doch spr. heeft het gedaan gekregen, dat slechts enkelen werden bekeurd, echter onder voorwaarde, dat de fabriek geregeld de melk zelf op vuilgehalte onderzoekt. Dit nu gebeurt en de leden krijgen de resultaten thuis gestuurd. Wordt dan het vuilgehalte niet beter bij de leveranciers van deze vuile melk, dan volgt direct een boete, zonder enig pardon. Met nadruk werden de leden dan ook door de Directeur gewaarschuwd.

De boterhandel.

Praktisch, aldus spr., heeft de fabriek altijd gebrek gehad aan boter. Soms zelfs groot gebrek, zo groot, dat men per week een tekort had van 600 à 700 vaten. Deze tekorten vinden hun oorzaak in de vlotten handel met Duitsland. Deze handel ontstond, doordat compensatie-transactie mogelijk was. (Dit is een z.g. ruilhandel.) Thans is dit niet meer mogelijk en spr. verwacht daarom een teruggang van deze export. Hierbij komt, dat Duitsland ook niet meer in staat is Nederlandse boter te betalen. Het gebruik van jam wordt dan ook aanbevolen. Engeland heeft nog steeds de vrije markt, waarheen dan ook nog wel geëxporteerd wordt. De handel op Frankrijk ligt geheel stil. De fabriek heeft een grote vordering op Duitsland, n.l. ongeveer 90.000 gulden. Hierover over behoeft men zich niet ongerust te maken, omdat de Nederlandse Regering deze bedragen dragen waarborgt. Dat dit bedrag zo groot is, komt omdat de betalingen circa 3 à 3½ maand op zich laten wachten.

Gevraagd wordt of de fabriek ook schade heeft van de devaluatie. De Directeur zegt, dat dit geen voordeel noch schade oplevert, omdat het door het Zuivelcrisisbureau gecompenseerd wordt.

Eén der leden merkte op, dat men de verbouw had moeten aanbesteden. Geantwoord werd, dat dit uitermate moeilijk is. De fabriek moet doorwerken en nu wil het wel gebeuren, dat de verbouw daardoor geen voortgang kan hebben op de enen dag, terwijl de volgende dag zeer veel gedaan moet worden.

Nadat nog gevraagd is, om op 7 Januari geen melk te laten rijden, doch het loon wel uit te betalen, wat door het Bestuur overwogen zal worden, sloot de Voorzitter ander dank voor de betoonde belangstelling de vergadering.

1937

De Graafschap-bode 31-05-1937

De Graafschap Bode 1937-12-17

Verslag ledenvergadering Coöp. Zuivelfabriek.

WINTERSWIJK.- Woensdagavond werd onder voorzitterschap van de heer **G. Mensink** in Café „de Harmonie” een drukbezochte ledenvergadering van de C.W.Z. gehouden. Het Stembureau werd waargenomen door de heren Huiskamp (Plantenhuis), Hijink (Keunenhuis) en Te Voortwis (Sikkink).

Aan de beurt van aftreden waren de bestuursleden, de heren H. J. ten Hagen en B. H. van Lochem. Herkozen werd de heer H. J. ten Hagen, terwijl in de vacature Van Lochem gekozen werd de heer H. H. Bessinkpas. Als Commissarissen werden herkozen de heren G. Kruisselbrink, Corle, Johan Eelink, Kotten en B. ten Pas, Huppel. De entreegelden werden weer vastgesteld op f 10 tot f 14 per koe. De uitreegelden op f 10.

Hierna kwam de directeur **Stienstra** aan 't woord, die het volgende mededeelde:

In de crisismaatregelen is na 7 November een belangrijke wijziging gebracht. Dat deze crisismaatregelen voor de administratie der fabriek veel vereenvoudiging hebben gegeven, kunnen we niet zeggen.

Jammer is het, dat, waar de noteringen eerst zo prachtig opliepen tot f 1,13, zelfs op 6 November, zo plotseling een scherpe reactie moest optreden. De noteringen daalden van 6 November op 1,13 tot 26 November op 79 cent. Dit was wel een hele grote terugslag. De oorzaak hiervoor schijnt mede te zoeken te zijn in de speculatie in Engeland.

Komen we nu tot de zaken, meer de leden direct betreffende, dan dient wel het eerst gesproken te worden over de zindelijkheidsproef; van de melk, welke de laatste tijd geregeld aan de fabriek genomen wordt.

Het aantal cursisten, dat een diploma goed melken heeft verkregen, heeft dit jaar de 500 overschreden. Toch is dit aantal nog lang niet hoog genoeg. Te zijner tijd zullen wij weer op deze cursussen bij de leden terugkomen, om ze op te wekken daaraan deel te nemen.

Wat zijn nu de resultaten van de zindelijkheidsproef? Ik kan niet anders zeggen dan heel goed. Hier is een woord van dank op zijn plaats aan de vrouwen der leden (deze toch behandelen in hoofdzaak de melk), die zo goed hebben meegewerkt, om deze resultaten te verkrijgen.

Een minder prettig onderwerp is het mond- en klauwzeer. Midden October werden ons hiervan de eerste gevallen opgegeven. Het Bestuur heeft gemeend, dat het het beste was, de melk van de leden, waar mond- en klauwzeer was, niet te ontvangen, om zodoende tijdens het vervoer en aan de fabriek geen besmetting te verspreiden.

De melk wordt uitbetaald naar vetgehalte en geleverde melk van een voorafgaande uitbetalingsperiode, eventueel verminderd met de hoeveelheid melk, welke nog geleverd is in de uitbetalingsperiode, waarin het mond- en klauwzeer optrad.

Het totaal aantal gevallen, dat wij tot nu toe gehad hebben, bedraagt 97, waarvan thans nog 23 bedrijven mond- en klauwzeer hebben.

Als voorwaarde voor het weer leveren der melk wordt een verklaring van de Veearts gevraagd, dat geen gevaar meer voor besmetting bestaat.

Het is natuurlijk van het grootste belang, dat een geval van mond- en klauwzeer zo spoedig, mogelijk wordt opgegeven en de melk thuis gehouden. Aan de andere kant is het echter ook van het grootste belang, dat, zodra men meent, dat het over is, de Veearts wordt geroepen, om dat te constateren.

Mocht dit niet worden gedaan, dan zullen wij ons genoodzaakt zien, de Veeartsen te verzoeken, om voor de fabriek de toestand op de bedrijven te controleren, en ons hiervan op de hoogte te stellen.

Het zal wel niet nooit zijn, allen tot de grootste voorzichtigheid aan te manen, om de verspreiding van deze ziekte zoveel mogelijk te voorkomen!

Verder deelde de directeur mee, dat de boter in hoofdzaak nog naar Duitsland en Engeland gaat.

Na deze mededelingen kwamen de tongen los, waaruit bleek, dat de getroffen maatregelen door de directie werden op prijs gesteld.

Aan 't slot dankte de voorzitter de heer van Lochem voor de aangename samenwerking in het bestuur en voor alles, wat de heer van Lochem voor de boterfabriek gedaan heeft.

De heer v. Lochem, dankte voor de waarderende, woorden, waarbij hij mededeelde, het recht te erkennen, dat de leden voor hem een ander bestuurslid hadden gekozen, maar had geen verwondering voor de anonieme onjuiste circulaire, die aan sommige leden is toegezonden en het resultaat van de stemming had beïnvloed.

De Voorzitter wees er nog op, dat de heer J. G. Boeyink, Ratum, op 1 Januari a.s. 25 jaar bestuurslid en de heer Stienstra op 3 October j.l. 10 jaar directeur is geweest, waarmee hij beiden van harte feliciteert, wat een hartelijk applaus uitlokte.

1938

De Graafschap Bode 1938-03-23

Verslag Alg verg. Winterswijksche Coöp. Zuivelfabriek.

WINTERSWIJK.- Dinsdagavond werd in Hotel Pick een algemene ledenvergadering van de W.C.Z. gehouden onder leiding van de voorzitter de heer **J. G. Mensink**. Nadat de voorzitter de vergadering had geopend, las de secretaris, de heer J. H. ten Haken, de notulen.

Hierna kwam het jaarverslag aan de orde, waaraan wij het volgende ontleen:

De verwerking der melk aan de fabriek heeft in het afgelopen jaar steeds een normaal verloop gehad.

Verschillende apparaten, die nodig vernieuwing moesten ondergaan, werden vervangen. Een roompasteur van een geheel nieuw type werd aangeschaft. Ook werden enige verouderde centrifuges vernieuwd. Hierbij is in de eerste plaats het streven gericht op een zo snel mogelijke verwerking der melk, daar deze uiteindelijk ten goede komt aan het eindproduct.

In de loop van het jaar zijn geregeld zindelijkheidsproeven van de melk genomen. Hieruit is gebleken dat er een belangrijke vooruitgang is, vergeleken met 1936.

De boterhandel heeft in het afgelopen jaar steeds een vlot verloop gehad. Voor zover de contingenten het toelaten wordt boter naar Duitsland geleverd.

Enige noodzakelijke verbouwingen hebben plaats gevonden.

De koelruimte voor boter ondervond enige uitbreiding terwijl tegelijkertijd een vrieslokaal werd bijgebouwd.

De koelinstallatie onderging eveneens enige uitbreiding en vernieuwing.

Om geheel in overeenstemming te komen op de balans met het steeds gevolgde systeem van afschrijving, zijn thans de vaste goederen en melkkannen elk voor een gulden op de balans opgevoerd.

Debiteuren komen op de balans voor tot een bedrag van *f* 59.806,74. Bij de *Twentche Bank* alhier was op 31 December een tegoed van *f* 93.673,83. In de Kas was aanwezig *f* 7.160,66. Op onze Girorekening bij de Postcheque- en Girodienst stond een bedrag van *f* 2.807,72, terwijl de voorraad boter bedroeg *f* 9.957,09.

Aan de leden moest nog worden uitbetaald *f* 45.342,21, terwijl van de *Nederlandsche Zuivel-centrale* nog te vorderen was een bedrag van *f* 2850.-, en nog te betalen was aan het *Crisis-Zuivel-Bureau* 'n bedrag van *f* 3.431,88.

De boterverkoop heeft opgebracht *f* 1.058.271,67.

De karnemelk heeft opgebracht *f* 6.492,62, terwijl de verschillende andere melkproducten *f* 5.217,59 hebben opgebracht. Aan rente is ontvangen *f* 177,86. In totaal is aan melkgeld uitbetaald *f* 910.574,50.

Het melkvervoer kostte in het afgelopen jaar *f* 39.243,54, terwijl de onkosten *f* 112.984,89 bedroegen. Uiteindelijk bleef er nog een saldo over van *f* 7.356,81. De Onkosten zijn zoveel mogelijk gespecificeerd opgenomen.

De post vernieuwing gebouwen heeft betrekking op de bouw van het nieuwe koellokaal, zoals reeds hierboven genoemd, de bouw van het kantoor en van het laboratorium.

De hoeveelheid ontvangen melk bedroeg in 't afgelopen jaar **20.085.097 kg** (20.788.493). Deze achteruitgang moet voor een belangrijk deel aan de heersing van het mond- en klauwzeer worden toegeschreven.

De boterproductie - bedroeg 756 697 kg. (788.144), De boterprijs onderging een niet onbelangrijke stijging.

De gemiddelde boterprijs bedroeg *f* 1.41 (*f* 1.25).

De uitbetaalde melkprijs was **4,75** cent per 1 kg (4,32).

Voor 1 kg boter was noodig 26,54 kg melk (26,37).

De onkosten bedroegen in het afgelopen jaar 56,25 cent per 100 kg melk (46,13).

Het melkvervoer kostte 19,5 cent per 100 kg melk (17,7).

Verder deelde de directeur, de heer Stienstra, nog mee, dat het laatste geval van mond- en klauwzeer was afgemeld en spr. hoopt dat wij nu geheel en al van deze gevreesde ziekte bevrijd zullen zijn. Er is vaak een tekort aan boter geweest, zodat grote partijen aangekocht moesten worden.

Hoe het met de nieuwe contingentering, die 1 April in werking treedt zal gaan, is nog niet te zeggen.

In de Raad van Beheer werden benoemd de heren J. G. Boeijink, J. H. Overkamp en J. W. Oonk.

Bij de rondvraag werd door een der leden gevraagd hoe laat de melk op de bestemde plaats moet zijn. Ofschoon daarvoor geen regeling bestaat, zou de directeur gaarne willen dat er samenwerking tussen de leden en de melkrijders is.

Een der leden meende dat de belangstelling voor de fabriek door de leden verminderde en zou gaarne willen dat er vanwege de fabriek een periodiek werd uitgegeven, waarin dan de belangen der fabriek konden worden besproken. Wellicht dat de belangstelling daardoor vermeerderde. Het bestuur zegt toe deze aangelegenheid onder de ogen te zien, waarna de voorzitter de druk bezochte vergadering sloot.

De Graafschap-bode 09-12-1938

WOOLD.

Lezing van den heer Stienstra.

— Voor de Wooldsche leden van de Coöp. Wintersw. **Zuivelfabriek** hield de heer H. **Stienstra** Woensdagavond in het gebouw „Juliana” een lezing over melkwinning en zuivelbereiding.

Een flink getal belangstellenden volgde met aandacht de instructieve uiteenzettingen van den heer S., die na afloop nog eenige vragen van practischen aard beantwoordde.

Verslag Algemene Ledenvergadering W.C.Z.

WINTERSWIJK. – Onder voorzitterschap van de heer **J. G. Mensink** vergaderden Woensdagavond in café *De Harmonie* de leden der Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek, welke vergadering nog betrekkelijk goed bezocht was.

De heer Mensink opende de vergadering op de gebruikelijke wijze, waarna door de secretaris, de heer J. H. ten Haken de notulen I werden gelezen.

Aan de orde was vervolgens de verkiezing van drie commissarissen wegens aftreden (periodiek) van de heren H J. Lammers, Woold: J. D. te Winkel, Miste en J. W. Vriesen, Brinkheurne.

Bij de bestuursverkiezing werden de aftredende heren A. Weerkamp en J. G. Hijink eveneens , herkozen.

Bij de vaststelling - In- en Uittreegelden – stelde het bestuur voor de thans geldende regeling te handhaven, n.l. bij intreden f 14,20 en bij uittreden f 10.- per koe, met algemene stemmen werd overeenkomstig het bestuursvoorstel besloten.

Door een lid werd gevraagd hoe het staat met de levering van melk van reactievrije koeien. De directeur, de heer **Stienstra**, antwoordde, dat de melk van t.b.c.-vrije koeien uitsluitend voor de consumptie gebruikt wordt. Zij dient speciaal bij het verzuren bij het roommaken, daarvoor is de meest zindelijke melk nodig en daarom is deze melk genomen. Goede boterbereiding en verzuring is niet mogelijk zonder goede melk en daarom wordt hier alles voor gedaan. Voor vuil en streptococci wordt ze scherp gecontroleerd.

Het bacteriëngehalte wordt onderzocht. Het bestuur meende nu een gunstige regeling te hebben getroffen door 20 pct. vergoeding te geven per pct. vet aan de leveranciers van deze melk. Deze wordt geheel apart verwerkt, ze moet voor de andere melk aan de fabriek zijn, dit zijn voorlopig nog drie ritten, hetwelk echter niet genoeg is.

Naar aanleiding van een opmerking of de leveranciers niet in een gunstige positie verkeren, door deze extra uitkering, terwijl toch door allen alles wordt gedaan om goede melk te leveren, meent de directeur te moeten antwoorden, dat van evenveel gunstiger positie geen sprake kan zijn. In de winter zal deze toeslag zeer zeker niet te hoog zijn, de mensen zijn er ook helemaal niet mee ingenomen dat ze nu verplicht zijn 's morgens om half vijf te moeten melken, omdat de melk absoluut 's morgens geleverd moet worden.

Een lid had gewenst, dat het bestuur kennis had gegeven, en daarmee de leden in de gelegenheid had gesteld zich op te geven, waarna het bestuur had kunnen uitzoeken wie in aanmerking kwam. Dit is echter niet mogelijk geweest door de grote vraag, hoe de melk aan de fabriek te krijgen. Daarom is er naar t.b.c.-vrije stallen gezocht aan de hand van de lijsten, welke er zijn en daarbij werden 3 geschikte ritten in Miste en een aan de Groenloscheweg gevonden, alles is gedaan om er nog een bij in te leggen, maar deze zaak stuit op grote moeilijkheden.

Na nog enige vragen van huishoudelijke aard te hebben behandeld sloot de voorzitter de vergadering met dank voor de aangename discussie.

1939

DGB 1939-01-11

De Graafschap Bode 1939-01-11

WINTERSWIJK.

Geen melk, die goed was voor elk.

— Voor den Groenlooschen Kantonrechter stond Dinsdag terecht de landbouwer en veehouder J. A. R. te Ratum onder deze gemeente.

Hem werd ten laste gelegd, dat hij melk naar de Winterswijkse Zuivelfabriek heeft doen vervoeren, die in sterke mate vervuild was.

Verd. beriep er zich op, dat de koeien vanwege 't mond- en klauwzeer bijna niet te melken waren. Deze bewering werd bevestigd door Dr. Bos, veearts en wel door middel van een door verd. aan den Kantonrechter ter hand gestelde brief. Zoo- wel de Kantonrechter als het O. M. waren van

oordeel, dat verd. zich aan zeer laakbare handelingen had schuldig gemaakt.

De Kantonrechter vond 't ten eerste al niet goed te praten, dat verd. melk van koeien, die mond- en klauwzeer hadden, wilde verkoopen; ten 2e was de melk zeer vuil, hetgeen vast is komen te staan door een verklaring van den directeur der W. C. Z., den heer Stienstra en de Keuringsdienst.

„U hebt Uw bedrijf niet netjes in orde; 't is er slordig en vuil" aldus de Kantonrechter, vervolgende met „met melk moet men zeer voorzichtig zijn, 't is een volksvoedsel, dat zeer veel wordt gebruikt".

In zijn requisitoir deelde het O. M. mede, dat het hem speet, dat door de betrokken veearts een

briefje werd afgegeven, dat verd. in de waan kan brengen, dat 't hem zoo erg niet is en hem zoodoende in slaap zou kunnen sussen. Dergelijke overtredingen vinden in dit kanton nog maar al te vaak plaats. Spr. heeft herhaaldelijk de watjes, waarop 't vuilgehalte wordt aangegeven gezien, doch een geval zoo erg als bij verd., is hij nooit eerder tegengekomen.

Nadat verd. nogmaals trachtte duidelijk te maken, dat de koeien zoo erg sloegen, dat een zindelijke melkwinning niet mogelijk was, werd hij conform den eisch veroordeeld tot f 6 subs. 4 dg. met de mededeeling, dat de boete een volgende keer tweemaal zoo hoog zal zijn.

Voor hetzelfde feit stond terecht de landbouwer en veehouder G. J. W. te Kotten.

Een halve liter melk van dezen verd. was onderzocht en daarbij bleek, dat meer dan geringe sporen van vuil aanwezig waren.

Verd. voerde als verzachtende omstandigheid aan, dat hij alleen zijn boerderij door ziekte van huisgenooten niet naar behooren had kunnen beheeren. Het betrof hier een geheel ander geval dan 't voorgaande.

De Kantonrechter wilde hiermee rekening houden en veroordeelde W. conform den eisch tot f 3 subs. 3 dg.

De Graafschap Bode 1939-03-31

Verslag Ledenverg. der Wintersw. Coöp. Zuivelfabriek.

WINTERSWIJK. - In Hotel Piek alhier heeft Donderdagavond een algemene ledenvergadering van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek plaats gevonden.

Nadat de voorzitter, de heer **J. H. Mensink**, de aanwezigen hartelijk welkom had geheten, werden de door de secretaris, de heer J. H. ten Haken, uitgebrachte notulen goedgekeurd.

Aan de orde was daarop bespreking van het jaarverslag, uitgebracht en toegelicht door de directeur, de heer **H. Stienstra**.

Hierin wordt gereleveerd de aanschaf van nieuwe voorwarmers van het nieuwste systeem en centrifuges. Voorts spreekt de directeur er zijn tevredenheid voor de nadrupparaten in uit.

Het deed de directeur zeer veel genoegen te kunnen verklaren, dat er in Winterswijk een belangrijke verbetering ten aanzien van de zindelijkheid der melk is te constateren.

Minder prettig was de ervaring met de nieuwe scheer-apparaten.

Het bleek, dat er verscheidene defect terug kwamen. De directeur adviseerde in dit verband steeds voor het scheren de koe goed schoon te maken.

H. STIENSTRA,
Dir. Coöp. Zuivelfabriek Winterswijk.

Verheugd was spr. eveneens over het feit, dat het mond- en klauwzeer is verdwenen. De financiële offers, welke deze epidemie voor de fabriek heeft meegebracht, noemde spr. aanzienlijk. Wat de zure melk betreft, was de heer Stienstra gebleken, dat de zure melk telkens afkomstig was van dezelfde groep leden. Bij onderzoek kwam voorts vrij duidelijk vast te staan, dat de zindelijkheid bij deze leden niet al te best was. Spr. concludeerde dan ook, dat de samenhang wel bewezen is. Spr. had echter in verband met de grotere zindelijkheid, welke is ingevoerd, vertrouwen, dat dit goeddeels tot het verleden zal behoren.

Ten aanzien van de tuberculosebestrijding, welke in het middelpunt der belangstelling staat, merkte spr. met voldoening op, dat er van de zijde der veefondsen krachtig aan de bestrijding is meegewerkt. Omtrent de maatregelen ter bestrijding zullen nog nadere mededelingen volgen. Met lof maakte spr. voorts gewag van het werk der stalcontrolecommissie.

Omtrent de financiële positie deelde de heer Stienstra mee, dat de balans sluit met een bedrag van f 181.471,13

In het jaar 1938 is nieuwe aan machinerieën gekocht voor f 29.974,13.

De exploitatierekening sluit met een bedrag van f 1.073.906,85.

Ten aanzien van den uitvoer naar Duitsland merkte spr. nog op, dat het goed ware, wanneer men in Nederland wat minder de gevoelens liet spreken, want wanneer Duitsland in ons land geen goederen kwijt kan, kunnen wij met onzen zuiveluitvoer in de toekomst wel stoppen. En dit is voor onze coöp., aldus spr. een lelijk ding.

Voorts brak spr. een lans voor de datum• stempeling der boter voor Engeland, waarvan spr. een zeer goeden invloed verwacht t.a.v. het prijsverschil met de Deense boter. Men kan daarbij zelf de datumstempeling invoeren, zolang de Regering niet in wenst te grijpen. Spr. kondigde aan ernstig van plan te zijn zelf te beginnen met het stempelen der uitvoervaten.

De plannen voor een nieuwe fabriek.

Spr. herinnerde daarop aan de vele geruchten over de nieuwe fabriek, waaromtrent spr. al de meest verbazingwekkende mededelingen kreeg. Spr. deelde mee, dat er t.a.v. deze plannen verschillende buurtvergaderingen zullen worden belegd, waarop de gehele materie uitvoerig zal worden toegelicht, terwijl elkeen zijn mening over een en ander naar voren kan brengen. Onder dankzegging tot de directeur wordt dan het jaarverslag goedgekeurd.

In de Raad van Beheer voor 1939 worden benoemd de heren Kruisselbrink, Ten Pan en Eelink.

Bij de rondvraag, daarna aan de orde, merkt de heer Ten Hagen op, dat de geruchten over de nieuwe fabriek inderdaad zeer vele waren. Spr. deelde in dit verband mee, dat hij in het bestuur geadviseerd had, de plannen niet in deze voorjaarsvergadering te berde te brengen, wijl dan de leden nog te weinig voorbereid zouden zijn.

Spr. was echter van mening, dat 't goed ware, indien hier enkele nadere mededelingen werden gedaan, die verhelderend kunnen werken. De leden kunnen dan in de buurtvergaderingen wat beter beslagen ten ijs komen.

De voorzitter deelde in antwoord hierop mee, dat alles feitelijk nog in studie is. Hij achtte het daarom voorbarig om reeds thans te spreken over zaken, die nog niet zeker staan.

De directeur verklaarde zich echter bereid tot mededelingen, doch dan slechts in besloten ver-

gadering. Spr. toch is van mening, dat de mensen, wanneer zij over dit alles in de krant lezen, zo gemakkelijk geneigd zijn te menen, dat het al zeker is. Ter voorkoming dus van misverstand verzoekt spr. de aanwezigen verslaggevers geen van zijn mededelingen te publiceren.

Na een uitvoerig debat over de kwestie der nieuwe fabriek werd de vergadering op een vervorderd uur gesloten.

De Graafschap Bode 1939-05-01

INGEZONDEN.

Rumoer rond de plannen der zuivelfabriek Winterswijk

Men zal zich uit ons raadsverslag herinneren, dat de heer Tenkink j.l. Donderdag B. en W. om inlichtingen heeft verzocht naar aanleiding van geruchten over geringe medewerking, welke door B. en W. zou zijn verleend hij de plannen van de Winterswijksche Coöp. Zuivelfabriek. De burgemeester heeft hier uitvoerig op geantwoord en hierin geconcludeerd, dat B. en W. alle medewerking hadden gegeven, doch dat de directie van de boterfabriek integendeel steeds nieuwe argumenten had opgeworpen om de door B. en W. gedane concessies als onvoldoende te kenmerken.

De Directeur der Boterfabriek, de heer H. Stienstra verzoekt ons thans opname van onderstaand ingezonden stuk, waarin hij zich tegen verschillende opmerkingen verweert:

Mijnheer de Redacteur.

Naar aanleiding, van het laatste verslag van den gemeenteraad betreffende de boterfabriek het volgende.

De heer Tenkink verzocht nadere inlichtingen omtrent geruchten over een minder welwillende houding van de zijde van Burgemeester en Wethouders tegenover de boterfabriek. De heer Tenkink had deze inlichtingen in het geheel niet behoeven te vragen, indien hij slechts de moeite had genomen de buurtbijeenkomst in het Woold te bezoeken. Den heer Tenkink gaat het belang der fabriek blijkbaar zeer ter harte (zie raadsverslag) maar het bijwonen van een buurtbijeenkomst was te veel vergeerd in het belang van de fabriek.

Volg ik thans verder het raadsverslag: „Het college had om der wille der consequenties principieel bezwaar tegen een buisleiding door gemeentegrond, welke een eigen pompinstallatie in het Arriessveld met de fabriek moet verbinden. Wat den één toegestaan wordt, kan den ander niet geweigerd worden. Volkomen waar Mijne Heeren. Daarom werd het leggen van een buisleiding onder gemeentegrond, na dat deze ons geweigerd werd, wel toegestaan aan een andere fabriek. Leuke principiële bezwaren zijn dat.

Gaan wij verder, dan zien wij dat het College met uiterst coulante voorwaarden is gekomen wat den prijs betreft en wel 6 cent per m³. Waarom hier de prijs van het water voor een Amsterdamsche Bierbrouwerij bijgehaald moet worden, ontgaat mij ten eenen male. Of het moesten de grootstadsallures zijn.

Wat deze coulante prijs betreft verwijst ik naar een rapport van Ir. G. Ferguson.

Voorts is de toezegging gedaan. (zie raadsverslag) om tot verdere ontijzering van het water over te gaan. Een geschiedenis voor de gemeente, hoewel de directeur van gemeentewerken in zijn schrijven d.d. 6 mei 1938 mededeelt dat het ijzergehalte gunstig is.

Volg ik verder het raadsverslag:

„Bij eigen pompinstallatie en met een 2 km lange aanvoerleiding zal de fabriek toch gelijke voorzieningen als de gemeente moeten treffen tot ontijzering van het water en hiervoor kosten moeten maken evenals voor afkoeling, omdat de temperatuur bij ontijzering en filtrering hoger wordt.”

Uit bovenstaande blijkt dat B. en W. van mijn uiteenzettingen op 17 Januari 1939 niet veel begrepen hebben. Toen heb ik n.l. gezegd, dat alleen het boterwaschwater ontijzerd zou moeten worden. Het overige water behoeft geen enkele behandeling te ondergaan en zal zodoende niet in temperatuur stijgen. Bovendien ben ik er van overtuigd, dat wij bij directe waterwinning met ontijzering voor het boterwaschwater zeer zeker niet aan de temperatuur van het leidingwater zullen toekomen, gezien de gegevens van andere fabrieken, die ook ontijzeren.

Het raadsverslag:...., maar het gemeentebestuur moet bezwaar maken tegen de onjuiste toelichting door voor te stellen alsof de gemeente door haar voorwaarden voor waterlevering de fabriek daartoe dwingt.

Door mij is op geen enkele buurtbijeenkomst met een enkel woord gesproken over de gemeente als zou deze door haar voorwaarden voor waterlevering de fabriek daartoe dwingt. Daarvoor heb ik betere argumenten.

Raadsverslag: Hierop werd door mij (directeur gemeentewerken) medegedeeld, dat de „hogere temperatuur van het leidingwater in de zomermaanden van 2 à 3 graden m.i. voor het bedrijf geen bezwaar kan opleveren.

Het antwoord geeft de directeur van gemeentewerken zelf door de kosten van de te hoge temperatuur te ramen op f 600.-. Hierbij is een zeer laag tarief der P.G.E.M. genomen. Omgerekend tegen het werkelijk te betalen tarief (daar komt het per slot van rekening op aan) bedragen deze kosten ongeveer f 1100,-.

Het ijzergehalte.

Met schrijven d.d. 35 Mei 1938 deelt de directeur van gemeentewerken mede, dat het ijzergehalte slechts zeer weinig varieert tusschen 0.25 en 0.30 milligram per liter. Volgens de statistiek zijn echter de gehalten bepaald door het Rijksinstituut van de Volksgezondheid over 1935, 1936 en 1937 0.44, 0.29 en 0.37 milligram, dus in elk geval hoger dan aangegeven. De eischen voor drinkwater en boterwaschwater (Jaarboek voor de Zuivelbereiding 1935 bladzijde 298) zijn:

Kaliumpermanganaat: verbruik minder dan 12 milligram per liter (het leidingwater geeft aan 12.3. Met mijn schrijven d.d. 20 Mei 1938 heb ik medegedeeld dat dit aan den hoogen kant was. In hoeverre mijn opmerking ten opzichte van het kalium-permanganaat-getal geen steek houdt (zie raadsverslag), is mij, gezien bovenstaande, niet duidelijk).

kleur: kleurloos (niet geelachtig of troebel).

IJzer: zoo mogelijk ijzer vrij of alleen zeer geringe sporen ; minder dan 0.1 milligram per liter.

Literatuur: Ohlmüller-Spita; Untersuchung und Beurteilung des Wassers und Abwassers.

Dus het leidingwater te Winterswijk voldoet niet aan de eischen voor drinkwater en voor boterwaschwater.

Raadsverslag : Door deze waterleiding s (N.V. Intercommunale Waterleiding gebied Leeuwarden) wordt aan niet minder dan 40 zuivelfabrieken water geleverd.

We zouden het ook zoo kunnen zeggen: van de ongeveer 116 zuivelfabrieken in Friesland hebben zich noodgedwongen 40 aangesloten bij de waterleiding omdat zij zelf niet anders dan slecht water hadden.

Wat Overijssel betreft, kan gezegd worden, dat de zuivelfabrieken welke zich aan de waterleiding aangesloten hebben, dusdanig slecht grondwater hebben, dat zij verplicht waren tot aansluiting omdat het als boterwaschwater ten eenenmale ongeschikt was. Dus de bewering dat de geo-hydrologische toestand in die streken overeenkomt met die van Gelderland, is absoluut onjuist. Dus èn voor Friesland èn voor Overijssel zijn de omstandigheden geheel anders dan voor Winterswijk, zoodat hieruit geen enkele conclusie getrokken mag worden.

Raadsverslag: De thans door de zuivelfabriek gestelde kwaliteitseischen wijken wel sterk af van de eischen die tot dusver door de zuivelfabriek aan het water werden gesteld dat door de eigen installatie werd opgepompt.

Hier ziet men weer overduidelijk, hoe gevaarlijk het is een oordeel te vellen over een bedrijf dat men niet kent. In de eerste plaats werd dat water gereinigd en in de tweede plaats is het nog zeer twijfelachtig of dit water werkelijk zooveel slechter was dan het leidingwater; in ieder geval was de temperatuur belangrijk lager.

Conclusie.

1. Principiële bezwaren zijn er voor burgemeester en wethouders om voor den één toegepast te worden en voor den ander te worden opzij gezet.
2. Door mij is op geen enkele buurtbijeenkomst beweerd dat door een onwelwillende houding van het gemeentebestuur de fabriek verplaatst moest worden.
3. Het leidingwater voldoet noch als drink water noch als boterwaswater aan de te stellen eisen.

Met dank voor de plaatsing,
STIENSTRA.

De Graafschap-bode 30-06-1939

Gemeenteraad.	
— In een record tempo heeft Donderdagmiddag, Winterswijkschen vroedschap vergaderd.	
Alle andere agenda-punten werden snel onder den hamer doorgetikt, doch het einde bracht nog een kleine verrassing	
in den vorm van een verzoek om beantwoording van enkele vragen inzake de Coöp. Zuivelfabriek-affaire door de raadsfractie „Gemeentebelangen”. Deze vragen hadden betrekking op een ingezonden stuk in de bladen, van de hand van den heer Stienstra, dir. der Zuivelfabriek, waarmede deze zich verweerde tegen het betoog van B. en W. onlangs gegeven, waarin het gemeentebestuur zijn houding t.a.v. de zuivelfabriek verdedigd had. Deze vragen kwamen hierop neer: Is de mededeeling van den heer Stienstra juist, dat een andere fabriek vergunning tot het hebben van buizen in gemeentegrond is verleend, terwijl dit de Zuivelfabriek geweigerd werd? En ten tweede, is de mededeeling van den heer Stienstra juist, dat het Winterswijksche leidingwater door zijn te hoog ijzergehalte ongeschikt is als drinkwater? B. en W. antwoordden hierop: ten eerste de mededeeling van den heer S. ten aanzien van de buizen heeft waarschijnlijk betrekking op een vergunning tot vervanging van een bestaande buisleiding, zoodat er geen nieuwe concessie is verleend. Ten tweede: Het Winterswijksche leidingwater wordt regelmatig onderzocht door het rijksinstituut voor de Volksgezondheid en van die zijde is nimmer ook maar één opmerking gemaakt. De rapporten, aldus B. en W. liggen over de laatste vier jaren voor belangstellenden ter inzage. De „Gemeentebelangen” raadsfractie nam met deze beantwoording genoegen, althans zij onthield zich van verdere opmerkingen. De vergadering werd hierop gesloten.	

Verslag Vergadering van de Winterswijkse CZ.

WINTERSWIJK.- Woensdagavond zijn de leden van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek in De Harmonie in vergadering bijeen geweest; er was veel belangstelling.

Na het openingswoord van de voorzitter, de heer **J. G. Mensink**, heeft de secretaris, de heer ten Haken, de notulen der vorige vergadering gelezen, waarna werd overgegaan tot de verkiezing van drie commissarissen, de aftredenden werden herkozen, t.w. de heren J. H. Overkamp, voor Meddo, J. W. Boeyenk voor Ratum en J. H. Oonk voor Dorpbuurt. Ook de voorzitter en secretaris zijn als bestuursleden herbenoemd.

De voorzitter herinnerde er aan, dat op 1 Januari 1940 de heer Ten Haken vijfendertig jaren secretaris van de Zuivelfabriek zal zijn geweest.

De directeur, de heer H. Stienstra, heeft in zijn overzicht van de stand der zaken allereerst opgemerkt, dat het moeilijk is om zich uit te laten over verschillende dingen, daar de omstandigheden zo onzeker zijn. Wel kan gesproken worden over de handel, zoals die was op het moment der mobilisatie.

Er is een ogenblik gearzeld met de boteruitvoer naar Duitsland, deze heeft ook ongeveer 1½ week stilgestaan, daar de verhouding in de clearing met Duitsland voor Nederland zo ongunstig was. Door de *Nederlandse Zuivelcentrale* is echter ingegrepen en deze heeft het monopolie voor de uitvoer van boter aan zich getrokken. De fabriek levert dus aan de Centrale en deze op haar beurt aan de z.g. vetcentrale in Berlijn.

Bij het uitbreken van de oorlog had de fabriek van Duitsland nog een bedrag van f 15 à 16000 tegoed. Men vertrouwde echter, dat dit geld zou binnenkomen, omdat de achterstand in de clearing werd ingelopen. Deze achterstand was n.l. mede veroorzaakt door het lange crediet van Duitsland aan Nederland, terwijl omgekeerd een betalingstermijn van slechts 8 dagen gold. De Duitsers gingen op snellere betaling aandringen en zo is gedurende de eerste oorlogsmaanden de stand der clearing gunstig veranderd. In plaats van veertig miljoen bedraagt de achterstand nog slechts acht miljoen. De fabriek heeft dan ook het ghele bedrag betaald gekregen.

Wat de uitvoer naar Duitsland betreft, zo deelde de directeur mee, is het kwantum groter dan in lange tijd het geval was. Ook heeft men getracht zo goed mogelijk in materialen en grondstoffen te voorzien, in de eerste plaats steenkool; verder zijn 500 stuks melkbussen opgeslagen.

De fabriek heeft nogal enigen last gehad met het mond- en klauwzeer. Het afhaken van de melk en het uitbetalen der vergoeding kon niet worden volgehouden, wel is geholpen door het verschaffen van ondermelk.

De directeur sprak er zijn voldoening over uit, dat de zindelijkheid van de melk nog iets vooruitgaande is. Het gevolg daarvan was, dat de kwaliteitskeuring der boter geen enkele moeilijkheid heeft opgeleverd, steeds boter, zo deelde de heer Stienstra nog mee, is verhoogd tot f 1,60 per kilo, 80 ct. Leeuwarder notering plus 80 ct. heffing.

Uit de vergadering kwam de vraag, hoe, het staat met de verbouw en nieuwbouw der fabriek.

Door de oorlog is de uitwerking der plannen stopgezet, zo luidde het antwoord. Ook als antwoord op een gestelde vraag werd medegedeeld, dat het toestel voor monsternamen goedgekeurd is door de Rijkskeuringsdienst. De directeur achtte het onmogelijk, dat het vuilgehalte van een monster zou worden beïnvloed door resten van een vorig monster. Een andere vraag luidde: hoe gaat het met de verkoop van gepasteuriseerde melk langs de straat? De ontwikkeling is gunstig, de verkoop neemt steeds toe. Door de z.g. langeduurpasteurisatie blijft de melk praktisch de smaak en voedingswaarde van rauwe melk behouden, bovendien is zij licht verteerbaar. De gepasteuriseerde melk op een bepaald vetgehalte te brengen, is bij de wet verboden.

Nadat nog enige vragen van interne aard waren beantwoord, sloot de voorzitter de vergadering.

De Graafschap Bode 1939-12-29

De heer J. H. ten Haken 35 jaar Secretaris van de W. C. Z.

WINTERSWIJK - Op de eerste dag van het nieuwe jaar heeft de heer J. H. ten Haken te Brinkheurne gedurende 35 jaar zijn pen gehanteerd ten dienste van de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek.

Vanzelfsprekend zochten we den a.s. jubilaris eens op om een praatje te maken en als steeds was hij zo bereidwillig ons een en ander uit zijn „schrijversloopbaan” te vertellen.

We horen dan, dat hij op 1 Jan. 1904 in functie is getreden als bestuurslid in de plaats van wijlen G. J. Nijweide. Pas heeft hij een jaar zitting of hij wordt aangewezen het omvangrijke werk, als secretaris van de coöperatie uit de handen van wijlen de heer H. J. Oonk, hoofd der school te Meddo, over te nemen.

Gedurende 35 jaar heeft nu de heer Ten Haken deze functie verricht en dat in de loop der jaren de leden tevreden waren en nog zijn over zijn werk, bewijst wel het feit, dat hij dertien keer met bijna algemene stemmen herbenoemd werd.

Groote veranderingen.

De gehele groei van de zuivelfabriek, tot wier oprichting in 1894 hij reeds als vertegenwoordiger zijner buurtschap een krachtige steun gaf, heeft hij meegemaakt. Enkele cijfers, die hij ons noemde, laten duidelijk zien, hoe de fabriek, mede door zijn werken, uitgegroeid is tot een der grootste zuivelfabrieken in den lande.

Zo werd het aantal melkritten in deze 35 jaar opgevoerd van 53 tot 113. Bedroeg het aantal leden in 1905 ongeveer 300, nu kan de heer Ten Haken in zijn nauwkeurig bijgehouden ledenlijsten een cijfer dicht bij de 1400 noteren. Ook het fabriceren van de verschillende eindproducten is gewijzigd, zo was vroeger bij de boterbereiding geen enkele contrôle, nu is dit sterk gewijzigd en zijn we er - aldus de heer Ten Haken - zeker van, dat ons product van de allerbeste kwaliteit is.

Wat de hoeveelheid liters melk betreft, die werd in de afgelopen jaren opgevoerd van 5 mil-

joen tot een 20 miljoen liter per jaar.

Als we ons gesprek brengen op de inrichting van de gebouwen, horen we, dat bijna niets meer van het oude materieel nog functioneert, alles is vernieuwd en uitgebreid, slechts een tweetal toestellen, een stoommachine en koelmachine staan er nog en worden somtijds nog in werking gezet.

Met klem zegt ons dan de heer Ten Haken, dat ook momenteel verbeteringen er noodzakelijk zijn en ware de oorlog niet uitgebroken, dan waren deze waarschijnlijk nu reeds aan de gang, in ieder geval hadden ze reeds meer vaste vorm aangenomen.

Het werk, dat de heer Ten Haken in de loop der jaren heeft verricht, is omvangrijk, menige bladzijde heeft hij met vaste hand volgeschreven. Groot was zijn nauwgezetheid en verantwoordelijkheidsgevoel, steeds gaf hij zijn stem aan nieuwe, betere methoden.

Eenmaal zal de tijd komen, dat ook zijn werk door een ander overgenomen moet worden, met moeite zullen dan zijn voetsporen gedrukt worden.

Gezien echter de grote levenskracht van de heer Ten Haken, die op Nieuwjaarsdag reeds 82 jaar wordt, menen we te mogen zeggen, dat hij nog wel enige jaren zijn werk met dezelfde opgewektheid zal kunnen verrichten, tot heil van de W. C. Z. en dus van de Winterswijkse Boerenstand.

1940

De Graafschap Bode 1940-03-13

Verslag Ledenverg. Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek.

WINTERSWIJK. - Gisteravond hield de Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek in Hotel Piek een algemene ledenvergadering, waarvoor slechts matige belangstelling werd getoond. Na een kort openingswoord van de voorzitter, de heer J. G. Mensink, las de secretaris, de heer J. A. ten Haken, de notulen.

Vervolgens was het woord aan de directeur van de fabriek, de heer **H. Stienstra**, die enige mededelingen ter verduidelijking van het jaarverslag deed.

Uit de mededelingen van de directeur bleek, dat de zindelijkheid van de melk steeds vooruit gaat. Wat het mond- en klauwzeer betreft, er is een ogenblik geweest, dat er 500 gevallen tegelijk waren, het was onmogelijk daar de melk op te halen. Spr. wees voorts op de voorschriften, waaraan bij de stalcontrole voldaan moet worden, deelde mee, dat in den handel geen verandering is gekomen en zei, dat volgens de balans in 1939 443.543 kg melk meer is geleverd dan in 1938, zodat het mond- en klauwzeer geen invloed heeft gehad.

In deze vergadering werden tot nieuwe leden van den Raad van Beheer gekozen de heren Vriezen, Lammers en Te Winkel. Het volgende punt van de agenda was het voorstel om het bestuur machtiging te verlenen tot aankoop van een stuk grond in het Arriesveld. De voorzitter en de directeur deelden mee, dat de keuze van geschikt terrein voor eventuele bouw zeer gering is; het stuk, dat men thans op het oog heeft zal goed voldoen, omdat men er een behoorlijk watervoorziening kan treffen.

Na langdurige discussie werd een ingediend amendement om eerst tot nieuwbouw over te gaan wanneer de algemene ledenvergadering dit heeft goedgekeurd, aangenomen. Vervolgens verenigde men zich met algemene stemmen met het voorstel tot aankoop van de grond in het Arriesveld.

Hierna sluiting.

Zutphensche courant 14-03-1940

WINTERSWIJK. 13 Maart. Hedenavond hield de Winterswijkse Coöp. Zuivelfabriek een algemeene vergadering in hotel Piek.

De voorzitter, de heer J. G. Mensink, heette de aanwezigen welkom. Hierna bracht de directeur, de heer dr. H. **Stienstra**, het jaarverslag uit. In 1939 werd 19,947,167 kg. melk aan de fabriek afgeleverd. Hiervoor werd uitbetaald f 946,726. De totale hoeveelheid geproduceerde boter heeft bedragen 768.608 kg. De boterverkoop heeft in totaal opgebracht f 1,113,289. Ongeveer de helft van de geproduceerde boter is via de Ned. Zuivelcentrale naar Duitschland geleverd.

Het reserve-kapitaal bedroeg per 31 December 1939 f 127,456.

Tot leden van den raad van beheer werden voor 1940 gekozen de heeren Vriezen, Lammers en Te Winkel.

Na breedvoerige discussie werd het bestuur gemachtigd tot aankoop van grond op het z.g. Arriesveld nabij den Groenloschenweg (het terrein der voetbalvereniging Fortuna, eigenares mevr. wed. Hesselink-Rosen) voor de som van f 9000. Het ligt in de bedoeling hier binnen afzienbaren tijd een nieuwe zuivelfabriek te bouwen.

1941

De Graafschap Bode 1941-03-21

Gegevens uit jr.-verslag Coöp. zuivelfabriek Winterswijk 1940.

WINTERSWIJK. Verschenen is het jaarverslag der Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek. De volgende feiten zijn daaraan ontleend. Ten gevolge van de in Nederland ontstane oorlogstoestand en de daarop volgende bezetting, hebben zich belangrijke wijzigingen voorgedaan. Door de standarisatie van melk was men verplicht, de zelfstandige melkventers in de organisatie op te nemen.

De verkoop van room, welke reeds een beduidend bedrag vertegenwoordigde, mag thans alleen nog plaats hebben op aanwijzing van het distributiekantoor. Door onvoldoende ruimte in de fabriek en de uitbreiding van de verkoop van flessenmelk, was men genoodzaakt het huis aan den Beukenhorstweg, indertijd door de coöperatie aangekocht, te herscheppen in een melkinrichting. In het voorjaar 1941 hoopt men het nieuwe gedeelte in bedrijf te kunnen stellen.

Behalve op de 10en Mei heeft de verwerking der melk geen stagnatie van betekenis onderhouden. Een grote verandering heeft plaatsgevonden door toepassing van zelfopgewekte elektrische energie als drijfkracht voor alle werktuigen. Meerdere nieuwe apparaten werden geïnstalleerd. Gedurende het afgelopen jaar werden weer geregeld melkmonsters onderzocht op zindelijkheid. De regeling, getroffen met de scheermachines, heeft nog niet volkomen voldaan. De scheerders zullen beter geïnstrueerd moeten worden. Er werd te laat met opscheren begonnen. Het aantal gevallen van geleverde zure melk is dalende, hetgeen in hoofdzaak wordt toegeschreven aan een betere en meer zindelijke behandeling van het product. De stalcontroleur bewees in dit opzicht wederom goede diensten.

Uiteraard is de boterhandel geheel gewijzigd.

Blijkens de exploitatierekening werd voor geleverde melk aan de leden uitbetaald in totaal f 1.035.181,94. De vervoerskosten bedroegen f 61.982,30, alzo per 100 kg 32,06 cent.

De boter bracht op f 1.233.822,16; de totaal geproduceerde hoeveelheid bedroeg 736.277 kg. Daarvan is door de leden gekocht 51.169 kg voor een bedrag groot f 94.787,35. Voor de bereiding van 1 kg boter waren nodig 25,95 kg melk, vetgehalte 3.4.

Blijkens de verlies- en winstrekening is er een voordelig saldo ad f 4.283,20.

De Graafschap Bode 1941-03-31

Verslag alg. verg Winterswijkse CZ.

WINTERSWIJK. - In hotel Piek rond Vrijdagmiddag een algemene vergadering plaats van bij de Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek aangeslotenen. De voorzitter, de heer **J. G. Mensink**, opende de zeer matig bezochte bijeenkomst op de gebruikelijke wijze en verleende het woord aan de heer J. H. ten Haken, die in zijn kwaliteit van secretaris de notulen voorlas, welke na een korte aanmerking werden vastgesteld.

De directeur, de heer **H. Stienstra**, heeft vervolgens het jaarverslag uitgebracht, daarbij verschillende details uitvoerig toelichtende. Wij publiceerden dit verslag bereids in beknopte vorm. Thans werd ook een specificatie der onkosten gegeven. Blijkens mededeling van de directeur heeft men ook nu weer het gebruikelijke systeem gevolgd om de aangeschafte machines terstond op de onkosten-rekening te boeken.

Post voor post werd verantwoord. Men heeft voorts getracht, zoveel mogelijk voorraden te vormen van hulpstoffen.

De heer Strienstra drong aan op tuberculineren, juist thans van groot belang, omdat ten gevolge van de veelevering met succes naar een gunstiger verhouding tussen reactie-dieren en vrije dieren kan worden gestreefd.

Midden April zal de distributie van melk in werking treden, hetgeen uiteraard op de fabriek extra-arbeid zal vorderen.

Uit de vergadering werden verschillende vragen gesteld en door de voorzitter en de directeur beantwoord. Een lid wenste het bedrag, voor reclame uitgegeven, onder de huidige omstandigheden tot nul te reduceren. De directeur verklaarde zich voor beperking, maar niet voor algehele stopzetting. Er komt ook weer een anderen tijd. Wie zich op het standpunt stelt, dat men het publiek niet nodig heeft omdat het tóch wel kopen moet, zou niet alleen van elke reclame kunnen afzien, maar b.v. ook de kwaliteit van zijn product kunnen verminderen. Maar de toekomstige gevolgen?

Een lid stelde voor, een beloning toe te kennen aan de melkrijders, die steeds de monsterkisten moeten vervoeren. De directeur gevoelde er niets voor, aangezien dit transport niet zo bezwaarlijk is, terwijl het vervoer van de monsters gebonden is aan enkele ritten. Bij de aanbesteding kan de inschrijver daar rekening mee houden.

Uitvoerig werd van gedachten gewisseld over de bestaande premie voor t.b.c.-vrije stallen, waarvan de eigenaars de eerste melk ter verwerking aanbieden. Meerdere leden waren van oordeel, dat alle aangeslotenen met reactievrije vee die premie graag zouden verdienen. Voorgesteld werd, de leden te verplichten, zich aan te sluiten bij veterinaire contrôle. De voorzitter merkte op, dat dit voorstel al eens eerder aan de orde is geweest en toen werd verworpen. Bovendien wordt door het onderzoek eventueel reageren niet verholpen. De vergoeding voor die eerste melk is niet zoo groot. Nadat verschillende aanwezigen hierover nog het woord hadden gevoerd, verklaarde de heer Stienstra, dat het meest radicale middel ongetwijfeld nog zou zijn het laten controleren van alle beesten, welk onderzoek geheel of gedeeltelijk zou geschieden voor rekening van de fabriek.

Spr. waarschuwde tegen een al te groot optimisme in dit opzicht. De praktijk heeft al wel uitgeezen, dat er boeren zijn, die het tuberculineren zeker niet zullen toelaten. Dwingen kan men hen niet. De voorzitter heeft toegezegd, dat het bestuur dit vraagstuk nog nader zal bestuderen.

In den raad van beheer werden benoemd de heren Oonk, Boeyink en Overkamp.

Van de rondvraag werd nog een ruim gebruik gemaakt, waarna voorzitter Mensink de bijeenkomst met een dankwoord sloot.

De Graafschap Bode 1941-05-14

Er straalde licht uit.

— Voor den Groenlooschen kantonrechter diende gisteren de zaak tegen den directeur van de Winterswijkse Coöperatieve **Zuivelfabriek**, dien men aansprakelijk had gesteld voor het feit, dat er op den ochtend van 9 Februari licht van het gebouw naar buiten uitstraalde. Verdachte liet verstek gaan. De twee verbalisanten, leden van de brigade Winterswijk der marechaussee, werden achtereenvolgens gehoord en persisterden bij hun schriftelijke verklaring. De vier ramen waren geheel onbedekt geweest, zoodat het licht vrijelijk naar buiten glipte. De rest van de fabriek had men evenwel afgeschermd. De ambtenaar van het O. M. reguleerde tot een geldboete van f 10 subs. 10 dagen hechtenis; de kantonrechter veroordeelde verdachte tot f 10 of 5 dagen.

De afzet.

In Oost-Gelderland vindt de afzet van boter, kaas en poeder bijna geheel plaats via Centrale Verkoopverenigingen.

Ook de W.C.Z. maakt hiervan gebruik, doch heeft daarnaast een belangrijke detailverkoop van boter, consumptiemelk en flessenprodukten in eigen omgeving.

De C.C.K. heeft eveneens een belangrijke eigen verkoop van kaas, zowel in het melkwiningsgebied der vier deelgenoten, als naar West-Duitsland.

In verband met de vraag naar kwaliteitsprodukten heeft de W.C.Z. altijd veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de ontvangen boerenmelk en de daaruit gemaakte produkten. En er kan gezegd worden, dat de W.C.Z. met de kwaliteit steeds in de voorste gelederen heeft gestaan.

MELKAANVOER W.C.Z.

Jaar	kg. Melk	% Vet	% Eiwit
1895	2.5 miljoen	2.99	onbekend
1925	16.4 miljoen	3.09	„
1940	19.3 miljoen	3.27	„
1945	11.1 miljoen	3.20	„
1950	26.9 miljoen	3.61	„
1965	40.4 miljoen	3.85	3.32

Dienstverlening.

De W.C.Z. heeft tot doel de aangevoerde melk harer leden te verwerken en tot de hoogste waarde te brengen. Daarnaast bewijst zij haar leden velerlei diensten, o.a. :

1. Het organiseren van melkcursussen en stalwedstrijder..
2. Steunverlening, zowel organisatorisch, als financieel aan de dierziektenbestrijding.
3. Hulp- en subsidieverlening aan de Fok- en Controlevereniging en K.I.-vereniging.
4. Eigen bezorgingsdienst van flessenprodukten bij de leden.
5. Subsidieverlening bij verharding of verbetering van zandwegen.
6. Reiniging der melkbussen aan de fabriek
7. Financiële voorschotten bij aankoop van trekkers door melkrijders.
8. Tweemaal per dag melkaanvoer in de zomermaanden.

Bijzondere gebeurtenissen.

Het 25-jarig jubileum der W.C.Z. werd in 1920 op zeer sobere wijze herdacht.

In 1935 is het 40-jarig bestaan op grootse wijze gevierd.

Het 50 jarig bestaan viel in de moeilijke en zeer gevaarlijke bezettingsperiode 1940 - 1945 en wel enkele weken voor de bevrijding van Winterswijk. Aan feestvieren kon toen niet worden gedacht.

Daarentegen kon het 60-jarig jubileum weer vrij en blij worden gevierd, n.l. op 5 maart 1955. Ter gelegenheid hiervan werd een Gedenkboek samengesteld. Voorzitter Z. G. van Eerden schreef daartoe een Voorwoord, terwijl de toenmalige Secretaris, wijlen de heer J. G. Overkamp, en Directeur J. Klaversma een historisch overzicht samenstelden. De tekst werd verlicht met een aantal prachtige foto's van het bedrijf. Een aantal historische gegevens uit die tekst zijn thans verwerkt in dit overzicht.

Personeel.

Uit de aard der zaak heeft het personeel er in belangrijke mate toe bijgedragen, dat de W.C.Z. tot grote bloei is gekomen. Vele personeelsleden hadden en hebben een lange staat van dienst en van de gepensioneerden is zelfs een groot deel meer dan 40 jaar werkzaam geweest. W.C.Z. en C.C.K. hebben thans respectievelijk ongeveer 80 en 45 personen in dienst.

Leidinggevende colleges.

Het spreekt vanzelf, dat in de loop der jaren de leidinggevende colleges voor een groot deel hun stempel hebben gedrukt op de richting, welke de W.C.Z. heeft ingeslagen.

Hoewel de leden hebben gezorgd voor een steeds groter wordende melkaanvoer, hebben bestuur, commissarissen en directie moeten aangeven op welke wijze de melk tot de de hoogste waarde kon worden gebracht. Dit is steeds een moeilijke opgave, daar nu het ene en dan weer het andere produkt het beste in de markt ligt. Dit is ook de reden, waarom de belangen van de W.C.Z. zijn verdeeld over velerlei produkten, z.g. risicospreiding. Men zit dan nooit voor één gat gevangen.

De tijd heeft geleerd, dat in de loop der jaren in het belang van de W.C.Z., goed overwogen en vaak juiste beslissingen zijn genomen, want haar jaarlijkse melkprijs aan de leden ligt relatief gunstig. Daarnaast is er steeds ruim afgeschreven en verkeren gebouwen en inventaris van W.C.Z. en C.C.K. in een uitstekende staat.

Ook de leden zelf hebben hierin een belangrijk aandeel gehad, daar het de ledenvergadering is, die uiteindelijk de zeer belangrijke bestuursvoorstellen al dan niet goedkeurt. Wat dit betreft, zullen ook in de toekomst nog vaak moeilijke beslissingen moeten worden genomen. Dit neemt echter niet weg, dat de resultaten van de toekomstige medewerking in Winterswijk met vertrouwen kunnen worden tegemoet gezien.

Coberco bouwt meer kaasfabrieken

Meer melk in kaasbak

ZUTFEN - De Coberco heeft vorig jaar ruim 31 procent van de aangevoerde melk (1784 miljoen kg) tot kaas verwerkt. Het streven van deze zuivelcoöperatie in Overijssel en Gelderland is er op gericht de nog steeds stijgende melkaanvoer voor 35 procent (het landelijk gemiddelde) tot kaas te verwerken. Voorzitter en directie verweerden zich gister tegen de gedachte dat een verdere uitbreiding van de kaasproductiecapaciteit een ongunstige invloed op de kaasmarkt en de melkprijs zou hebben.

In **Balkbrug** is Coberco bezig met de bouw van een nieuwe kaasfabriek voor 100 miljoen kg melk en de ledenraad nam vanmorgen het voorstel aan om voor tien miljoen gulden de kaasfabriek in **Winterswijk** in te richten voor de verwerking van 100 miljoen kg melk tot kaas, terwijl twee miljoen gulden besteed zal worden aan de herinrichting van de kaasfabriek in **Stenderen** voor de verwerking van 60 miljoen kg melk. Tegenover de inrichting van nieuwe kaasfabrieken staat de sluiting van enkele anderen. De productiecapaciteit gaat wel sterk omhoog. (Behalve de Coberco heeft ook de Domo plannen om een nieuwe kaasfabriek in te richten te Bedum)

In de ledenraad van de Coberco zei de voorzitter van deze grootste zuivelcoöperatie van Nederland, de heer H. P. Prangma, dat de uitbreiding van de capaciteit tijdens de kaasproductiebeperking wel een aantal vragen oproept. De Coberco meent echter, dat de kaasconsumptiestijging, hoewel op dit moment wat stokkende, toch zal doorgaan. De consumptiestijging zal mogelijk wat minder zijn dan in voorgaande jaren.

De kaasfabrieken in **Zelhem** en **Aalten** zullen echter worden gesloten op januari 1977. De Coberco verwacht verder geen uitbreiding in de afzet van condens en consumptiemelk, terwijl zij al zeer sterk is in de sector boterpoeder. Bij de planning op lange termijn is gesteld, dat minstens 35 procent van de Coberco-melk in de kaasbakken moet en dat achtte de heer Prangma nog geen gewaagd experiment.

In een toelichting deelde de heer Prangma mee, dat hij het voor een onderneming als de Coberco griezelig vond alles op de kaart van boter en poeder te zetten. „Stel, dat de EEG de brui geeft aan het zuivelbeleid, dan ben je helemaal afhankelijk.” Hij achtte de voorgenomen uitbreiding van de kaasproductiecapaciteit mede daarom een verstandig beleid.

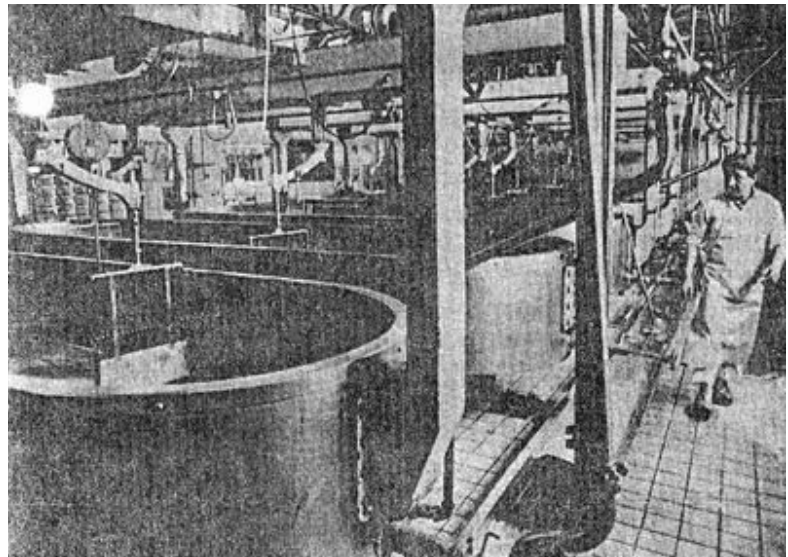
De hoofddirecteur voor de kaasgroep, de heer G. Tjallema, deelde ons mee dat Coberco nog vijftien kaasfabrieken heeft. Men streeft naar een lager aantal productieplaatsen met elk een zodanige capaciteit, dat het meest voordelige samenspel wordt gevonden in produktiviteit, technologie en verwerkingskosten. Gemiddeld per bedrijf zal er een 7500 tot 9000 ton kaas gemaakt moeten worden, hetgeen overeen komt met 75 tot 90 miljoen kg melk. Op het ogenblik is de gemiddelde verwerking per bedrijf 37 miljoen kg en in 1977 hoopt men te komen op 60 miljoen kg melk per bedrijf. Niet alle kaasfabrieken zullen grote bedrijven worden wegens de productie van speciale kaas.....

Uitbreiding Coberco Winterswijk begint helft maart

Kaasmakerij in hal van vierduizend vierkante meter:

WINTERSWIJK - De uitbreiding van de Coberco zuivelfabriek **Wincoz** aan de Tuberweg is vorige week aanbesteed. De gunning, van het werk waar tien miljoen gulden mee is gemoeid, komt een dezer dagen af. Overigens gaat die tien miljoen investering hoofdzakelijk in de te plaatsen apparatuur zitten en niet in de bouwkosten, die maar twintig tot vijftientwintig procent van het totaalbedrag opslokken.

In de eerste helft van maart wordt begonnen met de uitbreiding. Het gaat om de bouw van een nieuwe fabriekshal van vierduizend vierkante meter, waar eind 1977 met de kaasproductie kan worden begonnen. Volgens de heer G. Tjallema, directeur produktgroep kaas van de Coberco-organisatie, kan in de nieuwe kaasmakerij honderdertig tot honderdveertig miljoen liter melk per jaar tot kaas worden verwerkt. „Theoretisch is dat althans mogelijk, maar we hebben een zekere inlooperperiode nodig. We moeten allerhande kinderziektes overwinnen. Daarom zal het stapsgewijs gaan”, vertelde de heer Tjallema gistermiddag:

Deze kaasbakken zijn in de nieuwe fabriekshal niet meer te gebruiken. Ze moeten waarschijnlijk plaats maken voor de voorverpakafdeling, die op het ogenblik erg krap gehuisvest is.

De nieuwe topcapaciteit van de kaasmakerij is het drievoudige van de huidige produktie. De uit 1953 daterende apparatuur in de bestaande kaasfabriek wordt voor een deel gebruikt in de nieuwe hal. Wel te gebruiken in de nieuwe produktieruimte zijn de melktanks, acht kaasbakken van elk 4200 liter worden echter vervangen. Per week wordt op het ogenblik 588.000 liter kaas in deze bakken gemaakt. Op de plaats waar deze bakken staan wordt waarschijnlijk de voorverpakafdeling ondergebracht.

In de magazijnen van de Winterswijkse kaasfabriek liggen permanent zo'n 11.000 kazen (132.000 kilo) die ouder zijn dan vijftien dagen en nog eens ongeveer 9800 kazen (117.600 kilo), in de „leeftijd” van nul tot vijftien dagen. Jonge kaas blijft rond de acht weken in de fabriek voor zij de deur uit gaat, iets belegen kaas drie tot vier maanden, belegen kaas een half jaar en oude kaas een jaar.

De nieuwe bedrijfsruimte is een ontwerp van architectenbureau Feenstra uit Arnhem. In de Winterswijkse fabriek werken ongeveer 75 mensen.

CZ. Winterswijk voor de verbouwing jr. 50

Koopmans b.v. bouwt twee kaasfabrieken

Twintig miljoen in apparatuur

BOLSWARD – Koopmans Engineering bv. in Bolsward heeft haar orderportefeuille in de kaassector in maart zien groeien met twintig miljoen gulden. Koopmans kreeg opdracht tot de inrichting van twee complete kaasfabrieken.

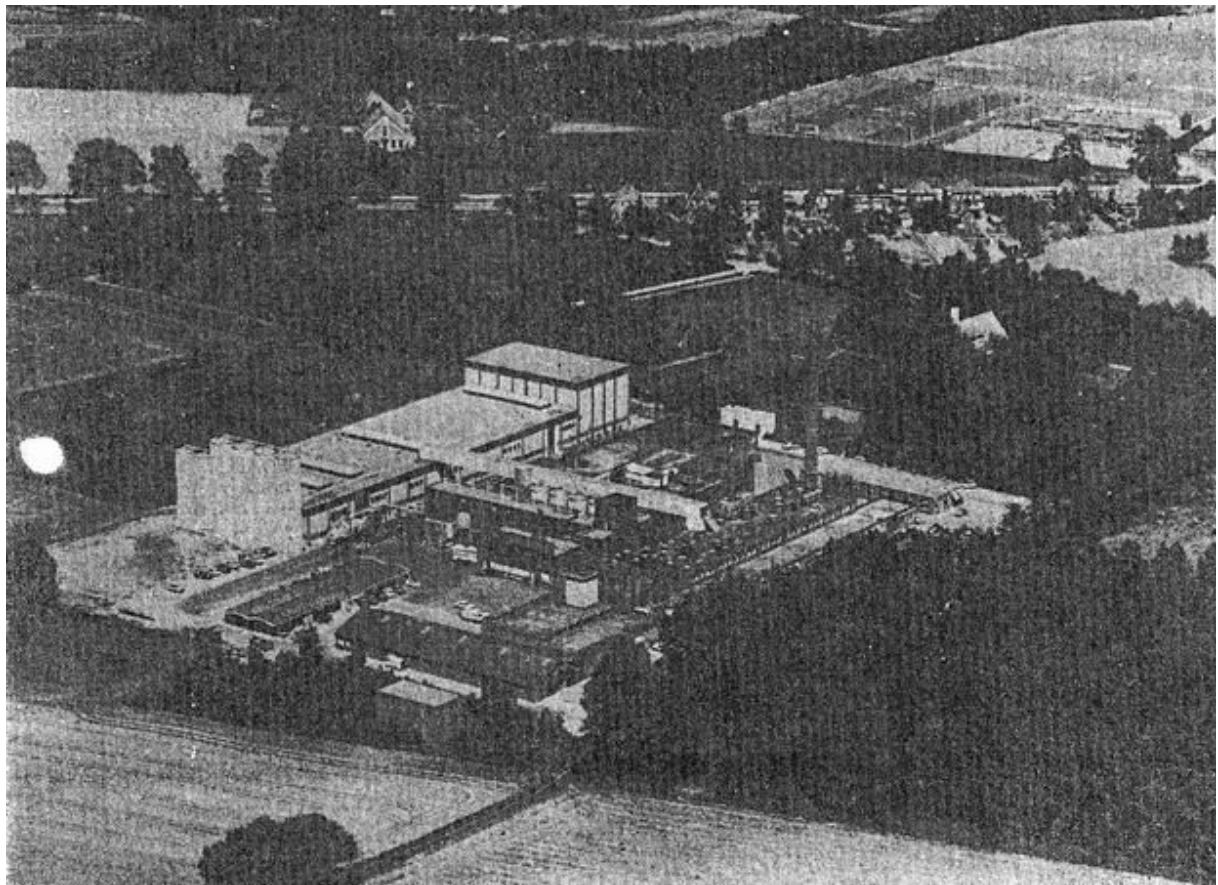
Voor de Coberco betekent dit de inrichting van een nieuwe kaasfabriek in **Winterswijk** tot een bedrag van acht miljoen gulden. Voor een Ierse onderneming bouwde Koopmans kaasbeleidingsapparatuur voor zeven miljoen gulden. Aan Zuid-Afrika wordt een conventionele kaasfabriek geleverd van twee miljoen. Verder zijn er nog verschillende opdrachten tot een bedrag van drie miljoen gulden.

De beide fabrieken die Koopmans levert zijn geautomatiseerde kaasfabrieken, waar van er nu drie in bedrijf zijn, een in Australië, een in Ierland en een in **Balkbrug**. De fabriek in Balkbrug is net geheel in bedrijf opgeleverd aan de Coberco. De mogelijkheden in deze eerste fabriek zijn aanleiding geweest om meteen een tweede te bestellen, welke evenals de andere orders bij Koopmans in de komende twaalf maanden geleverd moeten worden.

De fabriek in Winterswijk krijgt een capaciteit van 45.000 kg. kaasmelk per uur (600.000 kg. per dag). De fabriek in Ierland krijgt productielijnen voor Nederlandse kaassoorten als Goudse, Edammer en blokkaas. Het is de bedoeling, dat de installatie grotendeels in een zusterbedrijf van Koopmans Engineering in Bolsward gemaakt zullen worden. Een deel van het werk zal worden uitbesteed.

Nieuwe kaasfabriek Winterswijk maakt 12 miljoen kilo Goudse

WINTERSWIJK - Met een maximum-capaciteit van 120 miljoen liter melk per jaar is de nieuwe kaasfabriek van de Coberco in Winterswijk één, van de grootste in West-Europa. Jaarlijks zal er in deze ultra moderne fabriek 12 miljoen kilo Goudse kaas van de planken kunnen worden gehaald.

Luchtfoto nw fabriek Winterswijk

(luchtfoto eigen dienst Tubantia)

Met de bouw van de nieuwe kaasfabriek werd in 1976 begonnen. Afgelopen voorjaar kon de Coberco met proefdraaien beginnen en momenteel is men zover, dat de fabriek op volle toeren kan draaien.

De proefperiode is zonder noemenswaardige problemen verlopen en dat is, volgens de Coberco, mede te danken aan de ervaringen in de kaasfabriek in **Balkbrug**. In deze één jaar oudere fabriek heeft Winterswijk de nodige ervaring kunnen opdoen en dat bleek uiteindelijk goed uit te pakken.

Op deze luchtfoto is het nieuwbouwgedeelte te zien op de achtergrond van het Coberco-com-

plex. De opslag en de koeling van de melk geschieden in de grote tanks, links van de fabriek. Het procédé van het kaasmaken speelt zich af in het middengedeelte. De kaas wordt tenslotte opgeslagen in het hogere gedeelte aan de rechterzijde van de fabriek.

Bij de Coberco in Winterswijk kan men momenteel drie maal zoveel melk verwerken als vroeger in de oude fabriek. De maximum-capaciteit kan mogelijk nog uitgroeien met tien à twintig miljoen liter melk per jaar. (luchttoto eigen dienst)

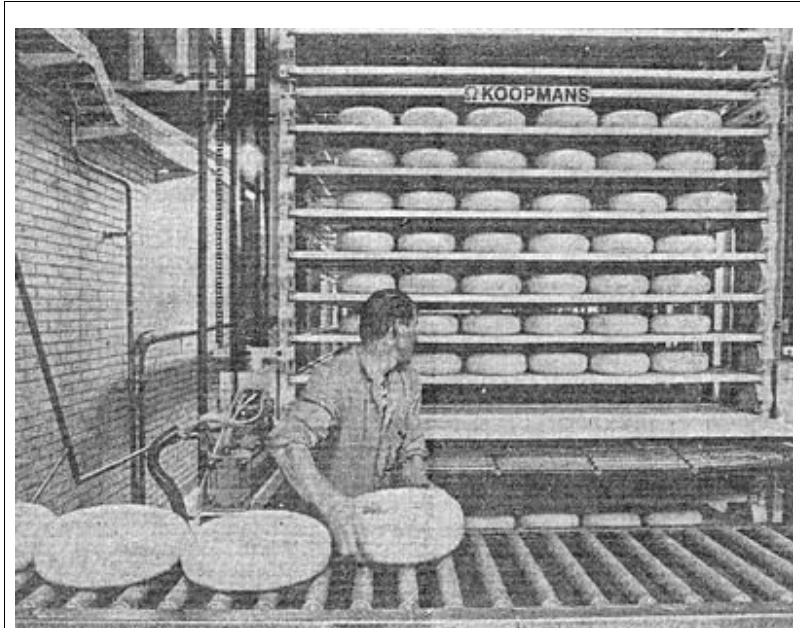
Kaasfabriek Winterswijk grootste van Europa – Deel I

5000 kazen per dag

Tekst: Joop Willink Foto's: Jan Venema

WINTERSWIJK - . Aan het hoofd van de Coberco-kaasfabriek van Winterswijk staat directeur J. Kolhoff (45) voor wie de keus van Coberco de kaasproductie mede te centraliseren in Winterswijk een enorme uitdaging betekent. De vernieuwing van de kaasproductie betekende echter meer dan alleen een miljoeneninvestering op gebouwen en apparatuur. Het betekende ook dat een flink stuk handwerk, dat de kaasmakerij nog altijd was, verdween en de mensen moesten worden omgeschoold op het machinale werk. Een ingreep die in het bedrijf goed is opgevangen.

Van de andere kant, is de omschakeling wellicht wat vergemakkelijkt door het feit, dat het besluit van Coberco, in 1975 genomen, een eind maakte aan de onzekerheid, die er bij het personeel leefde over het blijven voortbestaan van de Winterswijkse zuivelfabriek.

Kazen komen uit de pers om de weg door het bedrijf te gaan

In Winterswijk werken thans 125 mensen, dat is ongeveer de zelfde bezetting als voor de bouw van de nieuwe kaasfabriek. Van deze bezetting zijn 25 mensen werkzaam in de buitendienst (in Winterswijk, Aalten, en Groenlo) 20 chauffeurs en 80 mensen in de fabriek. De kaasproductie ten opzichte van de oude fabriek verdrievoudigd is. Nu het 'bedrijf zo 'langzamerhand op topcapaciteit gaat draaien zullen nog enkele mensen in de technische sfeer worden aangetrokken.

Vanaf 1895

Winterswijk kent reeds een zuivelfabriek vanaf 1895. De eerste fabriek gebouwd aan de Boterstraat, werd door de uitbreiding van het centrum opgeslokt. In 1943 werd de nieuwe zuivelfabriek gebouwd aan de Tuberweg op een gunstige plek juist buiten de bebouwde kom. Daar werd in 1952 door de toenmalige voorzitter van de Kon. Ned. Zuivelbond mr. dr. J. Linthorst Homan de officiële ingebruikname verricht voor een nieuwe kaasfabriek. Die was ook in die tijd al toonaangevend en de grootste in Europa. Later werden nieuwe fabrieken gebouwd en verdween Winterswijk van de top van de productieranglijst.

Men bleef echter goed meedraaien, mede omdat de melkaanvoer in deze streek erg, groot is. Ook al door het weg vallen van zuivelfabrieken in omliggende plaatsen '(onder meer **Aalten** en **Beltrum**) werd de melkstroom naar de Winterswijkse zuivelfabriek steeds groter. Er wordt

thans aan de fabriek per jaar 140 miljoen kg. melk per jaar geleverd. Mede door deze grote melkstroom is, bij de plannen voor de bouw van een nieuwe Coberco-kaasfabriek de keus gevallen op Winterswijk, de gunstige ligging en het feit dat men voldoende grond in eigendom had, heeft de rest gedaan.

Nieuwe vinding

De nieuwe kaasfabriek is een fabriekshal van 110 bij 32 meter. Aan het begin staan langs de muur een viertal enorme opslagtanks opgesteld, ieder met een capaciteit van 325.000 liter melk. Via deze opslagtanks stroomt de melk via een uitgebreid buizen-net en allerlei apparatuur naar een van de zes wrongelbereiders met een capaciteit van 16.000 liter elk. Hier wordt uit de melk de wrongel, het wezenlijke bestanddeel voor kaas, gehaald. De overgebleven melk, de wei, wordt, voor verdere verwerking afgevoerd en de wrongel komt via een verrijdbaar doséerapparaat in de gereedstaande vaten om te worden geperst.

In Winterswijk wordt gebruik gemaakt van een nieuwe vinding op dit gebied. De perscombinatie heeft een vierledige functie, namelijk als pers, als reiniger, van de vaten, de omloop, van de kaas en tenslotte het transport, naar de pekelsloot.

Tussen het moment dat de melk in bewerking wordt genomen en het moment dat de kaas in de pekelsloot valt ligt een tijdsduur van ongeveer 5 uur. In de pekelsloot wordt de kaas voortgestuwd naar een kooi. Is de kooi vol, dan wordt deze een week lang ondergedompeld in het pekelbad met een inhoud van maar liefst anderhalf miljoen liter pek.

Via de pekelsloot "zwemmen" de kazen naar een grote kooi om een week lang in de pek te worden gedompeld en zo op smaak te komen

Zonder dat iemand er met de hand aan is geweest komt de ruim 12 kilo wegende kaas in de opslagruimte, ook al weer voorzien van een uiterst ingenieuze apparatuur die onder meer zorgt voor het regelmatig keren van de kaas. De opslagruimte heeft 18 kilometer planklengte. Hier blijft de kaas tenminste 15 dagen om dan verder te worden vervoerd naar de opslag van de verkoopvereniging in Meppel. Van hieruit wordt de kaas verder gedistribueerd..... over de hele wereld.

Behalve de kaas produceert de fabriek, door oudere Winterswijkers nog altijd de „botterfabriek” genoemd ook nog zo'n vier miljoen kilo boter per jaar. Die gaat voor het merendeel in kleinverpakking naar Engeland.

Milieuvriendelijk

Een erg aantrekkelijk bedrijf om te bekijken, met al de roestvrijstalen en dus blinkende appa-

ratuur en machines. Een aantrekkelijk bedrijf ook voor de gemeente Winterswijk, die hier mee een belangrijke en milieuvriendelijke industrie heeft.

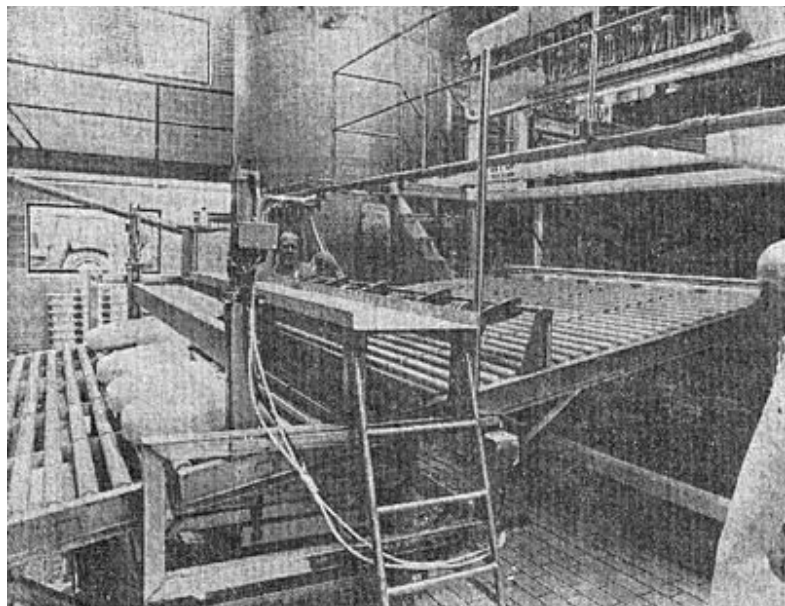
Maar de milieuvriendelijkheid mag er niet toe leiden dat meteen naast de gebouwen een streekziekenhuis of woningen worden gebouwd, zoals in de gemeentelijke plannen wordt aangegeven. De heer Kolhoff vertelt dat via het bedrijf een TNO-onderzoek heeft plaatsgehad en dat naar aanleiding hiervan aan de gemeente is verzocht een bufferzone van 100 meter in acht te willen nemen. „Het bedrijf zelf veroorzaakt geen stank- of lawaaihinder. Maar de dag en nacht doorgaande aan en afvoer van producten geeft wel lawaai. We willen in de toekomst niet steeds weer klachten horen van mensen, die te dicht bij het bedrijf wonen. Wij zitten hier immers al zo lang, daar kan toch rekening mee worden gehouden” aldus de heer Kolhoff, die als kersvers raadslid van Winterswijk hierin overigens nu zelf een woordje kan meespreken.

Deel II

WINTERSWIJK - Bijna 5000 grote, platte, ronde kazen rollen dagelijks van de band in de nieuwe Coberco kaasfabriek in Winterswijk. Wie, waar dan ook ter wereld, een stuk, Goudse volvette kaas koopt, maakt een goede kans dat die in deze fabriek is gemaakt. De kaasfabriek in Winterswijk, sinds het begin van dit jaar niet alleen de grootste in Nederland, maar zelfs in heel Europa..

De nieuwe kaasfabriek heeft een topcapaciteit van 300 ton kaas per week. Op dit moment draait men ongeveer op driekwart van deze capaciteit met een productie van 215 ton per week. Dat nog niet

op topcapaciteit wordt gedraaid is te wijten aan het feit dat men de productie vanaf het begin van dit jaar langzaam heeft opgeschroefd, terwijl men daarnaast oog houdt op de vraag naar kaas. Deze grootste Europese kaasfabriek; die ultra-modern is ingericht en geheel via de computer wordt bestuurd, trekt,, sterk de aandacht. Niet alleen in zuivelkringen, maar ook daarbuiten. Ver daarbuiten zelfs. Zo was een dezer dagen een groep vrouwelijke journalisten, van, Engelse damesbladen bij het Winterswijkse bedrijf op bezoek.

Om de, houdbaarheid te bevorderen wordt de kaas voorzien. van een laagje plastic en wordt dan via de band naar een enorme opslagruimte getransporteerd.

Hele kaasfabriek Tebel op trucks naar Winterswijk

Installatie in twintig weken gebouwd

LEEUWARDEN - Met veertien trailers en diepladers van de PAX verhuist deze week een vrijwel complete kaasbereidingstallatie van machinefabriek Tebel naar de kaasfabriek van de coöperatie Coberco in Winterswijk. Als alle veertien truckladingen in de Achterhoek zijn aangekomen, begint daar in hoog tempo de installering en de daaraan voorafgaande afbraak van de huidige kaasfabriek. Aan de produktie van de 'Casomatic'-kaasfabriek ter waarde van vier miljoen gulden is bij Tebel met man en macht overgewerkt. Het karwei moest in twintig weken zijn geklaard, inclusief het maken van het ontwerp.

Directeur Jan Wim Botterop van Tebel: „Essentieel aan de order is de strikte termijn die Coberco stelt. Het oponthoud in de kaasproduktie dient zo kort mogelijk te zijn, drie weken. Daarom wordt de oude installatie in Winterswijk pas weggehaald als onze nieuwe fabriek daar compleet is gearriveerd. Men neemt wat dat betreft geen enkel risico”. De Coberco-melk die gedurende de drie weken niet naar Winterswijk kan, wordt over andere vestigingen verdeeld.

Projectleider Guus Wolters: „Tebel staat ervoor dat de nieuwe fabriek na drie weken kan draaien. Daartoe is zij in onze produktiehal volledig getest”. Het Overijsselse zuivelconcern zocht een fabriek die in vijf maanden nieuwe installaties kon leveren voor drainage, docering en ‘vatbehandeling’, de kern van de kaasproduktie. Tebel heeft werkelijk alle zeilen moeten bijzetten om de order volgens afgesproken schema te leveren. Dat leidde niet alleen tot overwerk en tijdelijke overschakeling op ploegenarbeid, maar ook moest tijdelijk personeel worden gehuurd. Dat de operatie-Winterswijk in korte tijd zonder haperen is gelukt, is volgen de betrokken managen te danken aan de flexibiliteit die Tebel als sinds kort zelfstandig klein bedrijf heeft

In totaal hebben meer dan honderd mensen aan de fabricage van de casomatic gewerkt. Met trots vertellen Wolters en produktieleider Ype van der Velde dat de grotendeels roestvrijstalen installatie compleet met de micro-elektronische besturing en de bijbehorende computerprogramma's in eigen huis wordt gemaakt „De kaasmakers en technici van Coberco zijn ruim van te voren door ons opgeleid, zodat meteen de produktie van 5500 kilo kaas per uur kan worden gehaald.” De kaasfabriek van Tebel in Winterswijk kan vijftigduizend liter melk per uur verwerken.

Als voordelen van de nieuwe installatie gelden het geringere energieverbruik de lagere onderhoudskosten en de benodigde hoeveelheid mankracht voor bediening, die ook lager uitvalt. Tegenover werkgelegenheid bij Tebel staat dus het risico van ontslagen in de zuivelindustrie. Directeur Botterop daarover. „In dit geval geldt dat niet. Weliswaar vervallen er in Wintetswijk mogelijk arbeidsplaatsen, maar Coberco heeft aangekondigd dat door interne overplaatsingen geen gedwongen ontslagen nodig zijn”.

Bij Tebel ondervindt men inmiddels duidelijk hinder van de in EG-verband afgekondigde superheffing op overproduktie van melk. „Wij merken dat investeerders met uitbreidingsplannen aarzelen, omdat zij niet goed weten wat het effect van de superheffing zal zijn. Anderzijds groeit de kaasconsumptie en is de kaasprijs vrij vast”, aldus directeur Botterop. Juist vandaag heeft Tebel een nieuwe order in de wacht gesleept voor kaasbereidingsinstallaties in Workum.

Kaasmakers van Coberco door magische grens

WINTERSWIJK - De 25 miljoenste kilo kaas van dit jaar is gistermiddag in het pekelbad van Coberco Winterwijk gegleden. Het is voor het eerst in de geschiedenis van de Nederlandse coöperatieve zuivelindustrie dat door één bedrijf in één jaar zoveel kilo kaas wordt gemaakt. Voor de Coberco was dat aanleiding van de doopplechtigheid van de 13 kilo zware Goudse kaas volvet, die de 25 miljoen volmaakte, tot een feestelijke gebeurtenis te maken.

Het betekent dat de kaasfabriek Winterswijk, waar alleen Goudse volvet van 13 kg per kaas wordt gemaakt; de capaciteit nu optimaal gebruikt: Met de dagen die van 1988 nog resten, zal de totale produktie kaas uitkomen op circa 25,2 miljoen kg, goed voor bijna 2 miljoen kazen. Daarmee worden de beschikbare pekelbaden optimaal benut. „Iedere acht seconden duikt er een kaas het pekelbad in”, omschrijft bedrijfsdirecteur J. Kolhoff de hoge produktie.

Een forse produktiesprong heeft Coberco medio 1986 gemaakt bij de invoering van een drie-ploegendienst gedurende vijf dagen per week. De kaasproduktie steeg vorig jaar tot 24,3 kg. In 1980 bedroeg die nog maar 13 miljoen. De produktiestijging is ook mogelijk geworden door sluiting van de Coberco-**kaasfabriek in Borculo**, waardoor een deel van die melk ook naar Winterswijk ging.

Meer kaas betekent, door de beperkingen op de melkproduktie door de superheffing, dat de benodigde melk bij andere Coberco bedrijven moet worden weggehaald. De afzet van de Goudse kaas noemt bedrijfsleider J.H. Wiederholt zonder voorbehoud erg goed. Winterswijk is goed voor 5% van de Nederlandse kaasproduktie.

Inzet en vakkennis van het personeel hebben volgens J. Kolhoff het overschrijden van de magische produktiegrens mogelijk gemaakt. Hij noemde de werksfeer in zijn bedrijf, waar 72 mensen werken, uitstekend. De forse investeringen in de afgelopen jaren kunnen hierdoor optimaal worden benut. Een

belangrijke rol speelt bovendien de goede kwaliteit van de 240 miljoen kg aangevoerde melk, afkomstig van 900 veehouderijbedrijven in de Oost-Achterhoek.

Voorzitter hoofdbestuur Coberco, E. Meilink, bedrijfsdirecteur J. Kolhoff en burgemeester C. de Vries dopen de kaas, die de 25 miljoen kilo volmaakte, in het pekelbad.

Om nog efficiënter te kunnen werken hoopt Kolhoff in februari te kunnen beginnen met de vervanging van de kleine melkopslagsilo. De vijf melktanks hebben dan alle een inhoud van 325.000 liter. Het komt nu voor dat melk elders voor een korte periode moet worden opgeslagen in afwachting van transport naar Winterswijk. „Het wachten is op de bouwvergunning van de gemeente”, aldus Kolhoff „bovendien kunnen we na plaatsing van de grotere melksilo het probleem van de wei verbeteren. Elke dag 900.000 liter dunne xxxxxxxx roming, naar Borculo getransporteerd”.

Frico sluit kaasfabriek

Winterswijkse vestiging van kaasproducent FCDF blijkt te duur

Door onze verslaggever

WINTERWIJK - De hoofddirectie van Friesland Coberco Dairy Foods heeft besloten om de kaasfabriek in Winterswijk te sluiten. De 64 werknemers van de kaasfabriek hebben maandagmiddag te horen gekregen dat de productie per 1 april wordt stilgelegd. Er wordt niemand ontslagen: het bedrijf, biedt alle werknemers een baan aan in een andere vestiging.

Vakbondsbestuur Harry Vellenga was er maandag bij toen de werknemers over de sluiting werden ingelicht. Die reageerden „verslagen”, laat Vellenga weten, „ook al omdat alles zo snel gaat.” Die datum dan 1 april heeft te maken met het aflopen van contracten voor de levering van Goudse kaas.

In Winterswijk wordt alleen ‘bulkkaas’ geproduceerd, goedkope kaas in grote hoeveelheden. Volgens een toelichting van de hoofddirectie in Meppel gaat het om de ‘platte cilindrische Goudse kaas’ van twaalf kilogram’. Per jaar wordt er 20.000 ton kaas geproduceerd, hoofdzakelijk voor de Duitse markt. Volgens woordvoerder Rob van Dongen van Friesland Coberco Dairy Foods is het niet mogelijk om de Winterwijkse kaas in Duitsland opeens onder een merknaam te verkopen. „We zijn bezig met de introductie van merk-kaas in Duitsland. De productie van Winterswijk viel daar niet onder”.

Niet duidelijk

De vakbondsbestuurders praten donderdagmiddag met de directie over de voorgenomen sluiting. Bestuurder Joke Hubert vindt niet alle argumenten even duidelijk. „Je kunt de Winterswijkse fabriek niet los zien van de andere bedrijven van Frigo Cheese. Er komt nog een studie over alle kaasbedrijven. En ineens los van dat onderzoek, word er nu gezegd dat het Winterwijkse bedrijf dicht, moet.”

Volgens een bericht van het hoofdkantoor zou er in Winterswijk op korte termijn flink moeten worden geïnvesteerd. En dat is moeilijk omdat er weinig wordt verdiend. Daarom kan de melk die nu naar Winterwijk wordt gebracht, beter worden omgezet in producten met een hogere opbrengst

John Besseling, voorzitter van de onderdeelcommissie van de fabriek in Winterswijk, geeft toe dat er onder het personeel al langer over de sluiting werd gesproken. „Er zou óf fors moeten worden den geïnvesteerd, óf het bedrijf zou sluiten.” Sinds de fusie, Coberco ging eind 1997 met Frigo verder, werd de productie al ingekrompen van een vier naar een drieploegendienst.

Het bericht over de sluiting is desondanks hard aangekomen bij de werknemers. Besseling kan niet , schatten hoeveel, van zijn collega's bij het concern zullen blijven en wie er probeert om in de buurt een andere werkgever te, vinden. De Winterwijkse werknemers kunnen waarschijnlijk terecht bij de collegabedrijven in Varsseveld, Steenderen, Borculo, Lochem en Rijsen. „Wat ik proef is dat enkele jongeren zeggen dat ze in Winterswijk willen blijven werken. Vooral de ouderen, mensen die 25 jaar of langer bij het bedrijf werken, willen bij het concern blijven.”

Sluiting past in beleid Coberco

Minder kaas produceren

van een onzer verslaggevers

WINTERSWIJK - *De sluiting van de Winterswijkse kaasfabriek sluit naadloos aan bij het beleid Van Friesland Coberco Dairy Foods om meer melk om te zetten in producten die beter renderen. „Het gaat niet om een efficiencyverbetering, maar om een echte vermindering van de kaasproductie”, zegt R. van Dongen.*

Frico, Cheese, werkmaatschappij van Friesland Coberco produceert in Winterswijk Goudse kaas. „Op zich een goed product, maar geen eigen merknaam, waarmee we, ons op de markt kunnen onderscheiden en waarmee we echt geld kunnen verdienen.”

Dat de voorgenomen sluiting al per 1 april moet worden doorgevoerd houdt volgens Van Dongen verband met het feit dat per dezelfde datum een aantal slechte contracten voor de levering van Goudse kaas door Frigo Cheese is opgezegd. Door de beschikbare melk voor andere zuivelproducten te gebruiken, dan kaas, hoopt men er meer winst uit halen

Sluiting valt personeel rauw op het dak

van een onzer verslaggevers

WINTERSWIJK „Wat onrust over de toekomst was de laatste tijd wel merkbaar. Maar dit valt wel héél rauw op ons dak” Voorzitter John Besseling van de ondernemingsraad zegt waar het op staat: de figuurlijke klap die de leiding van Frigo Cheese gisteren in Winterswijk heeft uitgedeeld is bij het personeel hard aangekomen.

Dat er wat met de Winterswijkse kaasfabriek moest gebeuren, was ook de meeste medewerkers wel duidelijk, blijkt uit de woorden van Besseling. Het was volgens de OR-voorman helder dat er flink moest worden geïnvesteerd. Toch kon het kwartje kort geleden nog twee kanten opvallen: behalve sluiten ook investeren. „Helaas voor ons is het de verkeerde kant opgevallen”, zegt hij.

De voorzitter van de OR binnen de kaasfabrieken van Frigo Cheese officieel onderdeelcommissie geheten - constateert dat er de laatste tijd wel wat onrust onder het personeel viel te bespeuren. Maar dat vond hij op zich niet vreemd. „Want dat is ook binnen andere kaasfabrieken wel het geval”, aldus Besseling, wijzend op het zogenoemde reallocatieplan dat Frigo Cheese nog zal presenteren en waarmee het een nieuwe efficiëncyslag wil slaan. Aan de onderdeelcommissie, is het nu om nog te redden wat er te redden valt. Vandaag al is er een eerste-overleg. „Natuurlijk zullen we proberen om sluiting te voorkomen”, zegt Besseling. „De eerlijkheid gebiedt wel te zeggen dat het verhaal van de bedrijfsleiding goed is onderbouwd. Het zal niet meevallen om daar gaten in te schieten.” Ook bij het Winterswijkse gemeentebestuur is de sluiting van het voormalige Coberco hard aangekomen. PvdA-burgemeester C. Stigter kreeg, gisteren het nieuws als eerste lid van het gemeentebestuur te horen.

Zij seinde B. Uffink, de wethouder van economische zaken en werkgelegenheid in. „Heel vervelend en ook heel jammer”, zo luidt diens eerste reactie.

Toch komt het voorgenomen besluit voor de PvdA-bestuurder niet als een volslagen verrassing. Geruchten dat het mis zou gaan met de kaasfabriek, zijn volgens de wethouder wel vaker te horen geweest. Uffink wil zo snel mogelijk met de bedrijfsleiding om de tafel.

=====

BIJLAGEN

Bijlage-1

Gedenkboek 'Honderd jaar Geldersche Maatschappij van Landbouw te Winterswijk'-1966

Hoofdstuk Winterswijkse Coöperatieve Zuivelfabriek (W.C.Z.)

Door Directeur J. KLAVERSMA⁷

De Oprichting

Het is een bekend feit, dat in ons land tegen het einde van de vorige eeuw tal van Coöperatieve Zuivelfabrieken tot stand zijn gekomen. De eerste werd in 1886 gesticht te Warga in Friesland. Vandaar breidde de Coöp. Zuivelbereiding zich spoedig over het gehele land uit en ook Oost-Gelderland bleef niet achter. Het was in 1891, dat Didam als eerste in Gelderland zijn Coöp. Zuivelfabriek kreeg⁸.

De eerste bespreking om in Winterswijk tot een Coöperatieve Melkverwerking te komen vinden we in de notulen ener ledenvergadering van de Coöp. Winterswijkse Landbouwersbond, gehouden in 1893. Het bestuur van deze Bond stelde toen voor, een roomboterfabriek te stichten, welk voorstel werd aangenomen met 106 stemmen vóór en 4 stemmen tegen.

Op 24 april 1893 schreef de Gelders-Overijsselse Maatschappij van Landbouw een vergadering uit, waarbij belangstellenden voor de stichting van een roomboterfabriek werden opgeroepen. In die vergadering waren 62 personen aanwezig en werd een commissie benoemd om de stichtingsplannen uit te werken. Deze commissie heeft in korte tijd veel werk verricht, want zij plaatste reeds spoedig 1022 aandelen à f 10, -, terwijl de melk van 764 koeien werd toegezegd. In de vergadering van belanghebbenden op 3 juli 1893 kon de commissie mededelen, dat de oprichting van de fabriek verzekerd was. Tevens werden in deze vergadering de statuten vastgesteld, waarbij de naam „Roomboterfabriek" werd vervangen door „Zuivelfabriek".

Het bestuur zette vaart achter de zaken, want reeds op 18 juli werd besloten een perceel grond van ongeveer 4.000 m², gelegen aan de Gasthuisstraat, van de heer te Siepe aan te kopen voor een prijs van 50 ct. per m². Later werd nog een aangrenzende strook van de heer D. Uwland bijgekocht. En zo werd op 25 juli 1893 voor een bedrag van f 7.620, - aan werktuigen voor de nieuwe fabriek besteld, terwijl op 22 september de bouw van de fabriek werd gegund aan W. J. Streek voor f 9.589, -.

In de geschiedenis van de W.C.Z. is 29 september 1894 een belangrijke datum geworden, want op die dag werd de oprichtingsakte ten overstaan van notaris Roelvink verleden en vond de benoeming plaats van de eerste directeur, de heer J. Stienstra. Hoewel allicht meer personen genoemd zouden kunnen worden, mogen bij de oprichting enkelen niet ongenoemd blijven, n.l.:

E. Haitsma Mulier, de eerste voorzitter,

⁷ J. Klaversma; zuivelschool Bolsward 1931, was van 1937 tot 1949 directeur van de CZ. Rogat (dr.)

⁸ Dit is niet juist volgens , '150 jr. GMVL uit 1995 - blz 88 - "in 1883 werd in Terwolde de Stoomzuivelfabriek 'Emstermate' opgericht". Bij Geluk en De Wit is Didam de 1^e Coöp. en op 'Lijst De Wit' start Terwolde pas in 1893!

H. J. Oonk, de eerste secretaris,
J. G. ten Houten, de eerste penningmeester.

Het was dinsdag 5 maart 1895, dat de eerste melk aan de fabriek werd ontvangen, n.l. 5.106 kg. waaruit 172 kg. boter werd gemaakt. De verkregen ondermelk ging in hete toestand naar de boerderijen terug. Het aantal leden-veehouders was toen 265, houdende 820 melkkoeien. In deze 10 maanden van 1895 werd 2.495.947 kg. melk aangevoerd met een vetgehalte van 2.99 %. De gemiddelde melkprijs was toen 3,025 ct. per kg. en de boterprijs f 1.06 per kg.

De eerste groei

Het boekjaar 1896 begon met 510 leden en 1720 melkkoeien. Gemiddeld per bedrijf dus ruim 3 koeien. In dat jaar werd ontvangen 4.424.493 kg. melk met 2.98 % vet. Het bestuur was op 5 maart 1895 nog niet definitief gekozen. Dit vond plaats op 4 juni 1895. Aangewezen werden de heren H. J. Oonk, Meddo; L. D. Bessinkpas, De Ravenhorst ; G. Rosen, Miste ; J. A. te Peele, Corle ; G. J. Koldewey, Meddo en J. B. Nijenhuis, Brinkheurne. In 1899 was een verbouwing noodzakelijk, welke f 10.000, - kostte. Over het boekjaar 1900 werd bijna 7 miljoen kg. melk ontvangen met 3.10 % vet.

De verdere gebeurtenissen

In 1924 bleek, dat het gehele gebouwencomplex veranderd en uitgebreid moest worden. Dit alles kostte f 110.000, -. Dat jaar werd reeds bijna 16 miljoen kg. melk ontvangen met 3.14 % vet. Zo is het doorgegaan, telkens veranderingen en uitbreidingen.

In 1927 trof de W.C.Z. een zware slag door het plotseling overlijden van haar eerste directeur, de heer J. Stienstra. Deze werd opgevolgd door zijn zoon, de heer H. Stienstra.

In februari 1939 werden de eerste plannen gemaakt tot verplaatsing van de fabriek naar het Arriësveld. Hierbij speelde de watervoorziening aan de bestaande fabriek een grote rol. Immers de plaatselijke textielfabrieken en de zuivelfabriek hadden steeds meer water nodig en dit was ter plaatse onvoldoende in de grond aanwezig. Wel had de gemeente Winterswijk inmiddels een eigen Waterleidingbedrijf gesticht, doch de vrij hoge temperatuur van dit leidingwater vormde een groot bezwaar voor de Zuivelfabriek. Op het Arriësveld waren intussen proefboringen verricht en toen die gunstig uitvielen, werd aldaar een perceel grond van 2,6 ha. aangekocht. Zo stonden de zaken in maart 1939.

In buurtvergaderingen werd de verbouw in het dorp of nieuwbouw op het Arriësveld besproken, maar er werd toen nog geen beslissing genomen. Doch na besprekingen met Architect Feenstra uit Arnhem en Rijkszuivelconsulent Hijlkema uit Zutphen werd in een buitengewone ledenvergadering van de W.C.Z. op 29 april 1941 het bestuursvoorstel tot verplaatsing van de fabriek naar het Arriësveld met 130 stemmen vóór en 31 stemmen tegen, aangenomen.

Dit alles speelde zich dus af in de bezettingstijd 1940 - 1945. Op 25 juli 1941 werd de bouwvergunning ontvangen en werd direct met de nieuwbouw begonnen. De levering van materialen stagneerde wel eens, maar het kwam steeds weer voor elkaar. Een belangrijk voordeel was het, dat een groot deel van de machines en inventaris uit de oude fabriek kon worden overgebracht naar de nieuwe fabriek. En zo slaagde men er in, op 5 april 1943 de eerste melk op het Arriësveld te ontvangen. Vooral het laatste jaar van de bezetting was het gevaarlijk werken aan de nieuwe fabriek. Herhaaldelijk werden in de omgeving bommen afgeworpen, welke

voor de spoorlijn bedoeld waren. Doch wonder boven wonder heeft de fabriek geen schade opgelopen.

In de bezettingsjaren 1940 - 1945 daalde de melkaanvoer aan de W.C.Z. van ruim 20 miljoen kg. in 1939 tot ruim 11 miljoen kg. in 1945.

Vanaf 1945.

Na de bevrijding in 1945 bleek alras, dat zich op Zuivelgebied ingrijpende wijzigingen voltrokken. Bij de snelle stijging van de melkproduktie kwam er na enkele jaren reeds een teveel aan boter, terwijl als gevolg van goedkope mengvoeders niet alle ondermelk meer op rendabele wijze een plaats kon vinden op de boerderij. Noodgedwongen moest steeds meer melk voor een te lage prijs op de melkmarkt worden verkocht. Dit gold vooral de fabrieken in Oost-Nederland en wel in het bijzonder in Oost-Gelderland. De fabrieken in Noord- en West-Nederland maakten reeds van oudsher kaas en voor een kleiner deel poeder en condens. Daarnaast speelde in West-Nederland uit de aard der zaak de afzet van consumptiemelk ook een grote rol, in tegenstelling tot Oost-Gelderland.

Kaasbereiding.

In augustus 1948 beëindigde directeur H. Stienstra, die in 1927 zijn vader was opgevolgd, zijn functie. Als opvolger werd benoemd, de heer J. Klaversma uit De Wijk (Dr.), die op 24 februari 1949 in dienst trad.

Bij de uitbreiding van de verwerkingsmogelijkheden heeft de W. C.Z. in 1950 het produkt kaas gekozen. Kaas is een der belangrijkste pijlers, waar zuivelbereidend Nederland op rust. Aangezien de buurtfabrieken te **Aalten**, **Beltrum** en **Lichtenvoorde** er ook zo over dachten, werd in juni 1949 het nodige contact tot stand gebracht. Na enige besprekingen trok de fabriek te Aalten zich uit dit overleg terug. In september 1949 werd besloten tot de bouw van de Coöperatieve Centrale Kaasfabriek (C.C.K.), welke geëxploiteerd zou worden door de bedrijven te Beltrum, Lichtenvoorde en Winterswijk en die in 1950/51 werd gebouwd op het terrein van de W.C.Z.

Met ingang van het boekjaar 1965 is ook de C. Z. „Lonneker-Haaksbergen" te **Enschede** als lid van de C.C.K. toegetreden.

De leveringsplicht van de kaasmelk is voor elk der vier leden gekoppeld aan hun plaatselijke melkaanvoer. Op deze basis wordt de kaasmelk door elk lid slechts administratief geleverd en verrekend, doch in werkelijkheid levert uitsluitend de W.C.Z. Voordelen van deze samenwerking zijn:

1. Beter verantwoorde investeringen en technische aanpassingen.
2. Grotere risico-spreiding.
3. Zomer en winter voldoende melk, waardoor betere bezetting.
4. Diverse voordelen, welke het grote produktiebedrijf eigen zijn.

Bijlage-2

Toevoeging van gegevens

(bedrijfs) Directeur

1895 – 1927: J. Stienstra
1927 – 1948: H. Stienstra
1948 – 1971: J. Klaversma
1971 – 1992: J. Kolhoff
1992 – 1996: Ad. Arentsen
1996 – 2001 P. Nederhoed

1943 Fabriek stond eerst aan de Gasthuisstraat, na 1943 aan de Tuberweg 6
1950 Bouw nw kaasfabriek voor Winterswijk, Beltrum en Lichtenvoorde
1955 60 jarig bestaan gevierd.....uitgave van gedenkboek.
1971 Volledig opgegaan in Coberco G.A. Wordt weer één fabriek Wincoz
1977 Begonnen met vernieuwing van – geautomatiseerde - kaasmakerij
1978 Kaasmakerij was klaar en de grootste van ons land - 150 mln. melk/ jaar
1979 Laatste melkbus – RMO/melktank begon omstreeks 1970
1984 Botermakerij afgestoten. Grote modernisering kaasmakerij
2001 Stoppen productie 1 april 2001 / melkontvangst half juni 2001
de reden van dit extra respijt was.....de mond en klauwzeer crisis

Melk-verwerking

1895	2.5 mln.		
1909	niet lid van GOZ.!		
1917	9.674.574	voorzitter J. Nijenhuis	
1923	niet lid van GOZ !		
1925	16,5 mln.		
1940	19,3 mln.		
1944 /'45	niet lid van GOZ.?		
1945	11,1 mln.		
1948	23.142.805	Voorz. Z.G. Van Eerden (grootste GOZ-gebied)	
1949	26.169.402	„ „	(niet meer grootste)
1950	26.884.806	„ „	
1951	26.434.892	„ „	
1958	32.789.738	„ „	
1959	32.873.838	„ „	
1960	34.611.057	„ „	
1965	40,4 mln.		
1971	ca. 40 mln.		
1972	ca. 50 mln.		
1995	ca. 250 mln.		
1998	ca. 280 mln.		